

PODREĆCZNIK

Katolickie

Stowarzyszenie Młodzieży

Kraków 2007

Wydanie II uzupełnione

ISBN 978-83-87207-30-4

Biblioteczka KSM Nr 4

Wydawnictwo „GOTÓW”
Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży
31-034 Kraków, ul. Kopernika 9
tel. (012) 422 42 99; fax. (012) 422 42 99

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży
Prezydium Krajowej Rady
31-007 Kraków, ul. Wiślna 12/7
tel. (012) 422 42 99; fax. (012) 422 42 99

Zespół Redakcyjny:

Ks. Antoni Bączkowski

Ks. Stanisław Chodźko

Ks. Piotr Faliński

Ks. Krzysztof Guzialek

Ks. Zbigniew Mistak

Ks. Krzysztof Prus

Ks. Antoni Sołtysik (przewodniczący)

Ks. Jan Zimny

Ks. Jerzy Żytowiecki

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne.....	7
ROZDZIAŁ I	
Podstawy pastoralne i eklezjalne KSM.....	8
1.1. Rola i miejsce stowarzyszeń katolickich w życiu i posłannictwie Kościoła - Ks. Eugeniusz Weron SAC.....	8
1.2. Potrzeba organizacji katolickich dziś.....	19
ROZDZIAŁ II	
Nasze korzenie - Historia KSM - Ks. Stanisław Chodźko.....	21
2.1. Dzieje Akcji Katolickiej przed II wojną światową.....	21
2.2. Struktura organizacyjna i działalność KSMM i KSMŻ przed II wojną światową.....	23
2.3. KSMM i KSMŻ po II wojnie światowej.....	26
2.4. Ks. Kard. Karol Wojtyła jako asystent KSMM.....	27
2.5. Odrodzenie i rozwój KSM w latach 1989-1996.....	28
ROZDZIAŁ III	
Podstawy prawne Stowarzyszenia - Ks. Krzysztof Prus.....	31
3.1. Prawo kanoniczne o władzy kościelnej wobec Stowarzyszeń.....	32
3.2. Prawo państwowe.....	36
ROZDZIAŁ IV	
Struktura organizacyjna - Ks. Jan Zimny.....	44
ROZDZIAŁ V	
Oddział parafialny KSM - Ks. Piotr Faliński.....	49
5.1. Jak rozpocząć pracę w Oddziale KSM?.....	51
5.2. Czynności konstytuujące oddział KSM.....	55
5.3. Kierownictwo oddziału.....	57
5.4. Programy: formacyjny i działania.....	57
5.5. Praca w sekcjach i zastępach.....	62
5.6. Działalność na zewnątrz.....	64
5.7. Kryzys w oddziale - objawy, przyczyny, metody przezwyciężenia.....	70

ROZDZIAŁ VI

Koło szkolne KSM - Ks. Piotr Faliński.....	73
6.1. Jak założyć koło szkolne KSM.....	73
6.2. Działalność koła szkolnego.....	74
6.3. Rola opiekuna koła szkolnego.....	79

ROZDZIAŁ VII

Duchowość KSM-u.....	81
7.1. Podstawy duchowości KSM - Ks. Jerzy Żytowiecki.....	81
7.2. Elementy formacji religijnej - Ks. Jerzy Żytowiecki.....	85
7.3. Formacja duchowa w KSM - Ks. Antoni Bączkowski.....	87
7.4. 10 zasad KSM-owicza.....	99
7.5. Elementarna metoda pracy nad sobą KSM-owicza.....	104
7.6. Patronowie KSM-u.....	106

ROZDZIAŁ VIII

Ksiądz asystent w Stowarzyszeniu - Ks. Antoni Bączkowski.....	109
8.1. Rola księdza asystenta w Katolickim Stowarzyszeniu Młodzieży.....	109
8.2. KSM w Wyższym Seminarium Duchownym.....	118

ROZDZIAŁ IX

Elementy tożsamości i jedności organizacyjnej - Ks. Antoni Sołtysik... 121	121
9.1. Podstawowe elementy tożsamości KSM - Statut, Hymn, Godło.....	121
9.2. Inne elementy tożsamości organizacyjnej.....	124
9.3. Kody legitymacji.....	129

ROZDZIAŁ X

Aneks i uwagi końcowe.....	130
-----------------------------------	------------

Przemówienie Ojca Świętego podczas audyencji w Wielką Sobotę, do przedstawicieli KSM-u, przybyłych z pielgrzymką do Rzymu...	186
---	------------

Słowo wstępne

Niniejsza pierwsza propozycja podręcznika co do istoty zawiera najważniejsze pouczenia i wskazówki. Będzie na pewno ważną i przydatną pomocą dla wszystkich, którzy chcą się zapoznać z Katolickim Stowarzyszeniem Młodzieży, w nim się wszechstronnie rozwijać, tworzyć wartościowe rówieśnicze przyjaźnie w oparciu o przyjaźń z Chrystusem i pracować na rzecz społeczeństwa i Kościoła zgodnie z pozdrowieniem: „Przez cnotę, naukę i pracę służyć Bogu i Ojczyźnie - Gotów!”.

Podręcznik ten nie jest zwartą całością. Niektóre myśli powtarzają się u poszczególnych autorów. Zawiera materiał do przepracowania w oparciu o konkretne doświadczenia członków KSM-u, instruktorów, księży asystentów, również oddziałów (kół) oraz Stowarzyszeń Diecezjalnych. Dlatego zespół redakcyjny bardzo serdecznie prosi o zapoznanie się z niniejszą propozycją podręcznika, korzystanie z niego i o uwagi oraz sugestie twórcze.

Powinno nam zależeć na tym, ażeby młodzież katolicka i polska miała wpływ na kształt młodzieżowego życia w katolickiej Polsce i przygotowywała się do odpowiedzialnych, społecznych, małych i wielkich zadań na miarę dziedzictwa ojców, przemian obecnych czasów i wyzwań przyszłości, by w łączności z Hierarchią uczestniczyła w misji Kościoła i tworzyła historię Ojczyzny. Młodzież katolicka bez własnej, powszechnej organizacji tych celów nie osiągnie.

Warto tutaj przytoczyć słowa Ojca Świętego:

*„Nie wstyďte się waszych ideałów - wręcz przeciwnie, głoscie je i brońcie ich! Liczy na was Chrystus, liczy na was Pani Jasnogórska, liczy na was Kościół. Liczy na was i **potrzebuje was Polska! Właśnie jako KSM**”* (JP II do KSM-u, Watykan, Wielka Sobota, 15.04.95 r.).

W imieniu Zespołu Redakcyjnego

Generalny Asystent KSM Ks. Pralat Antoni Sołtysik

Ps. Sugestie i uwagi prosimy przysyłać na adres naszego Wydawnictwa.

ROZDZIAŁ I

Podstawy pastoralne i eklezjalne KSM

1.1. Rola i miejsce stowarzyszeń katolickich w życiu i posłannictwie Kościoła.

Przeżywamy szczególny moment historyczny w życiu Kościoła w Polsce. Kościół, po latach ucisku i prześladowań, odzyskuje wolność i wewnętrzną swobodę organizowania swojego życia. Jednym ze znaków wolności jest w tym czasie powrót nauczania religii do szkół publicznych w Polsce.

Jednym zaś z pierwszych znaków ucisku i chęci zniewolenia Kościoła polskiego było pozbawienie go katolickich organizacji ludzi świeckich.

Nastąpiło to już we wrześniu 1939 roku, po wkroczeniu wojsk hitlerowskich i sowieckich do Polski. Po zakończeniu II wojny światowej organizacje katolickie zaczęły się ponownie odradzać. W roku 1949 zażądano ich oficjalnych rejestracji i podporządkowania kontroli państwowej. Kościół na to nie mógł się zgodzić. Tak więc katolickie organizacje ludzi świeckich przestały istnieć. Ich członkowie byli przedmiotem szykan, a nawet aresztowań i tortur (por. Sodalicje Mariańskie).

W rezultacie przez lat 50 Kościół polski musiał się obywać bez wspomnianych organizacji. Nie pozostało to bez wpływu na dawniejsze i współczesne życie Kościoła. Jednym z ujemnych skutków takiego stanu rzeczy (tzn. braku organizacji) jest poczucie powstałe u księży oraz u świeckich, że Kościół i na przyszłość mógłby się obejść bez katolickich organizacji. Co więcej, u wielu kapłanów została zagubiona w dużej mierze,

umiejętność dialogu i współpracy z samodzielnymi organizacjami katolików świeckich. Tej umiejętności dialogu i współpracy będzie trzeba się uczyć na nowo. Tymczasem zaś wypracowana przez Sobór Watykański II oraz przez VII Zwyczajny Synod Biskupów (1987) koncepcja Kościoła jako „komunii”¹, a więc jako doskonałej wspólnoty, domaga się już obecnie i domagać się będzie coraz bardziej w przyszłości właśnie tej umiejętności dialogu i współpracy wszystkich członków Kościoła. Dla wyrażenia się Kościoła jako „komunijnej” wspólnoty wiernych organizacje katolickie wiernych świeckich są bardzo ważnym czynnikiem wspomagającym² „poczucie komunii”. W tym kontekście należy rozważyć najpierw rolę stowarzyszeń i ruchów katolickich w życiu kościelnym.

A. Stowarzyszenia i ruchy odnowy we współczesnym Kościele.

Według nauki Soboru Watykańskiego II, wierni mają prawo tworzenia zrzeszeń katolickich czy to dla osobistego uświęcania się, czy to dla działalności ewangelizacyjnej, czy dla odnowy porządku doczesnego oraz realizowania dzieł miłości bliźniego³. Wynika to z faktu, że człowiek jest ze swej natury istotą społeczną, a także stąd, że „spodobało się Bogu zjednoczyć wierzących w jeden lud Boży i zespolić w jedno ciało” (DA 18). Tak więc, apostołstwo zespołowe odpowiada doskonale tak ludzkim, jak i chrześcijańskim wymogom wiernych.

Wielkie znaczenie stowarzyszeń katolickich polega na tym, że „niosą one pomoc swoim członkom i przysposabiają ich do apostołstwa, odpowiednio ustawiają ich pracę apostołską i kierują nią tak, że o wiele więcej można się po niej spodziewać owoców niż gdyby każdy działał na własną rękę” (DA 18).

W obecnych zaś warunkach - jak naucza Sobór - jest rzeczą „zgoła konieczną, by w zasięgu działalności ludzi świeckich

¹ Christifideles laici n. 19-20

² Tamże n. 29.

³ Por. DA n. 18, 19; DM 32, 41; DB 17; DWCH 8.

umacniało się apostołstwo w formie zespołowej i zorganizowanej; tylko bowiem przez ściśle zespolenie sił da się w pełni osiągnąć cele dzisiejszego apostołstwa i obronić skutecznie jego owoce” (DA 18). Adhortacja posynodalna „Christifideles laici” (z 1988 r.) akcentuje szczególnie rację eklezjologiczną zrzeszania się wiernych, którą jest „znak wspólnoty i jedności Kościoła w Chrystusie”⁴. Przez ten bowiem znak objawia się Kościół jako „komunijna” wspólnota wiernych⁵.

Mając to wszystko na uwadze, także nowy Kodeks Prawa Kanonicznego uznaje prawo wszystkich członków Kościoła do „swobodnego zakładania stowarzyszeń i kierowania nimi dla celów miłości lub pobożności albo dla ożywienia chrześcijańskiego powołania w świecie, a także odbywania zebrań dla wspólnego osiągnięcia tych celów”⁶.

Z prawa tego korzystają katolicy już od wielu lat. W związku z tym, z inicjatywy także i ludzi świeckich powstało w Kościele dużo zrzeszeń najrozmaitszego typu.

W czasach najnowszych - jak to stwierdza adhortacja „Christifideles laici” - „zjawisko zrzeszania się katolików świeckich ożywiło się i przybrało charakter szczególnie zróżnicowany. Jeśli bowiem zrzeszanie się wiernych było zawsze zjawiskiem w jakiś sposób obecnym w historii Kościoła - o czym świadczą po dziś dzień rozmaite bractwa, trzecie zakony i stowarzyszenia - to niezwykle ożywienie w tej dziedzinie nastąpiło w czasach najnowszych, kiedy to powstały i rozszerzyły się liczne i bardzo zróżnicowane formy zrzeszeń: stowarzyszenia, grupy, wspólnoty i ruchy. Możemy więc mówić o nowej epoce zrzeszeń katolików świeckich”⁷.

Obecnie istniejące zrzeszenia laikatu różnią się bardzo znacznie między sobą pod względem organizacji, metod

⁴ Christifideles laici, n. 29.

⁵ Tamże.

⁶ Kodeks Prawa Kanonicznego, kan.215.

⁷ Por. ChI n.29.

wychowania członków oraz pól czyli terenów działania. Niektóre z nich działają na płaszczyźnie diecezjalnej, inne na płaszczyźnie krajowej czy narodowej, a jeszcze inne obejmują swoim zasięgiem wiele krajów i kontynentów. Na szczególną uwagę zasługują katolickie organizacje (lub ruchy) międzynarodowe, ogarniające niekiedy swoim zasięgiem cały świat. Zwrócił na nie swoją szczególną uwagę Sobór Watykański II⁸ i zalecił aby je w szczególniejszy sposób popierać. Współpracują one dość często z różnymi wyspecjalizowanymi organizacjami ONZ⁹. Międzynarodowe organizacje katolickie otrzymują - po spełnieniu wymaganych warunków - odrębne zatwierdzenie ze strony Stolicy Świętej. Nad wszystkimi organizacjami apostołstwa świeckich sprawuje opiekę posoborowy organ Stolicy Świętej, a mianowicie Papieska Rada ds. Świeckich¹⁰.

Papieska Adhortacja „Christifideles laici”, mówiąca o różnych formach zrzeszonego uczestnictwa ludzi świeckich z życia Kościoła, wymienia cztery formy zrzeszeń katolickich, którymi są stowarzyszenia, grupy, wspólnoty i ruchy¹¹. Spróbujmy je tutaj bliżej opisać.

Tak więc, przez „stowarzyszenia” rozumie się wszelkie formalne organizacje katolickie, działające w oparciu o zatwierdzone - wyraźnie lub niewyraźnie - przez władzę kościelną statuty z uwzględnieniem zwykłych form organizacyjnego działania (jak zarząd, sprawozdania, tryb odbywania posiedzeń, itp.).

Z kolei - „grupy” są to mniej zorganizowane zrzeszenia, w oparciu o pewną spontaniczność ich członków. Zazwyczaj różni się grupy formalne i nieformalne. Po Soborze Watykańskim II wystąpiło masowe zjawisko tworzenia się różnych bardziej lub mniej zorganizowanych czy nawet zupełnie luźnych grup wiernych, manifestujących swoje stanowisko w różnych problemach kościelnych. Niektóre z tych grup miały lub mają

⁸ Por. DA 21.

⁹ Więcej na ten temat E. Weron, *Apostolstwo Katolickie*, Poznań 1987; s. 51-57.

¹⁰ Por. tamże; s. 55-57.

¹¹ ChI, n. 29.

charakter kontestujący w stosunku do poczynań władzy kościelnej, inne natomiast powstały w celu poparcia inicjatyw hierarchii¹². Z grupami popierającymi posłannictwo Kościoła solidaryzują się tzw. „wspólnoty kościelne”, zwane często podstawowymi. Uprzywilejowanym terenem powstawania wspólnot podstawowych stawały się te zwłaszcza kościoły, w których zaznaczał się brak powołań kapłańskich (jak np. w krajach Ameryki Łacińskiej). Brak ten zmuszał ludzi świeckich do bardziej trwałego wspomaganie - lub nawet zastępowania - kapłanów w działalności duszpasterskiej ale także i charytatywnej oraz społecznej. Wspólnoty podstawowe zostały w niektórych krajach oficjalnie upoważnione do prowadzenia zastępczej (za kapłanów) działalności duszpasterskiej w celu zapewnienia wiernym niezbędnego minimum opieki religijnej. Także w niektórych krajach misyjnych pomoc takich wspólnot podstawowych okazuje się bardzo potrzebna, a nawet i konieczna.

Od tych form zrzeszania się wiernych, odrębną i nową postacią stanowią „ruchy” odnowy kościelnej. Trzeba im poświęcić nieco więcej uwagi. Należy tu zaznaczyć, że ruchy odnowicielskie nie są jednak - jakby się to mogło wydawać - jakąś absolutną nowością w życiu Kościoła. Patrząc na dwutysięczne dzieje kościelne, trzeba stwierdzić, że w każdej epoce pojawiały się prądy i ruchy odnowy, które następnie wywierały, lub nawet jeszcze do naszych czasów wywierają znaczny wpływ na życie Kościoła¹³. Niektóre z tych ruchów przechodziły na pozycje heretyckie; inne zaś utrzymywały się w granicach prawowierności katolickiej i dawały niekiedy początek różnym zakonom, jak np. w średniowieczu zakonowi franciszkańskiemu i dominikańskiemu. Na początku epoki nowożytnej zrodził się ruch sodalicyj mariańskich, który przetrwał do naszych czasów i wywiera nadal duży wpływ na formację zwłaszcza inteligencji katolickiej. Od czasu pierwszej wojny światowej zaczynają powstawać ruchy bardziej masowe,

¹² Więcej na ten temat E. Weron, *Apostolstwo Katolickie*, dz. cyt. s.37.

¹³ O ruchach odnowy E. Weron, w: *Życie wedle Ducha*, Poznań (Pallotinum) 1987, s.139-214.

ogarniające szerokie kręgi wiernych, jak np. ruch apostołski z Szensztat (1914). W czasie drugiej wojny światowej we Włoszech powstaje ruch Focolarini (1943). Zaraz po wojnie pojawił się w Hiszpanii (1947) ruch Cursillo. W związku z Soborem Watykańskim II powstało duże ożywienie religijności. Nastąpił jakby nowy wykrój ruchów odnowy, jakich jak: Neokatechumenat (1964), ruch Odnowy w Duchu Świętym (1967). Na pierwszym ogólnokościelnym kongresie ruchów odnowy w 1981 roku (Rzym) reprezentowanych było już 21 różnych ruchów odnowy. W aktach tegoż kongresu zaznaczono, że nie jest to wykaz pełny wszystkich ruchów, gdyż z wielu krajów (np. z bloku wschodniego) nie mogli na kongres przybyć przedstawiciele¹⁴. Na drugim kongresie w roku 1987 liczba przedstawicieli ruchów nie uległa większym zmianom.

Dla nas ważne jest pytanie: czym różnią się ruchy od innych zrzeszeń katolickich a w szczególności od stowarzyszeń? Najogólniej można by odpowiedzieć, że różnica polega na stopniu nasycenia elementem organizacyjnym (formami organizacji). Otóż, bez wątplenia, najwięcej elementu zorganizowania mają stowarzyszenia; kolejno można tu uszeregować grupy, wspólnoty oraz ruchy. Rzecz to godna odnotowania, że grupy, wspólnoty i ruchy pojawiały się w ostatnim dziesięcioleciu z życia Kościoła jako pewien rodzaj sprzeciwu przeciwko dawniejszym (przed-soborowym) przerostom w organizowaniu życia religijnego wiernych (np. przeciwko naciskom w zapisywaniu się na członków Akcji Katolickiej, Legionu Maryi itp.). W związku z czym zaczęła po Soborze Watykańskim II maleć liczba zapisów do tradycyjnych, formalnych stowarzyszeń, a zaczęła gwałtownie wzrastać ilość wszelkiego rodzaju grup nieformalnych, luźnych wspólnot oraz ruchów, które na ogół nie posiadały więzi organizacyjnych lub początkowo w bardzo niewielkim zakresie. Ważnym elementem atrakcyjności ruchów odnowy, zwłaszcza dla młodzieży, było położenie głównego nacisku na wychowanie religijne. Każdy

¹⁴ Tamże, s.141.

z pojawiających się ruchów proponował nowe, ciekawsze od dawnych organizacji metody wychowawcze. Np. ruch szensztacki zaoferował metodę ascezy organicznej, ruch Cursillo trzydniowy kurs wiary, ruch Focolarini, metodę mariapoli, ruch Światło-Życie czternastodniowe rekolekcje, ruch Neokatechumenat zaprogramował powrót do zobowiązań chrztu itp. Jeszcze innym powodem atrakcyjności ruchów jest całkowita swoboda wejścia oraz wyjścia z ruchu, brak stałych więzów organizacyjnych i jakiegokolwiek przymusu organizacyjnego. Z tych jednak elementów atrakcyjności wynikają także pewne niestabilności oraz inne słabe strony ruchu, których łatwo można się domyśleć. Mając na uwadze tę, dość pobieżną, charakterystykę stowarzyszeń oraz współczesnych ruchów odnowy, można wyprowadzić stąd wniosek, że stowarzyszenia przez swe formy organizacyjne zabezpieczają większą stabilność działalności apostołskiej i jej większą skuteczność, zwracając równocześnie uwagę na formację religijną swoich członków. W ruchach odnowy bywa odwrotnie. Zwracają one wprawdzie uwagę na religijne wychowanie, ale z powodu częściowego lub całkowitego braku organizacji nie mogą zapewnić większej skuteczności w osiąganiu apostołskich celów Kościoła. Niektóre z nich, jak np. ruch odnowy w Duchu Świętym, w ogóle nie stawiają apostołskich zadań swoim członkom.

Nie trudno się stąd domyśleć, że i stowarzyszenia i ruchy potrzebne są Kościołowi. Można nawet powiedzieć, że jedno i drugie są nawet konieczne w życiu współczesnego Kościoła ze względu na wzajemne uzupełnianie się. Tak więc, na pewno i stowarzyszenia i ruchy przyczyniają się do wzbogacenia życia członków Kościoła. Uzdalniają one Kościół do wykonywania wielorakich jego zadań we współczesnym świecie.

B. Stowarzyszenia kościelne a podmiotowość laikatu.

Można i należy postawić sobie pytanie: na co i do czego są potrzebne Kościołowi w Polsce stowarzyszenia czyli organizacje kościelne? Dlaczego nie wystarczają istniejące już grupy wspólnot czy ruchy? Jakąś odpowiedź na te pytania już

wskazaliśmy, porównując organizacje katolickie z ruchami. Właśnie stowarzyszenia, ze względu na swoją większą stabilność, lepiej zapewniają i zabezpieczają skuteczność działania apostołskiego. Wynika to - jak łatwo się domyśleć - ze zwartości i stałości form organizacyjnych. W ten sposób bardziej systematycznie i długofalowo mogą organizacje realizować cele, dla których zostały powołane do życia. Jest to dość oczywiste! Kościołowi w ogóle, a Kościołowi polskiemu w szczególności, chodzi jednak o sprawę głębszą i ważniejszą, o rozbudzenie poczucia odpowiedzialności za Kościół i utworzenia dla tej odpowiedzialności ludziom świeckim właściwego im obszaru działalności apostołskiej. Chodzi po prostu o możliwie największe uaktywnienie laikatu w ramach posłannictwa całego ludu Bożego. Ludzie świeccy mają się poczuć odpowiedzialni za losy Kościoła. Mają się stać podmiotami tej odpowiedzialności, a nie być tylko przedmiotem pasterskiej troski duchowieństwa. W gruncie rzeczy, soborowa reforma Kościoła została ukierunkowana na obudzenie tożsamości i współodpowiedzialności ludzi świeckich za Kościół. Ostatnia adhortacja papieska „Christifideles laici” podąża w tym właśnie kierunku.

Na Synodzie Biskupów poświęconym ludziom świeckim mówiono o potrzebie obudzenia „drzemającego olbrzyma”, którym jest laikat katolicki. I temu celowi mają służyć wszelkie ruchy, wspólnoty i grupy, a przede wszystkim organizacje czyli stowarzyszenia katolickie. Sytuacja w naszym kraju, pozbawionym od 50 lat organizacji katolickich, wygląda w ten sposób, że w imieniu laikatu przemawiał dotąd episkopat polski. Świeccy przyzwyczaili się od pół wieku, że w ich sprawach pertraktowali np. z władzami państwowymi biskupi czy w ogóle księża. Ten czas się na szczęście skończył. Świeccy katolicy w swoich sprawach powinni przemawiać swoim własnym głosem. Taką możliwość przemawiania własny głosem dają ludziom świeckim własne organizacje katolickie. Ruchy tutaj nie wystarczają. One nie mają po prostu uprawnionego przez członków przedstawicielstwa, jakiegoś organu w formie stałego zarządu i własnego aparatu organizacyjnego.

Tak więc dla pełniejszego upodmiotowienia ludzi świeckich potrzebne są stowarzyszenia a w ich liczbie także Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży.

Nasuwa się tu kolejne pytanie o dziedziny, w których współodpowiedzialność świeckich powinna się wyrażać? Chodzi tu mianowicie o obszary apostolskiej odpowiedzialności. Można je sprowadzić do trzech wielkich obszarów - funkcji: prorockiej, kapłańskiej i królewskiej.

Spróbujmy je trochę opisać - rzucając zaledwie niektóre myśli. W dziedzinie odpowiedzialności prorockiej laikatu w Polsce jawi się teraz pilna sprawa wejścia nauczania religii do szkoły. Nie można tego dokonać bez pomocy ze strony ludzi świeckich, bez zaangażowania wielkiej rzeszy świeckich katechetów. Trzeba ich do tego przygotować. To już zostało jakoś zapoczątkowane. Ale tu piętrzą się wielorakie trudności. Postawa, nawet członków Solidarności w Sejmie, nie we wszystkim jest przychylna nauce religii w szkołach państwowych. Budzi to obawy o przyszłość nauczania religii wśród młodzieży.

Dla członków organizacji katolickich, a zwłaszcza KSM, będzie wielkim zadaniem pozyskiwanie młodzieży dla katechizacji, szczególnie w szkołach zawodowych i wyższych, w których tylko mały procent młodzieży uczęszczał na katechizację. To nie zmieni się automatycznie przez powrót nauczania religii do szkoły. Tu młodzież katolicka mieć będzie wśród swoich rówieśników wielkie pole do działania. To tylko jeden z wielkich obszarów młodzieżowej aktywności w zakresie funkcji nowszego kapłaństwa wiernych. Uczestnictwo w życiu liturgicznym kościoła lokalnego i diecezjalnego - to co było dotąd domeną garstki „oazowców”, powinno stawać się w nowych warunkach obszarem działalności możliwie całej młodzieży katolickiej parafii. Potrzebne jest wcześniejsze wprowadzenie w liturgię przez przywrócenie dawnej „Krucjaty Eucharystycznej”. Może ona stanowić swoiste „przedszkole” dla ruchu „Światło - Życie” oraz dla organizacji KSM. Nie zamierzam tutaj wchodzić

w szczegóły. Szkicuję tylko niektóre ważniejsze obszary działalności.

W zakresie funkcji królewskiej, dla upodmiotowienia wiernych świeckich niezbędne się okaże uaktywnienie parafialnych rad duszpasterskich oraz rad ekonomicznych nakazanych przez nowy KPK (kan. 537) i ewentualnie także rad katechetycznych. Te ostatnie w naszych warunkach mogą się okazać bardzo potrzebne, mianowicie rady te powinny się zatroszczyć o objęcie katechizacją całej młodzieży. Uczestnictwo w katechizacji bowiem pozostanie nadal sprawą dobrowolnego zgłaszania się rodziców lub uczniów.

W ramach królewskiej działalności otworzą się obszary nowe: kulturalnego, społecznego i nawet politycznego zaangażowania młodzieży i starszych. Te dziedziny dotąd stały odłogiem, bo były dla katolików prawie niedostępne. Odtąd sprawy zorganizowania kulturalnej zabawy katolickiej na wsi, sprawy czytelnictwa, sprawy organizowania bezalkoholowych wesel, opieki społecznej i charytatywnej stają otworem przed zorganizowaną działalnością świadomych i zaangażowanych katolików świeckich. Te wszystkie sprawy, związane z upodmiotowieniem polskiego laikatu znalazły się już w polu widzenia II Krajowego Synodu Kościoła w Polsce. Stanowią one główną treść propozycji synodalnych przedłożonych przez Komisję Apostolstwa ludzi świeckich¹⁵.

C. Miejsce organizacji katolickich w komunijnej wspólnocie Kościoła.

Na zakończenie kilka myśli na temat miejsca zrzeszeń katolickich ze szczególniejszym uwzględnieniem Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży (KSM). Jest rzeczą oczywistą, że parafia bez mniejszych zrzeszeń wiernych nie będzie mogła być przeżywana jako wspólnota, a tym mniej jako „komunia” wiernych. Dopiero bowiem w tych małych wspólnotach poszczególny

¹⁵ Wobec II Krajowego Synodu Plenarnego. Oczekiwania świeckich, w: Królowa Apostołów.....

członek parafii może doświadczalnie i osobiście przeżywać bezpośrednią i „komunijną” bliskość Kościoła. Dlatego adhortacja ChL zaleca dla odnowy życia parafialnego tworzenie małych wspólnot i zrzeżeń ludzi świeckich¹⁶.

W tym kontekście właśnie organizacje katolickie dostarczają wiernym możliwości pełniejszego utożsamienia się z parafią i z jej posłannictwem. Stąd przedstawiciele wszystkich organizacji i zrzeżeń katolickich powinni znaleźć swe miejsce w parafialnej radzie duszpasterskiej. Rady duszpasterskie w Polsce prowadziły dotąd bardzo ograniczony i rachityczny żywot, ponieważ nie było organizacji katolickich. Przewodniczący tych organizacji i w ogóle wszelkich istniejących na terenie parafii wspólnot stanowić powinni rzeczywisty katolicki aktyw najczynniejszych ludzi w parafii, którzy nie tylko mają coś do powiedzenia i doradzania proboszczowi, ale jako przewodniczący zespołów ludzkich równocześnie będą oni mogli realizować przez swoich członków postanowienia rady duszpasterskiej.

Taka Rada duszpasterska będzie mogła nie tylko radzić - jak dotąd - ale i wykonywać programy duszpasterskie. Stanie się duszą ożywiającą w pracy parafialnej.

Jest rzeczą zrozumiałą, że zrzeczenia parafialne i KSM będą musiały posiadać środki działania, w tym także finansowe, młodzież KSM będzie mogła te środki wypracować sama, np. przez zbiórkę makulatury, rozpowszechniania prasy katolickiej, prowadzenie przyparafialnego kiosku z czasopismami i pomocami katechetycznymi itp.

Prezisi organizacji katolickich, parafialnych, powinni być reprezentowani w diecezjalnej radzie duszpasterskiej oraz innych gremiach diecezjalnych. Katolickie organizacje parafialne powinny zająć i zagospodarować lukę także w działalności kulturalnej i społecznej, jaka powstała po zlikwidowaniu odnośnych instytucji państwowych organizacji państwowych i komunistycznych. Jest

¹⁶ Christifideles laici, n.26-27.

więc miejsce dla katolickich organizacji, także we wspólnocie gminnej, wiejskiej i miejskiej.

Przed katolickimi stowarzyszeniami otwierają się nowe zadania i perspektywy na miarę nadchodzącej epoki. Kościół w Polsce stoi przed wielkim wyzwaniem, ale i przed wielką szansą. Nie wolno jej zmarnować.

1.2. Potrzeba organizacji katolickich dziś.

Przez długie lata reżimu komunistycznego, gdy mogły istnieć jedynie organizacje popierane przez oficjalną ideologię, nabraliśmy swoistego wstrętu do formalnego stowarzyszania się. Wielu preferuje tzw. „spontaniczność” uważając, że przez to zachowają wolność a nie tracą skuteczności działania.

Tymczasem już pobieżna obserwacja życia wskazuje, że jest ono wprost niemożliwe bez organizacji, bez działania planowego, uporządkowanego, długofalowego w gronie ludzi podejmujących konkretne funkcje i kierujących się stałymi zasadami. Nie niszczy to spontaniczności ale ją porządkuje i ukierunkowuje. Nierzadko jednak owa „spontaniczność” to zwykły bałagan, a jest on niestety bolączką naszego życia społecznego i wielu dobrze się w nim czuje, dlatego też odrzucają potrzebę tworzenia organizacji, która stawia wymagania. I tak organizacją jest państwo, szkoła, zakład pracy itd. Niemożliwa jest „spontaniczność” w życiu państwowym, gdyż prowadziłyby to do anarchii. Podobnie we wszystkich innych dziedzinach życia. Kościół jako Mistyczne Ciało Chrystusa też jest organizacją o określonych strukturach i funkcjach. Mówi o tym św. Paweł w 1 Kor 12, 12-31. Chrystus zakładając Kościół całym swoim życiem i nauczaniem, nadał mu jednoznacznie ustrój hierarchiczny. W Kościele więc, jako w zorganizowanej wspólnocie, idziemy do zbawienia. Dziś często zastanawiamy się nad przyczynami pewnego kryzysu w skuteczności oddziaływania Kościoła. Narzekamy na niespotykany dotąd zalew zła, wobec którego czujemy się bezradni. Wyjście z sytuacji (niewątpliwie skuteczne, choć nie jedyne) rysuje się

jasno: zorganizowanemu złu można przeciwstawić tylko zorganizowane dobro. Działanie w pojedynkę i „spontaniczność” nie na wiele tu się zda. Z pojedynczym człowiekiem, choćby najbardziej mądrym i świętym, niewiele się liczy. Natomiast organizacja silna liczebnie i duchowo może wiele. W obecnej sytuacji Polski istnieje wręcz konieczność powoływania do istnienia w parafiach i innych środowiskach organizacji katolickiej, która spełni zadanie odnowy religijnej narodu. Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży jest taką właśnie organizacją. Nie jest ona całkowicie nowa, przeciwnie, posiada bogate tradycje, zapisała piękną kartę w najnowszych dziejach Polski. W kolejnych rozdziałach Podręcznika przyjrzymy się historii Stowarzyszenia, zapoznamy ze strukturą, celami i zadaniami na dziś.

ROZDZIAŁ II

Nasze korzenie - Historia KSM

2.1. Dzieje Akcji Katolickiej przed II wojną światową.

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży było częścią składową Akcji Katolickiej, dlatego też w celu poznania jego historii należy sięgnąć do dziejów tego wielkiego dzieła Kościoła.

Akcja Katolicka, pojmowana jako organizacja zrzeszająca ludzi świeckich w celu apostołowania, kształtowała się długo. Zainteresowanie Kościoła kwestią społeczną w II poł. XIX wieku przyczyniło się do jej ścisłego określenia. Po raz pierwszy nazwą Akcja Katolicka posłużył się papież Pius X w motu proprio z 18 XII 1903 r. a następnie w encyklice „*Il fermo proposito*” z 11 VI 1905 r. Pius X wyłożył w tejże encyklice podstawy teologiczne i organizacyjne Akcji Katolickiej w myśl przyjętego przez siebie hasła: *Instaurare omnia in Christo* (Odnowić wszystko w Chrystusie). Papież Pius XI, kontynuując dzieło swego poprzednika, nadał Akcji Katolickiej ścisłe ramy organizacyjne (encyklika „*Ubi arcano*” z 23 XII 1922 r. oraz list „*Quae nobis*” z 13 XII 1928 r. skierowany do kardynała A. Bertrama). Według nauki Piusa XI zawartej w tych dokumentach Akcja Katolicka miała być organizacją ludzi świeckich mających udział w apostołstwie hierarchicznym Kościoła i dążących do odnowienia życia religijnego we wszystkich dziedzinach życia. Metodę działania miało stanowić podporządkowanie się hierarchii oraz osobista odpowiedzialność członków za dzieło

ewangelizacji. Na polecenie Piusa XI zaczęto tworzyć Akcję Katolicką na całym świecie.

W Polsce również doszło do jej powstania. Po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. istniały, szczególnie na ziemiach zaboru pruskiego i austriackiego różne organizacje. W 1926 r., pod wpływem encykliki „Ubi arcano”, doszło do zwołania Katolickiego Zjazdu w Warszawie, który skierował petycję do Episkopatu o zorganizowanie Ligi Katolickiej, na co biskupi odpowiedzieli pozytywnie. W 1928 r. utworzono Komisję Episkopatu do spraw Akcji Katolickiej, w skład której weszli: kard. A. Hlond - przewodniczący, kard. A. Kakowski, kard. A. S. Sapieha, abp A. Szeptycki i od 1930 r. bp S. Adamski, który ułożył Statut Akcji Katolickiej. Statut ten został zatwierdzony 27 XI 1930 r. przez Piusa XI. Był to jedyny, poza Włochami, statut krajowy, za którym stał autorytet papieża.

Dnia 24 XI 1930 r. erygowano Naczelny Instytut Akcji Katolickiej (NIAK) z siedzibą w Poznaniu. Pierwszym jego dyrektorem został bp S. Adamski. Prezesem NIAK został A. Bniński (1930-38), naczelnym asystentem kościelnym Akcji Katolickiej mianowano bpa W. Dymka. Patronem Akcji Katolickiej został św. Wojciech, zaś główna uroczystość doroczna ustanowiona została w święto Chrystusa Króla. Centralnym organem prasowym był ukazujący się od 1931 r. „Ruch Katolicki.”

W latach 1930-32 biskupi powoływali Akcję Katolicką w diecezjach. Na krajowym zjeździe Akcji Katolickiej w Krakowie (5-6 II 1934 r.) postanowiono ujednoczyć stowarzyszenia wchodzące w jej skład. Na wzór włoski utworzono 4 organizacje zwane kolumnami: Katolicki Związek Mężów (KZM) z siedzibą w Warszawie, Katolicki Związek Kobiet (KZK) z siedzibą w Krakowie (tymczasowo w Poznaniu), Katolicki Związek Młodzieży Męskiej (KZMM) i Katolicki Związek Młodzieży Żeńskiej (KZMŻ), oba z siedzibą w Poznaniu. W skład związków ogólnopolskich wchodziły odpowiadające im stowarzyszenia diecezjalne: Katolickie Stowarzyszenie Mężów (KSM), Katolickie Stowarzyszenie Kobiet (KSK), Katolickie

Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej (KSMM) i Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej (KSMŻ). Główny trzon w obu stowarzyszeniach młodzieżowych stanowili członkowie dotychczasowego Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej (SMP), utworzonego już w 1919 r. i liczącego w 1934 r. ponad 100 tys. członków. Dzisiejsze Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży nawiązuje więc do KSMM, KSMŻ i wcześniejszego SMP.

Po 1934 r. nastąpił znaczny wzrost ilościowy członków Akcji Katolickiej. W 1936 r. KZM liczył 111.404 członków, KZK - 151.362, KZMM - 113100, KZMŻ - 143700. Najlicniejszą grupę w stowarzyszeniach młodzieżowych stanowiła młodzież chłopska, następnie bezrobotni. Niewiele było młodzieży robotniczej a najmniej inteligentnej, gdyż miała ona własne organizacje.

2.2. Struktura organizacyjna i działalność KSMM i KSMŻ przed II wojną światową.

Dwie młodzieżowe kolumny Akcji Katolickiej (KSMM i KSMŻ) podporządkowane były NIAK, ale prowadziły własną działalność, posiadały własne władze i strukturę organizacyjną. Organem koordynującym działalność była Naczelna Rada Akcji Katolickiej, w skład której wchodził: naczelny asystent kościelny, prezes NIAK, delegaci DIAK, delegaci związków i stowarzyszeń Akcji Katolickiej oraz przedstawiciele stowarzyszeń pomocniczych. Na szczeblu diecezjalnym odpowiadała jej Diecezjalna Rada Akcji Katolickiej, która też grupowała przedstawicieli stowarzyszeń młodzieżowych. Wewnątrz stowarzyszeń funkcję kierowniczą pełnił zarząd, w skład którego wchodził: prezes i sekretarz generalny mianowany przez ordynariusza, ich zastępcy oraz 3 członków, a także ks. asystent. W parafiach zaś stowarzyszenia posiadały swe oddziały, podzielone na zastępy i sekcje. W obrębie dekanatów tworzone okręgi celem lepszej koordynacji działań. Przedstawiciele wszystkich stowarzyszeń działających na terenie parafii wraz z księdzem asystentem, prezesem, wiceprezesem i sekretarzem tworzyli zarząd Parafialnej Akcji Katolickiej

(PAK). Struktura organizacyjna Akcji Katolickiej była więc pionowa i pozioma. Struktura pionowa to odrębność statutowa i organizacyjna danego stowarzyszenia i wewnętrzna łączność jego członków na wszystkich szczeblach organizacji. Struktura pozioma to łączność danego stowarzyszenia poprzez swych przedstawicieli z innymi stowarzyszeniami oraz członkami Akcji Katolickiej na szczeblach: krajowym, diecezjalnym, dekanalnym i parafialnym. Patronem stowarzyszeń młodzieżowych Akcji Katolickiej obrano św. Stanisława Kostkę a świętem patronalnym pozostała uroczystość Chrystusa Króla.

Działalność KSMM i KSMŻ, prowadzona pod hasłem „Budujmy Polskę Chrystusową”, była bardzo bogata. Można podzielić ją na 4 grupy:

1. Działalność religijna. Udział w sakramentach świętych, częsta spowiedź i szczególnie kult Eucharystii przejawiający się w adoracjach, procesjach i przede wszystkim częstym uczestnictwem we Mszy św. i przyjmowaniem Komunii św. Udział w rekolekcjach, dniach skupienia, spotkaniach formacyjnych. Każda diecezja posiadała w tym celu specjalnie przygotowane ośrodki rekolekcyjne.

2. Działalność kulturalno-oświatowa. Stanowiło ją przede wszystkim ciągłe kształcenie członków KSMM i KSMŻ. Kierownictwa stowarzyszeń kształcono na kursach, zjazdach, zlotach, wizytacjach oddziałów. Szerokie rzesze członkowskie kształcono przez akcję odczytową. Największym powodzeniem u młodzieży cieszyły się imprezy sportowe, wycieczki, obozy, przedstawienia, akademie, wieczornice oraz szkolenia zawodowe (przysposobienie rolnicze, kursy higieny, prowadzenia gospodarstwa domowego itd.). Ważną rolę w formacji członków młodzieżowych kolumn Akcji Katolickiej stanowiły czasopisma: „Przyjaciel Młodzieży” wydawany przez KZMM i „Młoda Polska” - KZMŻ. Czasopisma zajmowały się przeważnie sprawami organizacyjnymi i wychowawczymi. Duże znaczenie miały też specjalnie pisane serie książkowe i filmy, np.: w 1934 r. powstała

w Katowicach Centrala Filmowa mająca na celu zaopatrywanie kin parafialnych w wartościowe filmy.

3. Działalność charytatywna. W Polsce przedwojennej wielu było bezrobotnych i bezdomnych. Akcja charytatywna Akcji Katolickiej prowadzona była bardzo szeroko. Powstawały sierocińce, domy dziecka. Pomagano młodzieży bezrobotnej w szukaniu pracy, zaopatrywano w podstawowe narzędzia itd.

4. Działalność społeczno-patriotyczna. Młodzież zrzeszona w Akcji Katolickiej chciała wpływać na losy i kształt Ojczyzny. Stąd wielkie znaczenie miało budzenie postaw patriotycznych. Obchodzono uroczystości rocznice ważnych wydarzeń, święta narodowe, szczególnie rocznice odzyskania niepodległości i powstań narodowych. KSMM i KSMŻ przeciwstawiały się skutecznie wpływom masonerii i komunizmu na życie społeczne Polski, szczególnie przenikaniu laicyzmu na wieś. W tym celu przy parafiach powstawały kluby, świetlice, biblioteki, czytelnie czasopism. Młodzież znajdowała tam duchowe oparcie, zdobywała wiedzę, mogła pożytecznie spędzić czas. Wielu próbowało własnych sił w wydawaniu czasopism i gazetek parafialnych. Uczenie zaangażowania społecznego zaowocowało później szerokim zaangażowaniem członków Akcji Katolickiej w Armii Krajowej w czasach okupacji.

W dn. 23-24 IX 1938 r. odbył się pierwszy zlot KZMM w Częstochowie, który był wyrazem siły zorganizowanej młodzieży męskiej. E. Potworowski, prezes KZMM napisał w 10/11 numerze (1938 r.) „Przyjaciela Młodzieży”: „Wielu z nas prawdopodobnie dopiero po raz pierwszy na zlocie zrozumiało i odczuło treść słowa „Związek”. Pracując gdzieś w „zapadłym kącie” nie czuliśmy może nawet swego Stowarzyszenia. Widzieliśmy siebie, swoje troski i kłopoty, i swój Oddział. A w Częstochowie objawiła się nam wielkość, siła i potęga naszej organizacji. Jest nas wielu, 150.000! Jest Związek, istnieje nie tylko ten nasz Oddział, ten Okręg, czy jedno nasze Stowarzyszenie w diecezji. Ale istnieje takich Oddziałów jak nasz 5000 (we wszystkich prawie parafiach), istnieje 20 stowarzyszeń diecezji-

alnych. Istnieje więc przede wszystkim Związek w Poznaniu, który jest symbolem jednolitości i wielkości naszej organizacji.”

Niestety, wybuch II wojny światowej przerwał działalność Akcji Katolickiej w Polsce, ale jej członkowie wychowani w duchu miłości Boga i Ojczyzny nie wahali się w wielu wypadkach oddać własnego życia w jej obronie.

2.3. KSMM i KSMŻ po II wojnie światowej.

Władze komunistyczne po II wojnie światowej zabraniały wszelkiego niezależnego zrzeszania się. Jedynie KSMM dwóch archidiecezji: poznańskiej i krakowskiej zdołały się zarejestrować. Stało się tak wskutek swoistego „niedopatrzenia” władz administracyjnych. Jednak już KSMŻ nie udało się wznowić legalnej działalności. Dlatego też kard. A. Sapięha powołał do istnienia w archidiecezji krakowskiej Żywy Różaniec Dziewcząt (ŻRD) jako ruch nieformalny. Miał on jednak strukturę organizacyjną KSMŻ. Prezesem została pani Janina Bogdanowicz. Jednak wskutek wzmożonej represji władz państwowych tak ŻRD jak i KSMM w obu diecezjach zostały rozwiązane 7 II 1953 r. Represje były bardzo surowe. Kilku KSM-owiczów zabito, wielu odsiadywało wyroki w więzieniach, byli bici. Pan Kowalczyk i pan Kazimierz Chachlica, kilka lat oczekiwali na wykonanie kary śmierci za działalność w KSMM, zostali jednak ostatecznie ułaskawieni. Mimo rozwiązania organizacji, spotkania KSM-owiczów odbywały się nadal, lecz nieoficjalnie. Prowadził je ks. kard. K. Wojtyła wcześniejszy asystent KSMM w Niegowici, a następnie w parafii św. Floriana w Krakowie. W oparciu m.in. o tych ludzi metropolita krakowski zorganizował słynny Synod Diecezjalny (1972-1979). Zespołami synodalnymi często kierowali dawni KSM-owicze. Członków KSMM i KSMŻ łatwo było też zauważyć w parafiach. Zawsze aktywni, odpowiedzialni, szanujący kapłanów, angażujący się w działalność. To w ich sercach idea KSM przetrwała do czasów, gdy Polska w 1989 r. odzyskała niepodległość.

2.4. Ks. Kard. Karol Wojtyła jako asystent KSMM.

W czasie ogólnopolskiej pielgrzymki KSM do Rzymu Jan Paweł II powiedział w czasie specjalnej audiencji udzielonej KSM-owiczom dn. 15 IV 1995 r.:

„Pamiętam, że jeszcze jako młody wikariusz w parafii w Niegowici, potem w Krakowie, byłem asystentem kół KSM-u. Wkrótce jednak, w ramach brutalnej walki z Kościołem, KSM został rozwiązany przez władze komunistyczne. Pamiętam jeszcze ostatnie spotkanie w Krakowie, w Domu Katolickim z młodzieżą akademicką. Była taka grupa studiująca ABC tomizmu. Ja byłem jej asystentem. Już się toczył wtedy proces Kurii Krakowskiej, a więc był to rok 1954. Myśmy jeszcze działali. To były już ostatnie spotkania. Parę tygodni potem KSM został ostatecznie zlikwidowany tam, gdzie istniał. Istniał wtedy tylko w dwóch archidiecezjach - w Krakowie i Poznaniu.”

Słowa Ojca św. są zwięzłym świadectwem jego pracy duszpasterskiej z młodzieżą zrzeszoną w KSM-ie. Dnia 11 III 1984 r. ukazał się w Tygodniku Powszechnym (nr 11) artykuł Jana Kotyzy - ostatniego prezesa Zarządu Diecezjalnego KSMM Archidiecezji Krakowskiej, który rozmawiał o pracy ks. Karola Wojtyły z Andrzejem Stachnikiem - prezesem Oddziału KSMM w Niegowici. Warto przytoczyć główne myśli artykułu.

Ks. K. Wojtyła przybył do Niegowici w 1948 r. i zastał Oddział KSMM liczący ponad setkę młodzieży męskiej z dziewięciu wsi należących do parafii. Spotkania odbywały się w zbudowanym przed wojną Domu Katolickim, zawsze przybywało na nie około 100 osób. Zimą 1948-49 r. zorganizował ks. K. Wojtyła specjalny kurs dla kierownictwa i zastępowych. Jego celem było pogłębienie wiadomości religijnych i formowanie chrześcijańskiego światopoglądu. Po wykładach odbywających się raz w tygodniu trwały długie i ożywione dyskusje. Mieszkanie ks. Karola Wojtyły było zawsze otwarte dla młodych. Przychodzili tam, by zapytać o radę lub tylko porozmawiać. Dla członków KSMM ks. K. Wojtyła organizował dni skupienia. Swoje zainte-

resowania teatrem przekazał KSM-owiczom w Niegowici. Dwukrotnie zorganizował wyjazd do Teatru w Krakowie. Potem w Niegowici pod jego kierunkiem odbyło się wiele przedstawień: jasełka, sztuki: „Gość oczekiwany”, „Ogień w Zalipiu” i in. Nowych członków KSMM ks. K. Wojtyła werbował m.in. w czasie wizyty kolędowej i wielu odbywanych rozmów z młodymi. KSMM i ŻRD nie były dobrze widziane przez władze powiatowe, które bezskutecznie próbowały powstrzymać ks. K. Wojtyłę od działalności. Po roku pracy w Niegowici został on przeniesiony do parafii św. Floriana w Krakowie, gdzie otrzymał też funkcję asystenta Oddziału KSMM Kraków-Śródmieście, który miał swoją siedzibę w Diecezjalnym Domu Katolickim (dziś Filharmonia). Istniał tam przy Stowarzyszeniu zastęp akademicki złożony z kilkudziesięciu studentów krakowskich uczelni, którzy pod kierunkiem ks. Wojtyły poznawali zasady tomizmu. Grupa ta była formowana jako instruktorzy KSMM, którzy wyjeżdżali do parafii jako nauczyciele Stowarzyszenia. Materiały formacyjne, zachowane do dziś, pisał im właśnie ks. K. Wojtyła.

2.5. Odrodzenie i rozwój KSM w latach 1989-1996.

Inicjatorem reaktywowania Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży był ks. Prałat Antoni Sołtysik, proboszcz parafii św. Mikołaja w Krakowie, diecezjalny duszpasterz młodzieży. Ks. A. Sołtysik, którego ojciec był KSM-owiczem i on sam, zanim wstąpił do Seminarium, należał do KSMM, spotykał się na co dzień z dawnymi członkami Stowarzyszenia. W pracy duszpasterskiej w Mszanie Dolnej (gdzie proboszczem był ks. Mieczysław Noworyta - ostatni asystent KSMM), w Bieżanowie, Nowym Targu spotykał zaangażowanych parafian - KSM-owiczów. Zainspirował w ramach Komisji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Młodzieży, której był członkiem, ideę powołania do życia KSM-u. Ks. Bp Władysław Bobowski z Tarnowa, Przewodniczący Komisji wraz z sekretarzem ks. Zygmunt

Bochenkiem z Brzeska podjęli tę myśl. We wrześniu 1990 roku zorganizowano w Świdrze k. Warszawy Ogólnopolskie Sympozjum Duszpasterstwa Młodzieży poświęcone m.in. Katolickiemu Stowarzyszeniu Młodzieży. W spotkaniu wzięło udział kilkudziesięciu księży i młodzieży z całej Polski. Zadanie propagowania idei KSM-u podjęło czasopismo „Wzrastanie” redagowane przez ks. Z. Bochenka. Począwszy od diecezji na południu Polski - pierwsze oddziały powstały w archidiecezji krakowskiej - Stowarzyszenie zakładano coraz dalej. Konferencja Episkopatu Polski wydała dn. 10 X 1990 r. dekret powołujący do życia KSM jako organizację ogólnopolską, nadając jej osobowość prawną kościelną, a statut zatwierdziła 30 IV 1993 r. Nowelizacji statutu dokonała 12 III 1998 r. KSM uzyskał także osobowość prawną cywilną rozporządzeniem Ministra - Szefa Urzędu Rady Ministrów z dnia 30 VI 1993 r.

Ojciec Święty Jan Paweł II zaakceptował reaktywowanie KSM-u. W oficjalnym przemówieniu wygłoszonym do biskupów polskich z okazji wizyty „Ad limina Apostolorum” 12 I 1993 r. powiedział m.in.: „Niezbędny środek formacji młodych stanowią organizacje i ruchy katolickie. Jest ich dzisiaj coraz więcej. Ze szczególnym zaś zadowoleniem powitałem Waszą - Drodzy Bracia - decyzję dotyczącą ponownego powołania do życia Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, które ma bogatą i piękną tradycję.”

Do KSM-owiczów podczas wspomnianej już ogólnopolskiej pielgrzymki do Rzymu skierował słowa uzasadniające istnienie KSM-u: „Nie wstyďte się waszych ideałów - wręcz przeciwnie, głóście je i brońcie ich! Liczy na was Chrystus, liczy na was Pani Jasnogórska, liczy na was Kościół. Liczy na was i potrzebuje was Polska! Właśnie jako KSM.”

W czasie V Pielgrzymki do Ojczyzny 8 czerwca 1997 r. na Błoniach krakowskich Jan Paweł II zawierzył KSM Maryi mówiąc: „Opiece Maryi, Matki Kościoła, zawierzam organizacje i ruchy młodzieżowe obecne w Krakowie i Polsce: wspólnoty duszpasterstwa akademickiego, grupy charytatywne podejmujące

troskę o chorych i niepełnosprawnych, a szczególnie tak zwane «Grupy Apostolskie» i odradzające się Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży”.

O KSM-ie wspomniał również Ojciec Święty w czasie kolejnej wizyty „Ad limina...” biskupów polskich w przemówieniu z dn. 2 lutego 1998 r.: „Odradzające się w Polsce Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży i Akacja Katolicka niech uwzględnią twórczą inicjatywę młodych i zaprawiają ich do podejmowania osobistej odpowiedzialności za życie własne, wspólnoty religijnej i cywilnej. Trzeba stale kształtować apostołskie grupy świeckich w Kościele gotowe rozwijać działalność w tych dziedzinach życia publicznego, które są ich domeną”.

Dziś KSM istnieje prawie we wszystkich diecezjach, liczy ok. 20 tys. członków zrzeszonych w ok. 1000 oddziałów parafialnych i kół środowiskowych. Ogólnopolskie spotkania szkoleniowo-formacyjne odbywają się co roku w „Domu Orłów” w Poroninie-Suchem, wybudowanym jeszcze przed wojną przez KSM-owiczów, zagrabionym przez władze w 1951 r. i dostępnym Stowarzyszeniu w 1992 r. Opiekunem KSM z ramienia Episkopatu Polski jest ks. Bp Henryk Tomasik z Siedlec. Asystentem generalnym jest ks. Prałat Antoni Sołtysik z Krakowa. Pierwsze wybory do Prezydium odradzającego się Stowarzyszenia odbyły się 29 listopada 1992 r. na Zjeździe Zarządów Diecezjalnych w Częstochowie.:

Przewodniczący - Rafał Sobów (archidiecezja lubelska)

Zastępca - Renata Curzydło (archidiecezja krakowska)

Zastępca- Grzegorz Barański (archidiecezja gnieźnieńska)

Skarbnik - Janusz Leśniak (archidiecezja krakowska)

Sekretarz - Dorota Włodarczyk (archidiec. częstochowska)

Prezydium Krajowej Rady KSM odbywa już swą siódmą kadencję.

To, czy KSM rozwinie się jeszcze bardziej, by dorównać, a nawet przewyższyć liczbą, poziomem i zakresem działania Stowarzyszenia przedwojenne, zależy już od każdego z druhow i drухen – członków Stowarzyszenia. KSM ma wielką szansę

spełnić pokładane w nim nadzieje. Cieszy się poparciem biskupów i wielką ofiarnością księży asystentów. Coraz bardziej wzrasta liczba zaangażowanych młodych, którzy są nadzieją Stowarzyszenia, Kościoła i Polski.

ROZDZIAŁ III

Podstawy prawne Stowarzyszenia

Z doświadczenia widzimy, że w wielu członkach Kościoła fakt istnienia jakiegoś prawa w Kościele, które nie jest tylko prawem moralnym budzi zdziwienie a nawet chęć odrzucenia go. Jest to także jedna z przyczyn niechęci do KSM-u.

Jednym z przymiotów organizacji społecznej, obok jedności i władzy, jest prawo. Czasami możemy usłyszeć w formie sloganu "prawo zabija ducha". Nie ma nic bardziej mylnego. Sprawiedliwość i miłość społeczna, która jest istotą chrześcijaństwa, zakłada i opiera się na prawie. Pamiętać jednak musimy o podwójnym wymiarze prawa: prawo jako norma, która nakazuje jakiś czyn lub go zakazuje; słowem reguła postępowania oraz prawo jako powinność, która prowadzi do określonego celu (np. celu, jaki zakłada dane Stowarzyszenie), innego niż nasze cele czysto osobiste. Zachowywanie i przestrzeganie prawa ma wartość nie tylko porządkującą ale przede wszystkim zapewnia osiągnięcie celu, jaki przyświeca organizacji.

Członkowie KSM są podmiotem potrójnego prawa. Prawa kanonicznego (kościelnego) jako ludzie ochrzczeni w kościele katolickim. Prawa państwowego jako członkowie społeczności państwowej oraz Statutu, który jest prawem partykularnym, wyznaczającym reguły i powinności członka tej organizacji. Najpierw pokrótce, omówione zostanie prawo kanoniczne dotyczące stowarzyszeń ogólnie, ze wskazaniem na sprawy, na które powołuje się Statut, a później prawo państwowe w takim zakresie, jakim dotyczy KSM-u ze szczególnym uwzględnieniem prawa o zgromadzeniach i działalności gospodarczej.

3.1. Prawo kanoniczne o władzy kościelnej wobec Stowarzyszeń.

Stowarzyszenia w rozumieniu prawa kanonicznego, obejmują pewną grupę osób, które się zrzeszają dla osiągnięcia wspólnym działaniem określonych celów. Cele te mogą być następujące (kan. 298, par. 1):

- osiągnięcie życia bardziej doskonałego
- rozwój kultu publicznego
- pogłębienie chrześcijańskiej doktryny
- podejmowanie dzieła szeroko rozumianego apostołstwa.

Zgodnie z Kodeksem Prawa Kanonicznego, aby mogło powstać stowarzyszenie publiczne musi być ono powołane przez kompetentną władzę. Dla organizacji ogólnopolskiej jest nią Konferencja Episkopatu Polski, dla diecezji biskup diecezjalny.

Kompetentnej władzy, a więc w sprawach ogólnopolskich Episkopatowi, a sprawach diecezjalnych biskupowi, przysługuje następujące prawo:

- zatwierdzania statutów i zmian do nich (kan. 314)
- prawo i obowiązek wizytowania stowarzyszeń (kan. 305, par.1)
- zatwierdzenia i usuwania moderatora lub kapelana, czyli asystenta kościelnego (kan. 317, par. 1)
- gdy domaga się tego poważna racja, może wyznaczyć pełnomocnika, aby w jej imieniu kierował przejściowo stowarzyszeniem (kan. 318, par.1).

Każde stowarzyszenie musi posiadać statut i organy wewnętrznej władzy. Dlatego tak istotną sprawą było napisanie i zatwierdzenie Statutu KSM, czego dokonała 261 Konferencja Plenarna Episkopatu Polski obradująca w Warszawie w dniach 29 kwietnia do 1 maja 1993 r. Warunkiem koniecznym powstania stowarzyszenia (na każdym szczeblu struktury) jest powołanie władz statutowych.

Stowarzyszenie może swobodnie podejmować inicjatywy, odpowiadające jego własnemu charakterowi, swobodnie zarządzać posiadanymi dobrami zgodnie z postanowieniami statutu pod nadzrędnym jednak zwierzchnictwem władzy kościelnej (kan. 315 i 319). Też władzy winno także zdać dokładne sprawozdanie z wydatków, zebranych danin i ofiar.

Przyjmowanie członków winno być dokonywane z zachowaniem przepisów prawa i statutu stowarzyszenia. Ta sama osoba może zapisać się do kilku stowarzyszeń (kan. 307 § 2, Statut § 16). Prawo jednak zastrzega, że do stowarzyszenia nie może być ważnie przyjęty ten, kto (kan. 316 par. 1):

- publicznie odstąpił od wiary katolickiej
- zerwał wspólnotę kościelną (przez herezję lub schizmę)
- zaciągnął karę ekskomuniki (wyłączenia z Kościoła).

Każdy kto został prawnie przyjęty do stowarzyszenia może być z niego usunięty tylko na skutek słusznej przyczyny, z zachowaniem przepisów prawa i statutów (Statut § 25 i 26).

Szczególnie ważną rzeczą okazuje się umiejętny i odpowiedzialny zarząd dobrami, które nigdy nie stanowią tylko dóbr stowarzyszenia, ale są dobrami kościelnymi (kan. 1273-1289). Zarządca nieważnie wykonuje czynności, które przekraczają granice i sposób zwyczajnego zarządzania, jeśli nie uzyskał wcześniej pisemnego upoważnienia ordynariusza. W statutach winny być określone czynności przekraczające granice i sposób zwyczajnego zarządzania. Jeśli Statuty o tym milczą, biskup diecezjalny, wysłuchawszy rady ekonomicznej, powinien określić tego rodzaju czynności w odniesieniu do podległych mu osób. Z reguły czynnościami przekraczającymi zwykły zarząd są:

- a) zakup i sprzedaż nieruchomości
- b) zakup lub sprzedaż ruchomości powyżej pewnej wartości
- c) obciążenie majątku prawem zastawu lub hipoteką
- d) zaciągnięcie pożyczki lub kredytu powyżej pewnej wysokości

- e) przystąpienie do spółki prawa handlowego, zbycie udziałów w niej
- f) zwolnienie dłużnika z długu powyżej pewnej wysokości

Zgodnie ze Statutem funkcję zarządcy spełniają kolegialnie prezes i skarbnik, z tym że ten ostatni odpowiada za finanse bezpośrednio (Statut § 46 pkt. 2 i 3).

Zanim zarządca obejmie swoje zadanie:

- powinien wobec ordynariusza złożyć przysięgę, że dobrze i sumiennie będzie zarządzać
- sporządzić dokładny i szczegółowy inwentarz, który winni oni podpisać (jeden egzemplarz inwentarza powinien być przechowywany w archiwum zarządu, drugi w kurii).

W naszym wypadku, takie zobowiązania powinny dotyczyć z pewnością prezesa i skarbnika Zarządu Diecezjalnego, w mniejszym stopniu przewodniczącego i skarbnika Prezydium, a zwolnieni mogą być prezes i skarbnik kierownictwa ze względu na zmniejszoną wartość majątku Stowarzyszenia.

Chociaż zarządcy nie są urzędnikami kościelnymi, to nie mogą samowolnie porzucać funkcji. Gdyby z takiego samowolnego porzucenia wynikła szkoda dla Kościoła, obowiązani są do wyrównania szkód.

Stowarzyszenie przestaje istnieć gdy:

- 1) zostanie rozwiązane zgodnie z postanowieniami Statutu;
- 2) zostanie zniesione przez kompetentną władzę;
- 3) nie działa przez okres stu lat.

Jeżeli spośród stowarzyszenia zostanie choćby jeden członek, a stowarzyszenie nie przestanie istnieć wg wymienionych wyżej powodów, wykonywanie wszystkich praw przysługuje temu członkowi (kan. 120 § 2).

Trzeba też pamiętać o tym, że w przypadkach nie uregulowanych w Statucie w pierwszej kolejności powinniśmy szukać regulacji w prawie kanonicznym (kan. 298-320) i je bezpośrednio stosować, a postanowienia Statutu jak i regulaminów powinny być zgodne z tym prawem.

3.2. Prawo państwowe.

A. Konstytucja

Konstytucja jest aktem prawnym o najwyższej randze. Jest w niej zapisane prawo każdego obywatela polskiego do zrzeszania się. Organy władzy państwowej nie powinny tego prawa ograniczać, powinny umożliwiać jego wykonywanie.

Członkowie KSM będąc w tej organizacji realizują właśnie to konstytucyjne prawo.

B. Konkordat między Stolicą Apostolską, a Rzeczpospolitą Polską

Konkordat obowiązuje od 25.04.1998 r. Potwierdza on możliwość nabywania osobowości prawnej cywilnej przez instytucje kościelne (art. 4 § 3).

Wierni mogą wykonywać swoje konstytucyjne prawo do zrzeszania się poprzez zakładanie organizacji zgodnie z prawem kanonicznym i w celach określonych w tym prawie (art.19). To samo prawo gwarantuje już ustawa o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego z 1989 r. Jednakże Konkordat jest umową między-narodową i w hierarchii aktów prawnych ma wyższą rangę niż ustawa zwykła.

Gdy realizowane przez organizacje kościelne cele są humanitarne, charytatywno-opiekuńcze, naukowe, oświatowo-wychowawcze, działalność instytucji kościelnych zrównana jest pod względem prawnym z działalnością instytucji państwowych służącą tym samym celom (art. 22 pkt. 1).

Jeżeli działalność organizacji kościelnych wkracza w sferę uregulowaną także w prawie polskim, to w tym zakresie podlegają temu prawu, jednakże nie mają do nich zastosowania przepisy prawa polskiego dotyczące zbiórek publicznych prowadzonych na cele religijne, kościelną działalność charytatywno-opiekuńczą, naukową, oświatową, wychowawczą, jeżeli odbywają się w obrębie terenów kościelnych, kaplic, w miejscach okolicznościach i sposobami zwyczajowo przyjętymi w danej okolicy (art.21).

Kościelne osoby prawne mogą zgodnie z przepisami prawa polskiego nabywać, posiadać, użytkować, zbywać ruchomości, nieruchomości i prawa majątkowe, a także zakładać fundacje (art. 23 i 26).

C. Ustawa o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego

Jedną z pierwszych ustaw o wielkim znaczeniu, które powstały po "Okrągłym Stole" jest ustawa o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego (Dz.U. z dnia 23 maja 1989, nr 29, poz. 154). Dzięki tej ustawie Kościół Katolicki i jego organa struktury wewnętrznej uzyskały osobowość prawną. Od tej pory Kościół przestał funkcjonować "w próżni" jako coś, co nie istnieje względem prawa, a jest obecne w życiu i świadomości społeczno-politycznej. Nas interesuje przede wszystkim V Rozdział tejże ustawy pt. "Organizacje kościelne, katolickie oraz zrzeszające katolików".

Ustawa zapewnia osobom należącym do Kościoła swobodę zrzeszania w celu realizacji zadań wynikających z misji Kościoła. Prawo to wykonywane jest w ramach organizacji kościelnych i katolickich. Organizacjami kościelnymi w rozumieniu ustawy są organizacje zrzeszające osoby należące do Kościoła, a erygowane (powołane do istnienia) przez biskupa diecezjalnego, wyższego przełożonego lub przez konferencję Episkopatu, jeśli chodzi o organizacje ponaddiecezjalne, a także założone przez wiernych z udziałem proboszcza za zezwoleniem odpowiedniej władzy kościelnej. Organizacje kościelne mają na celu w szczególności działalność na rzecz formacji religijnej, kultu publicznego i nauki katolickiej (por. statut § 14). Władze kościelne czuwają nad zgodnością działania organizacji z ich celami religijnymi i moralnymi. Między innymi z racji "czuwania władzy kościelnej" nie podlegają one przepisom ustawy o stowarzyszeniach (por. statut § 6).

Ustawa wspomina jeszcze o organizacjach katolickich i stowarzyszeniach wiernych nie różniących się zasadniczo pod względem celu i sposobów działania lecz sposobu powoływania.

Do organizacji katolickich stosuje się prawa o stowarzyszeniach, z wyjątkiem prawa władzy kościelnej do cofnięcia aprobaty, a w przypadku likwidacji majątek likwidowanej organizacji przechodzi na kościelne osoby prawne, w ramach których działały.

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży, ponieważ zostało powołane najpierw decyzją Konferencji Episkopatu jako organizacja ogólnopolska, a później sukcesywnie przez biskupów diecezjalnych, jest organizacją kościelną w rozumieniu omawianej ustawy z wszystkimi konsekwencjami i uprawnieniami. Osobowość prawną cywilną KSM uzyskało na mocy Rozporządzenia Ministra - Szefa Urzędu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 1993 r. (Dz.U. nr 56 poz. 263). Ponieważ jednak KSM w każdej diecezji jest autonomiczne w odniesieniu do KSM ogólnopolskiego, dlatego też może posiadać odrębną osobowość prawną cywilną w podobny sposób jak stowarzyszenie ogólnopolskie (statut § 5). Do dnia dzisiejszego prawie wszystkie KSM-y diecezjalne już taką odrębną osobowość uzyskały. Ułatwia to znacznie Zarządom Diecezjalnym podejmowanie działań prawnych niezależnych od Krajowej Rady. Na niższym szczeblu organizacyjnym, Oddziały parafialne i Koła Środowiskowe nie posiadają już odrębnej osobowości prawnej tak cywilnej jak i kościelnej, lecz uczestniczą w osobowości prawnej KSM-u diecezjalnego, a wszystkie działania prawne podejmują za pośrednictwem Zarządu Diecezjalnego.

D. Prawo o Stowarzyszeniach

Ponieważ KSM nie podlega ustawie o stowarzyszeniach, dlatego nie będziemy omawiać jej szczegółowo. Wszystkich zainteresowanych zachęcam jednak do przestudiowania ustawy wraz z odpowiednimi komentarzami. By zauważyć różnicę, jaka istnieje pomiędzy dwoma typami tak bardzo podobnymi a jednak w życiu codziennym odmiennymi, wskażę na obowiązki jakie spoczywają wobec władz świeckich, które nie odnoszą się do KSM-u. Stowarzyszenia podlegają rejestracji przez sąd wojewódzki właściwy do siedziby Stowarzyszenia (Art. 8). Nad

każdym stowarzyszeniem sprawuje nadzór terenowy organ administracji (Art. 8 ust. 5). Organ nadzorujący ma prawo m.in. żądać odpisu uchwał walnego zebrania, przeglądać dokumenty i robić z nich odpisy. O powołaniu lub zmianie zarządu musi być powiadomiony sąd rejestrujący, także o powołaniu jednostki terenowej.

E. Prawo o zgromadzeniach

Wspominana ustawa o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego zaznacza, że organizacje kościelne nie podlegając prawu o stowarzyszeniach, podlegają ustawie o zgromadzeniach, gdy chodzi o zebrania na drogach i placach publicznych oraz budynkach państwowych (Rozdz. 5, art.34, pkt. 5). Dlatego wydaje się stosowne poznanie zasad i warunków zwoływania zgromadzeń. Tym bardziej, że demokracja, do której dorastamy, chętnie korzysta z tej formy wyrażania woli czy poglądów.

Według ustawy, zgromadzeniem jest zgrupowanie co najmniej 15 osób, zwołane w celu wspólnych obrad lub w celu wspólnego wyrażenia stanowiska. Prawo organizowania zgromadzeń przysługuje osobom prywatnym, prawnym i organizjom. Ograniczenie prawa do zgromadzeń może wynikać tylko z bezpieczeństwa państwowego lub publicznego, a także wtedy, gdy zagraża zdrowiu lub moralności publicznej (Art. 1).

Chcąc zorganizować zgromadzenie na "otwartej przestrzeni dostępnej dla nieokreślonych imiennie osób" należy złożyć odpowiedni wniosek do rady gminy tak, aby wiadomość dotarła nie później niż na 3 dni, a najwcześniej 30 dni przed datą zgromadzenia. Zawiadomienie powinno zawierać następujące dane (Art. 7 pkt. 2):

- imię, nazwisko, datę urodzenia i adres organizatora oraz nazwę i adres osoby prawnej lub innej organizacji, jeżeli w jej imieniu organizuje ona zgromadzenie
- cel i program oraz język, w którym będą porozumiewać się uczestnicy zgromadzenia
- miejsce i datę, godzinę rozpoczęcia, planowany czas trwania, przewidywaną liczbę uczestników oraz projekto-

waną trasę przejścia, jeżeli przewiduje się zmianę miejsca w czasie zgromadzenia,

- określenie planowanych przez organizatora środków służących zapewnieniu pokojowego przebiegu zgromadzenia oraz środków, o których dostarczenie zwraca się do organu gminy.

F. Działalność gospodarcza

Działalność gospodarcza jest jedną z form działalności zewnętrznej (por. statut §15). Bardzo interesujące może być Rozporządzenie MEN z dnia 28 września 1993 r. w sprawie rodzajów i zasad działania publicznych placówek oświatowo-wychowawczych oraz Uchwała nr 76 Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1992 r. w sprawie wykazu zadań państwowych, które mogą być zlecone jednostkom niepaństwowym.

Więcej miejsca poświęcimy działalności gospodarczej, gdyż na tym polu można popełnić wiele błędów, które mogą mieć daleko idące konsekwencje dla całej organizacji a w konsekwencji władzy powołującej.

Co rozumiemy przez działalność gospodarczą, określają konkretne zapisy w Dz.U. nr 41 z 1988 roku poz. 324 z późn. zm. Dokładnie wskazuje ona, że działalność gospodarcza to działalność produkcyjna, budowlana, handlowa i usługowa prowadzona w celu zarobkowym i na własny rachunek.

Kościelne osoby prawne mogą prowadzić działalność gospodarczą jak każda inna osoba prawna i fizyczna. Podlegają opodatkowaniu oraz korzystają ze zwolnień od podatku dochodowego według zasad określonych w ustawie z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 1993 r. Nr 106, poz. 482 z późn. zm. i Rozporządzeniami Ministra Finansów). Katolickiemu Stowarzyszeniu Młodzieży jako kościelnej osobie prawnej przysługują następujące prawa i obowiązki:

- zwolnienie z opodatkowania i jednocześnie zwolnienie z obowiązku prowadzenia dokumentacji dla Urzędów Skarbowych - działalności niegospodarczej

- przy prowadzeniu działalności gospodarczej obowiązuje prowadzenie dokumentacji wobec Urzędu Skarbowego zgodnie z ogólnymi zasadami rachunkowości.
- zwolnienie z obowiązku płacenia podatku dochodowego z pozostałej działalności, w tym również z działalności gospodarczej, w takiej części w jakiej zostały wydatkowane w roku podatkowym lub w roku po nim następującym na cele kultu religijnego, oświatowo-wychowawcze, naukowe, kulturalne, charytatywno-opiekuńcze, konserwacji zabytków, prowadzenia punktów katechetycznych, na inwestycje związane z budową, rozbudową oraz obudową kościołów i kaplic, na adaptację innych budynków z przeznaczeniem ich na cele sakralne oraz na inne inwestycje przeznaczone na punkty katechetyczne i zakłady charytatywno-opiekuńcze.

Instytucjom udzielającym darowizn na działalność m.in. naukową, oświatową, charytatywną, itp. przysługuje prawo odliczenia od podstawy opodatkowania (do 10% podstawy opodatkowania).

Dlatego nie prawdą jest, że kościelne osoby prawne w tym KSM nie płacą podatku dochodowego, jedynie są zwolnione, po uprzednim oświadczeniu, z płacenia zaliczki podatku, a później go nie płacą o ile zużytkują wszystkie pieniądze na cele określone ustawą.

KSM może sam prowadzić działalność gospodarczą. W tym celu może wyodrębnić ze swojej struktury zespoły osób i zlecić im realizację tych zadań. Mogą one nosić różną nazwę np. agendy, sekcje. Pozostają one najściślej związane ze Stowarzyszeniem, gdyż w istocie ich działalność to działalność samego stowarzyszenia. Funkcjonują one w Stowarzyszeniu tak jak oddziały, w szczególności nie mają osobowości prawnej co oznacza, że za ich działalność finansową bezpośrednią odpowiedzialność ponosi skarbnik i prezes Zarządu.

KSM jako osoba prawna może tworzyć inne osoby prawne w celu prowadzenia przez nie działalności gospodarczej. Będą to spółki prawa handlowego: jawna, komandytowa, z ograniczoną

odpowiedzialnością, akcyjna. Względem Stowarzyszenia są one niezależne, tj. mają własną osobowość prawną, organy, samodzielność finansową. Stowarzyszenie jest w nich współnikiem i przysługują mu uprawnienia współnika zgodnie z Kodeksem handlowym.

KSM może sam utworzyć tylko spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością i być jej jedynym współnikiem (posiada wtedy wszystkie udziały), wtedy cały dochód takiej spółki powinien być przekazany na działalność KSM. Dochód tej spółki będzie także wolny od podatku dochodowego na podst. art.55 ust. 3 w zw. Z art.41 ust.1 i 2 u.s.P.K.K. oraz art. 17 ust.1 pkt 4 i 4a lit.b ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych na omówionych wyżej zasadach. W innych spółkach KSM może być jedynym z kilku współników.

G. Prawo cywilne

Prawo cywilne jest najrozleglejszą gałęzią prawa państwowego. W życiu codziennym wykonujemy szereg czynności choćby kupno chleba, czy przejazd tramwajem, które są objęte regulacjami tej gałęzi prawa. Odpowiednie przepisy znajdują się głównie w Kodeksie cywilnym. Warto do nich zaglądać przy prowadzeniu działalności Stowarzyszenia, zwłaszcza do przepisów o darowiznach, umowie sprzedaży, rękojmi za wady, umowie najmu, umowie o przewóz osób lub rzeczy, umowie użyczenia, przepisów dotyczących własności, użytkowania, posiadania, składania oświadczeń woli. Rozumienie i stosowanie tych przepisów bywa trudne, dlatego gdy są wątpliwości, lub gdy przedmiot dokonanej czynności jest dużej wartości należy zasięgnąć opinii prawnika.

BIBLIOGRAFIA:

- Kodeks Handlowy.
- Kodeks Prawa Kanonicznego z 1982 roku.
- Konkordat między Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską Dz.U. z 23 kwietnia 1998r. nr 51 poz. 318.

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
- Kruczałak Kazimierz, Prawo handlowe zarys wykładu, Warszawa 1996.
- Pismo Ministra Finansów z dnia 26 marca 1994 r., Nr PO 4/N-722-86/94.
- Sztafrowski Edward, ks., Podręcznik Prawa Kanonicznego, Tom 1, 1985.
- Uchwała nr 76 Rady Ministrów w sprawie wykazu zadań państwowych, które mogą być zlecone jednostkom niepaństwowym z dnia 9 lipca 1992 r., Monitor Polski nr 23 poz. 169.
- Ustawa o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z dnia 17 maja 1989 r., Dz.U. z dnia 23 maja 1989, nr 29, poz. 154.
- Ustawa o Stowarzyszeniach, z dnia 7 kwietnia 1989 r., Dz.U. z 10 kwietnia 1989 r., nr 20, poz. 104 z późn. zm. z 23 lutego 1990 r. Dz.U. nr 14, poz. 86.
- Ustawa o zgromadzeniach, z dnia 5 lipca 1990 r., Dz.U. z dnia 1 sierpnia 1990 r., nr 51, poz. 297.

ROZDZIAŁ IV

Struktura organizacyjna

SCHEMAT STRUKTURY

A. Konferencja Episkopatu Polski

Wskutek zmian społeczno-politycznych i prawnych w Polsce w latach osiemdziesiątych nastąpił bardzo dynamiczny rozwój różnorodnych organizacji i stowarzyszeń. Episkopat Polski, widząc zapotrzebowanie na organizację typu katolickiego dla młodzieży, dekretem z dnia 10 października 1990 roku erygował Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży, nadając osobowość prawną kościelną. Z kolei obradująca w dniach 29 IV – 1 V 1993 roku Konferencja Episkopatu Polski w Częstochowie zatwierdziła Statut KSM. Z tego względu najwyższe prawo wobec Stowarzyszenia posiada Konferencja Episkopatu Polski. Prawo to dotyczy w zakresie zmian statutowych KSM łącznie z zawieszeniem jego działalności bądź rozwiązania go w skali ogólnopolskiej.

Ze względu na swój kanoniczny charakter Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży posiada podstawowe struktury organizacyjne na terenie całego kraju ściśle związane ze strukturami organizacyjnymi Kościołami.

Ze względu na fakt, iż założycielem Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży w Polsce jest Konferencja Episkopatu Polski, posiada ona największe prawo wobec Stowarzyszenia.

B. Krajowa Rada KSM

Najwyższym organem KSM jest Krajowa Rada Stowarzyszenia - wymieniona w § 9 Statutu. Prawa i obowiązki Krajowej Rady określa Statut Stowarzyszenia (par.28) oraz Regulamin Rady. W skład Rady wchodzi Prezesi, Delegaci i Księża Asystenci Zarządów Diecezjalnych KSM oraz Generalny Ks. Asystent.

Członkowie Krajowej Rady w razie niemożności uczestnictwa w niej winni delegować w swym zastępstwie osobę z Zarządu Diecezjalnego.

Rada wybiera raz na 2 lata Prezydium Rady w skład którego wchodzi: przewodniczący, 2-ch zastępców, sekretarz, skarbnik oraz Generalny Ks. Asystent, powołany na to stanowisko przez Konferencję Episkopatu Polski. Procedurę wyboru Prezydium Ra-

dy, jego prawa i obowiązki określa Statut Stowarzyszenia (§ 31) oraz Regulamin Rady.

Na szczeblu krajowym działa również Komisja Rewizyjna wybierana na okres 2 lat przez Krajową Radę. Komisję tę tworzą: przewodniczący, zastępca i członek. Prawa i obowiązki Komisji Rewizyjnej określa Statut Stowarzyszenia (§ 32) oraz Regulamin.

Krajowa Rada ma obowiązek zbierania się przynajmniej raz w roku.

C. Diecezja

W diecezji KSM powołuje biskup diecezjalny specjalnym dekretem, nadając mu tym samym osobowość prawną kościelną. Równocześnie mianuje Księdza Asystenta jako swego przedstawiciela do pracy w Stowarzyszeniu, który wchodzi w skład Zarządu Diecezjalnego. Najwyższą władzą Stowarzyszenia w diecezji jest diecezjalny Zjazd Stowarzyszenia, w którym biorą udział - zgodnie ze Statutem (§ 33) - prezesi oddziałów parafialnych i kół środowiskowych, księża asystenci oraz - z wyboru - po jednym delegacie wybranym podczas zebrań oddziałów lub kół Stowarzyszenia. Przedstawicielem Stowarzyszenia w skali diecezji jest Zarząd Diecezjalny wybierany podczas Zjazdu Diecezjalnego zgodnie ze Statutem Stowarzyszenia (§ 34) oraz Regulaminem Wyboru Zarządu Diecezjalnego. Diecezjalny Zarząd KSM tworzą: prezes (mianowany przez biskupa diecezjalnego spośród trzech kandydatów wybranych podczas Zjazdu), z-ca prezesa, sekretarz, z-ca sekretarza, skarbnik, 2-ch członków oraz Ksiądz Asystent. Jeden z członków Zarządu jest równocześnie delegatem do Krajowej Rady.

Na szczeblu diecezjalnym powoływana jest podczas diecezjalnego Zjazdu na okres 2 lat Komisja Rewizyjna w składzie: przewodniczący oraz 2-ch członków. Jej prawa i obowiązki określa Statut Stowarzyszenia (§ 37) oraz Regulamin.

Obowiązki poszczególnych członków Zarządu Diecezjalnego określa Regulamin Prac Zarządu Diecezjalnego.

D. Okręg

Organem pośrednim pomiędzy Zarządem Diecezjalnym a oddziałami (kołami) Stowarzyszenia jest Okręg, na czele którego stoi Rada Okręgu składająca się z prezesów oddziałów/kół KSM i ich księży asystentów. Rada Okręgu wybiera ze swego grona na dwu-letnią kadencję Prezydium Rady Okręgu: przewodniczącego i 2-ch członków oraz Księdza Asystenta Okręgu mianowanego przez biskupa diecezji lub dziekana względnie księdza asystenta diecezjalnego KSM. Okręg obejmuje część diecezji (zwykle teren dekanatu lub inną określoną część diecezji). Okręg mogą powoływać prezesi oddziałów (kół) w celu koordynacji pracy w KSM-ie w danym rejonie diecezji. Obowiązki Rady Okręgu określa Statut Stowarzyszenia (§ 38) oraz Regulamin.

Rada Okręgu zwoływana przez jej Prezydium koordynuje pracę oddziałów/kół Stowarzyszenia w ramach okręgu, reprezentuje Okręg na forum diecezji, bierze udział w zjazdach diecezjalnych Stowarzyszenia, przyjmuje sprawozdania od kierownictw oddziałów/kół Stowarzyszenia, organizuje działania o charakterze lokalnym oraz inspirowuje i koordynuje pracę Okręgu, opracowuje roczny plan działania Okręgu. Prezydium Rady Okręgu ściśle współpracuje z Zarządem Diecezjalnym, informując na bieżąco o działaniach w ramach Okręgu.

E. Oddział Parafialny i Koło Środowiskowe

W ramach parafii mogą być powoływane Oddziały (Koła) KSM. Oddziały Stowarzyszenia obejmują teren parafii lub jej część (gdy jest więcej oddziałów). Koła zwykle powstają na terenie szkoły lub innego środowiska. Najwyższą władzą Oddziału (Koła) jest Walne Zebranie członków, odbywające się przynajmniej raz w roku. Uczestniczą w nim obowiązkowo wszyscy członkowie zwyczajni i juniorzy (Statut § 7) oraz Ksiądz Asystent Oddziału (Koła). Prawa i obowiązki Oddziału (Koła) określa Statut Stowarzyszenia oraz Regulamin. Kierownictwo Oddziału (Koła) stanowią: prezes, z-ca prezesa, sekretarz, z-ca sekretarza, skarbnik oraz 2-ch członków (w razie potrzeby) a także Ksiądz

Asystent. Odpowiedzialność za Oddział (Koło) spoczywa na księdzu proboszczu parafii na terenie, której jest Oddział (Koło).

Jeśli jest odpowiednia ilość członków, w ramach Oddziału (Koła) podczas Walnego Zebrania Członków Oddziału (Koła) wybierana jest na okres 2 lat Komisja Rewizyjna w składzie: przewodniczący i 2-ch członków. Obowiązki Komisji określa Statut Stowarzyszenia (§ 42) oraz Regulamin.

Również w ramach Oddziału (Koła) - o ile jest odpowiednia ilość członków, podczas Walnego Zebrania Oddziału (Koła) wybierany jest na okres 2 lat Sąd Koleżeński w składzie: przewodniczący i 2-ch członków. Obowiązki Sądu Koleżeńskiego określa Statut Stowarzyszenia (§ 43) oraz Regulamin.

W ramach oddziału (koła) można powoływać zastępy i sekcje. Zastępy tworzą członkowie Oddziału (Koła) pod kątem formacji (podział według kryterium wieku, stażu) zaś sekcje tworzone są według zainteresowań i możliwości członków oraz według potrzeb środowiska. Zarówno zastępy jak i sekcje mogą mieć odrębne spotkania, za które odpowiada Kierownictwo Oddziału (Koła).

ROZDZIAŁ V

Oddział parafialny KSM

Na wstępie należy zaznaczyć, iż rozpoczęcie pracy w organizacji jaką jest KSM napotyka dzisiaj na wiele trudności i to ze strony młodzieży jak i ze strony księży.

A. Trudności ze strony młodzieży: Musimy zdać sobie sprawę z tego, że ogólnie rzecz biorąc wśród młodzieży jest niechęć do wszelkich organizacji. Wszelkie organizacje w minionym czasie totalitaryzmu skompromitowały się. Były z góry narzucane młodzieży. Służyły wszelkiego rodzaju manipulacji ludźmi, szły w kierunku uprzedmiotowienia człowieka w służbie narzuconych ideologii komunistycznych, jakże obcych duchowi naszego narodu. Były to organizacje od wewnątrz zafałszowane, proponujące pewne idee a służące zgoła czemu innemu. Jednym słowem nie sprawdziły się, z tego względu bierze się brak jakiegokolwiek zainteresowania młodzieży organizacjami.

Kolejną z przyczyn, jak mi się wydaje, stanowi dziś tak mocno lansowana postawa konsumpcjonizmu. Młodzież nie chce się angażować w jakikolwiek sposób. Bo to się nie opłaca w dobie kryzysu ideałów, zniszczonej hierarchii wartości, młodzi nie chcą się wychylać z pod pewnej „sztancy”, jaka zagościła w naszym narodzie. Młodzi dziś nie chcą być liderami, czy brać czynny udział w życiu społecznym, bo to się nie opłaca. Jakże często słyszymy dziś pytanie: „Co mi to da?, Ile na tym zarobię?” itp. Inną z przyczyn, nie mniej ważnych, stanowi wstydzenie się swojej przynależności do Kościoła. Zauważyć można swoistą postawę lansowaną dziś na zachodzie: „Bóg tak, Kościół nie”. To z pewnością wiąże się z lansowanymi i kształtowanymi dziś w Polsce

przez mas media i rodziny postawami *anty fundamentalizmu* i *anty eklezjalności* oraz żywa i agresywna krytyka hierarchii kościelnej i Kościoła. Młodzież wychowana w takiej atmosferze gubi gdzieś hierarchię wartości i traci ideały. Młodzież dziś nie chce brać na siebie jakichkolwiek zobowiązań i odpowiedzialności. Po prostu tak jest wygodnie. Te przyczyny stanowią pewne trudności, które powodują nie akceptowanie jakichkolwiek organizacji, w tym również proponowanego Stowarzyszenia KSM.

B. Trudności ze strony księży: Dziś księża zasadniczo są nie przygotowani do pracy z organizacjami i nie rozumieją tej pracy. Ogół księży nie spotkał się w seminarium z przygotowaniem do takiej pracy, czy w duszpasterstwie nie zetknął się z taką formą zaangażowania. Nie było przekazu bogatych doświadczeń przez starszych księży, katechetów i to z przyczyn obiektywnych.

Kolejną przyczyną unikania takiej pracy z organizacjami przez księży jest z pewnością zmęczenie katechezą w szkołach, czy nawet strach przed systematycznością (jako dodatkowy obowiązek), lęk przed odpowiedzialnością jaką niesie z sobą funkcja asystenta, z pewnością niepoślednią przyczyną jest także brak wiary w skuteczność organizacji powołanej od góry - inicjatywa odgórna, a nie oddolna. Jest chyba jeszcze jedna przyczyna jakiejś obawy zaangażowania księży w organizację KSM-u, zwłaszcza tych, którzy związani są z wszelkiego rodzaju ruchami czy duszpasterstwem stanowym i zawodowym. Obawa przed czymś jeszcze nie sprawdzonym i do końca niepewnym.

Trzeba jasno tu określić, że nie chodzi o zastąpienie jednego drugim czy nawet konkurencję. Chodzi tu o uzupełnianie się wzajemne. Proponowane Stowarzyszenie jest ubogaceniem Kościoła przez młodzież, w sposób uporządkowany i systematyczny.

Jak wynika z powyższego rozważania trudności jest wiele i z pewnością nie wszystkie zostały tu przedstawione i wyczerpane. Wobec tego jawi się pytanie: „Czy są szanse aby wznowić działalność zniszczonego już przez władze komunistyczne KSM?” Odpowiedź może być tylko jedna TAK.

Po pierwsze. Jest do czego nawiązać, gdyż KSM już istniał przed wojną i sprawdził się w czasie okupacji i reżimu komunistycznego. Jeszcze żyją dawni członkowie KSM-u (KSMM i KSMŻ), wystarczy tylko ich odszukać i przez spotkania wykorzystać to ich doświadczenie organizacyjne, ich dorobek pracy społecznej, kulturalnej, oświatowej, a przede wszystkim apostołskiej.

Po drugie. Taką szansą wznowienia KSM-u jest wewnętrzna potrzeba (psychologiczna) doświadczenia czegoś innego, przez działanie w konkretnej i jasno sprecyzowanej organizacji.

Po trzecie. Kościół powinien zaproponować ogólnopolską organizację, która zajęłaby się tą młodzieżą, nierzadko zagubioną, w polskim jakże już zlaicyzowanym środowisku. Organizacji, która uczyłaby aktywności społecznej w różnych formach i przejawach. Organizacji, która pozwoliłaby odnaleźć się młodemu człowiekowi w sposób zorganizowany i odpowiedzialny.

Znacznie organizacji jest olbrzymie, a to dlatego, że organizacja wychowuje swoich członków, może podnosić ich poziom intelektualny, może obudzić odpowiedzialność społeczną, postawy moralne. Nakłada zobowiązania i je egzekwuje, a także w sposób zorganizowany, stały i trwały może się podjąć określonych zadań czy też działań w Kościele jak i świecie. Organizacja jako ciało prawne gwarantuje stabilność trwania i działania - czego nie ma w ruchach. Trzeba też tu dodać, iż **KSM jako organizacja kościelna nie jest konkurencją dla istniejących katolickich ruchów religijnych.**

5.1. Jak rozpocząć pracę w Oddziale KSM?

Do natury organizacji należy ciągły jej rozwój. Jeżeli nie przybywa nowych członków, oznacza to, że organizacja zamiera. KSM jako organizacja kościelna ze swej natury ma być dynamiczna tzn. ukierunkowana na ciągły rozwój jakościowy i ilościowy.

W statucie KSM § 7 czytamy: „Podstawowymi organizacjami Stowarzyszenia są Oddziały parafialne oraz równorzędne

i współpracujące z nimi Koła Środowiskowe na terenie parafii (np. Koła Szkolne), które powołuje Stowarzyszenie diecezjalne za zgodą księdza proboszcza lub księdza biskupa”.

Jeżeli mówimy o zakładaniu oddziału (parafia) trzeba wziąć pod uwagę środowisko młodzieżowe, które rozpoczęłoby konkretną działalność informacyjną o KSM-ie - tzw. Grupę inicjatywną. (Informacja jest bardzo ważnym elementem w przygotowaniu i tworzeniu oddziału). Jeżeli mowa o środowisku młodzieżowym to warto wykorzystać wszelkie wspólnoty młodzieżowe, ale absolutnie tych wspólnot nie rozbijać. One nadal muszą trwać i spełniać swoje zadania, natomiast można zaproponować młodzieży należącej do tych wspólnot, na zasadzie dobrowolności, przynależność do Stowarzyszenia jakim jest KSM po to, by przez organizację mogła szerzej i skuteczniej, bo w sposób zorganizowany w oparciu o statut oddziaływać. Przynależność do ruchu i do Stowarzyszenia nie wykluczają się wzajemnie, lecz się ubogacają i uzupełniają (por. statut § 16). Wydaje się, że w takim wypadku jest to propozycja dalszego i głębszego rozwoju młodego człowieka.

Zastanówmy się teraz nad metodami, które pozwolą nam w zainicjować oddział w parafii.

1. Tam gdzie są seniorzy KSM-u, należałoby zaprosić ich na spotkanie z młodzieżą. Jest to ważne, gdyż na takim spotkaniu zapoznamy się z bogatą historią przedwojennego KSM-u, poznamy metody i formy pracy, oraz możliwości jakie miały miejsce w przedwojennym Stowarzyszeniu. Z tego bogactwa można naprawdę wiele skorzystać, oczywiście z odpowiednim uwzględnieniem teraźniejszości.

2. W cyklu pracy duszpasterskiej prowadzimy przygotowania do bierzmowania. Takie spotkania cykliczne i systematyczne można też w pewnym sensie wykorzystać w przygotowaniu młodego człowieka do pracy w Stowarzyszeniu.

3. Księża katecheci mogą przeprowadzić w szkołach katechezy na temat KSM-u, lub można zaprosić członków KSM-u (np. Za-

rząd Diecezjalny lub członków KSM z sąsiedniej parafii) na pogadanki o KSM w ramach katechezy.

4. Rekolekcje szkolne też można wykorzystać (w pewnej części) na informację o KSM-ie.

5. Akcje wakacyjne dla dzieci i młodzieży z uwzględnieniem przygotowania do zakładania i pracy w KSM-ie.

6. Wspólne wyjazdy z młodzieżą na wypoczynek i zaszczepianie w niej idei KSM-u.

7. Wychwycenie bardziej aktywnych jednostek w parafii i przez indywidualne rozmowy uwrażliwienie ich na pracę w Kościele przez działalność w Stowarzyszeniu.

8. Osobiste zapraszanie młodzieży, która z różnych przyczyn nie angażuje się aktywnie w życiu parafialnym i przez rozmowy, wyjaśnianie, oraz zachęcanie kłaść nacisk na potrzebę apostołowania przez zorganizowaną pracę w Stowarzyszeniu, jakim jest KSM.

9. Można zorganizować (równoległe do parafii) szkoleniowe spotkanie z młodzieżą na szczeblu dekanatu, prosząc by z poszczególnych parafii wydelegowano na to spotkanie bardziej energiczną młodzież i z tą młodzieżą omówić Statut, historię KSM-u, program oraz strukturę organizacyjną.

10. Organizowanie na szczeblu diecezjalnym szkoleń instruktażowych, na które zapraszamy też młodzież, która z KSM nie miała do tej pory kontaktu.

Przedstawione tu metody z pewnością nie są wyczerpane. Jest to tylko pewna nieśmiała propozycja działań na szczeblu parafialnym. Metod jest o wiele więcej, uzależnione są one od pomysłowości księży, oraz od środowiska i specyfiki danej parafii.

Zakładanie nowych oddziałów.

Po przedstawieniu metod, które pomogą nam zaszczepić w młodzieży ideę KSM-u należy przyjrzeć się drogom zakładania oddziału. Ogólnie rzecz biorąc, są dwie drogi zakładania oddziału KSM: odgórna, gdy KSM zakładany jest przez władzę duchowną

i oddolna, gdy sama młodzież dąży do powstania oddziału. Obie mają plusy i minusy.

Gdy oddział powstaje odgórnie, czyli zakładany jest przez księdza, ma poparcie autorytetu kościelnego, nierzadko ma też ułatwione wejście w środowisko, może nawet nastąpić szybszy wzrost ilościowy członków, ale istnieje też niebezpieczeństwo ich bierności, przypadkowości, zdominowania przez księdza oraz niewłaściwej motywacji.

Gdy młodzi sami zakładają oddział KSM-u, nie mają na ogół poparcia, muszą dopiero na nie zasłużyć. Mogą spotkać się z nieufnością otoczenia lub też mieć trudności ze zdobywaniem nowych członków Stowarzyszenia, ale też z pewnością nastąpi oczyszczenie ich motywacji, nauczą się aktywności (trud hartuje) i odpowiedzialności za Kościół i Stowarzyszenie. Mniej wtedy jest ludzi przypadkowych, a i następuje większa zażyłość między ludźmi.

Najlepsze jest połączenie działania odgórnego z oddolnym, tzn. gdy młodzi zakładają oddział przy aktywnym poparciu duchownych.

Dla pełnej jasności prześledźmy oddzielnie obie drogi.

DROGA ODGÓRNA:

- a) Ks. Biskup wydaje dekret oraz powołuje asystenta diecezjalnego.
- b) Asystent diecezjalny organizuje szkolenie młodzieży i księży asystentów parafialnych, gromadzi grupę inicjatywną do zakładania KSM (tymczasowy Zarząd Diecezjalny).
- c) Proboszcz czy inny ksiądz w parafii zachęca młodych do udziału w szkoleniu, ogłasza w kościele, na katechezie czy rozmawia w czasie wizyty kolędowej itd.
- d) Ksiądz w parafii powołuje tymczasowe kierownictwo oddziału, poucza je i formuje, wprowadza stopniowo kolejne elementy struktury organizacyjnej.
- e) Oddział zostaje zgłoszony do Zarządu Diecezjalnego KSM.

- f) Zarząd Diecezjalny wydaje decyzję o powołaniu oddziału/koła.

DROGA ODDOLNA:

- a) Ktoś znający już istotę KSM (stąd niezbędne szkolenie kadry instruktorów) zachęca innych młodych przez:
- zorganizowanie spotkania towarzyskiego ogniska, dyskoteki, wspólnego wyjazdu w góry itd.
 - nawiązanie kontaktu z Zarządem Diecezjalnym,
 - wspólny wyjazd na szkolenia założycieli oddziałów organizowane przez Zarząd Diecezjalny,
 - rozmowy w szkole, zakładzie pracy itd.
- b) Młodzi organizują spotkanie założycielskie, powołują kierownictwo oddziału, proszą proboszcza o akceptację i wyznaczenie asystenta, wypełniają deklaracje kandydatki i proszą Zarząd o akceptację.
- c) Zarząd Diecezjalny (jeżeli istnieje) wydaje decyzję powołania oddziału.
- d) Jeżeli Zarządu jeszcze nie ma, młodzi proszą Ks. Biskupa o zgodę na rozszerzenie zasięgu działalności, wchodzą w kontakt z księżmi proboszczami innych parafii i tam pomagają zakładać KSM.
- e) Przedstawiciele poszczególnych oddziałów parafialnych wybierają Zarząd Diecezjalny, a Ks. Biskup wyznacza asystenta diecezjalnego.

5.2. Czynności konstytuujące oddział KSM.

Wszelkie zabiegi związane z przygotowaniem młodzieży do założenia oddziału, a w konsekwencji założenie oddziału pociągają za sobą szereg czynności, które należy w całości wykonywać w pewnym odstępie czasu, by oddział nie był jakąś nieformalną grupą, ale dobrze zorganizowanym, sprawnym i uformowanym Stowarzyszeniem. Poniższe zestawienie zawiera pewien zakres tych czynności. Kolejność wprowadzenia ich w życie nie musi

pokrywać się z podanym niżej porządkiem. Jednak pierwszy punkt wydaje się być podstawowym i niezmiennym.

Tak więc, by założyć oddział KSM, należy wykonać następujące czynności:

1. Zapoznanie się ze Statutem KSM-u i wręczenie każdemu Statutu.
2. Wybranie kierownictwa oddziału.
3. Ustalenie stałego terminu i miejsca spotkań.
4. Uczestnictwo w cotygodniowych spotkaniach formacyjnych.
5. Ustalenie wysokości składki członkowskiej i regularne jej płacenie.
6. Wypełnienie deklaracji członkowskiej.
7. Kontakt z Zarządem Diecezjalnym, ks. Asystentem oraz - o ile są - to z seniorami KSM-u.
8. Wyjazdy na szkolenia i imprezy diecezjalne, Zjazd KSM.
9. Prowadzenie dokumentacji: ksiąg rachunkowych, protokołów, korespondencji, kroniki.
10. Sporządzenie pieczętki.
11. Wyposażenie i stała troska nad miejscem spotkań.
12. Nabywanie materiałów formacyjnych - założenie biblioteczki KSM.
13. Wykonanie lub przejęcie od seniorów sztandaru.
14. Złożenie przyrzeczenia i otrzymanie legitymacji członkowskich i znaczka.
15. Wybranie komisji rewizyjnej.
16. Wybranie sądu koleżeńskiego.

Jak widać z powyższego czynności jest wiele. Jednak w Stowarzyszeniu, o którym mówimy są one niezbędne w prawidłowym funkcjonowaniu Oddziału i całego Stowarzyszenia w sposób uporządkowany i systematyczny.

5.3. Kierownictwo oddziału.

W § 39 Statutu czytamy: „Najwyższą władzą w oddziale (kole) jest walne Zebranie członków odbywające się raz w roku. Uczestniczą w nim członkowie zwyczajni i juniorzy.

Walne Zebranie oddziału (koła):

- 1) wybiera Kierownictwo oddziału (koła), Komisje Rewizyjną i Sąd Koleżeński na okres 2 lat (...)

Natomiast § 40 określa wyraźnie skład kierownictwo oddziału (koła): „Parafialne Kierownictwo oddziału (koła) stanowią:

- 1) prezes i jego zastępca, sekretarz i jego zastępca, skarbnik oraz ksiądz asystent”.

5.4. Programy: formacyjny i działania.

Nie wystarczy powiedzieć, co się w oddziale KSM ma robić. Nie wystarczy znać różne działy pracy, ich zadania oraz formy. Trzeba tę pracę oddziału realnie i umiejętnie rozłożyć w czasie, czyli mówiąc krótko rozplanować. Każdy oddział musi posiadać program pracy formacyjnej i działania, według którego pracuje. Za opracowanie programu pracy odpowiedzialne jest Kierownictwo Oddziału w oparciu o koncepcje Walnego Zebrania, przy uwzględnieniu konkretnych potrzeb i realnych możliwości danego oddziału (Por. Statut § 41 p. 2). Opracowanie takiego programu formacyjnego i działania ma zapobiec bezplanowości i dorywczoci. Chodzi o to, aby praca oddziału nie stała się jednostronna, tzn. aby nie poświęcać zbyt dużo czasu i miejsca jednym sprawom kosztem innych.

Niemniej jednak należy tu mocno podkreślić, iż w KSM-ie jako Stowarzyszeniu mamy do czynienia z formacją religijną, która staje się źródłem i fundamentem, na którym wyrasta działalność na zewnątrz.

Program formacyjny

Formacja Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży jest

formacją kościelną gdyż to Stowarzyszenie zostało reaktywowane (10.10.1990 r.) przez Episkopat jako stowarzyszenie kościelne nadając mu osobowość prawną kościelną. Specyfika formacji kościelnej wynika również z celu Stowarzyszenia którym jest kształtowanie dojrzałych chrześcijan oraz aktywne uczestnictwo we wspólnocie i misji Kościoła. przez szerzenie i upowszechnianie katolickich wartości i zasad we wszystkich dziedzinach życia, zwłaszcza społecznego i kulturalnego.

Jest więc jasne, że KSM musi żyć Kościołem odczuwać jego misję, podejmować działania zgodnie z zasadą: „sentire cum Ecclesia”. Dlatego formacja w KSM-ie opiera się na dokumentach kościelnych: Piśmie św. i tradycji Kościoła, czyli katechizmie oraz aktualnym nauczaniu papieża i biskupów. Te dokumenty i źródła nauczania Kościoła są podstawą materiałów formacyjnych obowiązujących w KSM-ie, opracowanych przez ks. prof. Andrzeja Zwolińskiego. Nadto są one ubogacane cytatami i wypisami z pism świętych i literatury pięknej.

Dla kandydatów proponuje się materiał na pierwszy rok „**Do młodych**” oparty na liście Ojca Świętego z okazji Roku Młodzieży 1985. Jednym z jego tematów jest samowychowanie - praca nad sobą - w której autor zachęca do korzystania szczególnie z dwóch pomocnych sakramentów: pokuty i Eucharystii. Zwraca też uwagę na dziedzictwo i ukierunkowuje młodych ku przyszłości. Na drugi rok „**Na modlitwie**” - gdzie autor wprowadza w modlitwę począwszy od modlitwy ustnej do modlitwy myślniej, nadto daje przykłady modlitwy w oparciu o wybór tekstów modlitewnych, życia świętych, wielkich poetów narodowych i światowych pisarzy.

Dla członków juniorów proponuje się materiały, które opierają się na katechizmie: "**Zakryłeś te rzeczy**" (wierzę w Boga), "**Być dobrym**" (przykazania, kształtowanie sumienia).

Dla członków zwyczajnych proponuje się: "**Źródło życia**" (życie sakramentalne), "**W kierunku domu**" (przygotowanie

do życia rodzinnego), "**Zbiorowy obowiązek**" (katolicka nauka społeczna).

Członkowie zwyczajni jeżeli nie przeszli formacji kandydackiej i członków juniorów winni te materiały uzupełnić.

Materiałem uzupełniającym, który należy uwzględnić w poszczególnych latach formacji to "**Spotkania nad biblią**" Ks. Romana Pindla. Oprócz podstawowej wiedzy o Piśmie św. autor daje sugestie pracy z Pismem św. wybierając teksty, które by inspirowały do kształtowania osobowości i wzrostu duchowego w Chrystusie.

Ponadto są dostępne materiały na podstawie orędzi Jana Pawła II do młodych z okazji Światowych Dni Młodzieży z lat 1993 - 1999.

Oprócz omówionego wyżej programu formacyjnego w KSM-ie jest druga propozycja zatwierdzona przez Krajową Radę KSM w roku 2002 jako 7-letni program formacyjny, który opiera się na treściach pierwszej wersji. Ten program opracowany został przez zespół księży asystentów przy współudziale młodzieży KSM-u i Ks. Prałata Antoniego Sołtysika pod redakcją Ks. Stanisława Chodźki (patrz Aneks).

Proponowanych na poszczególne lata materiałów nie należy traktować sztywno. Trzeba je dostosować do stopnia zaawansowania religijnego, wieku, rozwoju intelektualnego oraz zaangażowania społecznego w życie stowarzyszenia, Kościoła i narodu.

Należy dodać, że formacja w KSM-ie odbywa się również przez działanie i tego elementu nie można pominąć. KSM jest organizacją, która ma bez przerwy **widzieć** co się dzieje w społeczeństwie, **oceniać** sytuację w świetle nauki Kościoła, Pisma św., wartości narodowych i podejmować konkretne **działania**.

Te działania winny być podejmowane zarówno przez Stowarzyszenie i poszczególnych członków. Członkowie najpierw muszą zmieniać i udoskonalać w Chrystusie siebie, a potem dopiero otoczenie. Najlepszą metodą pracy formacyjnej jest właśnie metoda **ewangelicznej rewizji życia**, którą Akcja Katolicka (w tym KSM) posługiwała się od samego początku swojego istnienia, a która

była też szczególnie zalecana przez papieży (jest ona opisana we wstępie do pomocy formacyjnych "Do młodych").

Warto wykorzystać w tej metodzie - do punktów widzieć i ocenić - książkę ks. Zwolińskiego **"To już było"**, w której autor ukazuje panoramę współczesnych zagrożeń intelektualnych, postaw życiowych, sekt itp. Można tam m.in. znaleźć takie zagadnienia jak: Astrologia, Satanizm, Yoga, Sztuki walki, Wedetarianizm i in.

Trzeba ciągle pamiętać, że podstawową formacją jest ustawiczne dążenie do głębokiej zażyłości z Chrystusem, osobistej więzi i przyjaźni z nim. Stąd konieczność życia modlitewnego, sakramentalnego, studium teologicznego, zwłaszcza najnowszych dokumentów Kościoła, szczególnie tych skierowanych do młodzieży (Orędzie Ojca Świętego na Światowe Dni Młodzieży) i innej wartościowej lektury. Ważną dla formacji zgodnej z duchem Kościoła jest uczestniczenie w nabożeństwach i praktykach religijnych, które proponuje i którymi żyje Kościół.

Oprócz formacji w ciągu roku opartej na jednym z wyżej omówionych programów w KSM ważną rolę odgrywają wakacyjne Rekolekcje Formacji Apostolskiej, które praktycznie przygotowują młodzież do uczestniczenia w misji apostolskiej Kościoła.

Rekolekcje te pozwalają młodzieży niejako doświadczyć i przeżyć niematerialne, duchowe, nadprzyrodzone wartości, pomagają znaleźć sens życia, pobudzają do pracy nad sobą, wyzwala ją w młodych zapał oraz twórczego ducha. Pobudzają przez to do twórczych inicjatyw w imię ideałów chrześcijańskich oraz do wysiłku, aby te duchowe wartości zdobyć i przekazać innym.

Każdy ochrzczony i bierzmowany ma prawo i obowiązek włączenia się aktywnie w dzieło zbawcze Jezusa Chrystusa – misję Kościoła. Ma zatem prawo i obowiązek apostołowania. Należy więc każdemu ochrzczonemu i bierzmowanemu, a zwłaszcza młodemu człowiekowi, pomóc to prawo i obowiązek poznać i nauczyć, jak z tego prawa skorzystać i z tego obowiązku się wywiązać. To właśnie mają na celu Rekolekcje Apostolskie.

Rekolekcje Formacji Apostolskiej są oparte przede wszystkim na zrozumieniu i pogłębieniu praktyk religijnych, nabożeństw, liturgii a zwłaszcza Sakramentów Świętych. Każdy bowiem sakrament jest dany i zadany do realizowania przez każdego człowieka obdarowanego danym sakramentem.

Z pomocą tych rekolekcji młodzież odnajduje swoje miejsce w Kościele, dostrzega zadania apostolskie, jakie ma do spełnienia zarówno w Kościele - konkretnie w parafii – jak i w świecie – konkretnie w środowiskach, w których przebywa (rodzina, szkoła, uczelnia, środowiska rówieśnicze). Nabiera też zapału apostolskiego i uczy się jak powyższe zadania wypełniać.

Rekolekcje Formacji Apostolskiej podzielone są na stopnie. Różnią się one treścią rozważanych poszczególnych sakramentów świętych i dostosowane są do różnego wieku uczestników oraz do ich różnego, związanego z wiekiem, poziomu dojrzałości osobowej i chrześcijańskiej.

Oprócz wymienionych Rekolekcji Formacji Apostolskiej proponuje się rekolekcje specjalistyczne dla osób, które przeszły już wszystkie stopnie rekolekcji.

Trzeba zaznaczyć, że formacja w KSM-ie dokonuje się w samym środowisku organizacyjnym KSM-u, gdzie starsi druhowie i drużyny są dla młodszych wzorem zapału apostolskiego, życia zgodnego z Ewangelią, z wartościami ojców naszych, są przekazicielami zwyczajów organizacyjnych, zachowań oraz kultury ojczystej.

Program formacyjny może być modyfikowany i dostosowywany przez Kierownictwo Oddziału i Księdza Asystenta do potrzeb i dojrzałości młodzieży.

Elementy i środki formacji religijnej w Stowarzyszeniu omówione są w rozdz. VII.

Program działania jest to plan podjęcia konkretnych działań, które wyrastają z celów i zadań Stowarzyszenia z uwzględnieniem potrzeb danego środowiska.

Mówiąc o programie pracy w Oddziale (Kole) możemy mieć na uwadze trzy różne zagadnienia:

1. Program wyszkolenia
2. Roczny program pracy
3. Kwartalny kalendarzyk pracy

1. Program wyszkolenia. Są to zebrane wiadomości z różnych dziedzin życia stanowiące pewną całość, które KSM-owicz winien osiągnąć w ciągu pewnego okresu czasu.

2. Roczny program pracy. Jest to program aktualny na dany rok, który istnieć musi obok programu wyszkolenia, a który obejmować będzie wszystkie te sprawy, które w danym roku będą realizowane. Ten program winien mieć pewną myśl przewodnią, która przewijać się będzie na każdym odcinku pracy. Jest to roczne hasło pracy.

3. Kwartalny kalendarzyk pracy. Jest to szczegółowe rozłożenie pewnych prac w czasie, ustalenie terminów i czasu realizacji zaplanowanych prac.

5.5. Praca w sekcjach i zastępach.

KSM jest Stowarzyszeniem katolickim. Wobec powyższego podstawowym jego zadaniem jest formacja wszystkich członków, a także działalność zewnętrzna przez angażowanie się w pracę w (parafia, szkoła, uczelnia, wioska, osiedle itp.) Dlatego też zgodnie ze Statutem (§ 44) wewnątrz oddziału (koła) winny być zorganizowane zastępy i sekcje.

Zastępy są powoływane w celu prowadzenia pracy formacyjnej na cotygodniowych spotkaniach. Zadaniem zastępowego jest prowadzenie formacji zastępu, aby Stowarzyszenie nie przerosło się w organizację tylko z nazwy katolicką. Nie można także pominąć jeszcze jednego bardzo ważnego zadania formacji w zastępach, a mianowicie uświęcania samych członków KSM. Praca w zastępach ma stać się takim fundamentem, bazą, która będzie punktem wyjścia dla działalności zewnętrznej stowarzyszenia.

Zastęp tworzą: zastępowy wybrany przez kierownictwo oddziału (koła), oraz najwyżej 5-ciu członków (por. Statut § 44 pkt. 1) Zastępowy prowadzi formację zastępu na cotygodniowych spotkaniach zastępu, dbając o realizowanie programu formacyjnego, ustalonego przez kierownictwo oddziału (koła).

Pomocą w przygotowaniu spotkań formacyjnych zastępowemu mają służyć materiały formacyjne znajdujące się w bibliotece KSM-u, oraz ks. Asystent, który dba o prawidłowość formacji oraz jej zgodność z nauczaniem Kościoła. Każde spotkanie formacyjne ma być przygotowane. Zastępowy winien przygotować konspekt każdego spotkania formacyjnego w zastępie i przedłożyć go do wglądu ks. Asystentowi. Należy pamiętać o jednej zasadzie - im głębsza formacja tym skuteczniejsze działanie.

Zastępowy odpowiada za konsekwentne realizowanie programu formacyjnego, oraz ma obowiązek składania sprawozdania z pracy formacyjnej kierownictwu oddziału (koła).

Obok zastępów działających wewnątrz oddziału (koła) należy jeszcze wyodrębnić sekcje (por. Statut § 44 pkt.2).

Sekcje są powoływane dla działalności zewnętrznej Stowarzyszenia (personalnie niekoniecznie muszą się pokrywać z przynależnością do zastępu). Sekcje realizują cele i zadania ustalone przez kierownictwo oddziału (koła).

Kierownictwo oddziału (koła) wyznacza kierownika sekcji, który winien charakteryzować się operatywnością, komunikatywnością, cierpliwością oraz powinien posiadać pewne cechy przywódcze.

Statut nie określa konkretnej liczby członków sekcji. Uzależnione jest to od specyfiki oraz rozmiarów pracy sekcji.

Sekcje wychodzą naprzeciw potrzebom środowiska, w jakim działa KSM. Działalność może być różna w zależności od tego, co w danym środowisku można jeszcze lub należy zrobić i tak wymienimy kilka przykładów dla zasugerowania możliwości działania: np. sekcja liturgiczna, muzyczna (prowadzenie nauki gry na instrumentach), sekcja kulturalna (teatr, kółko recyta-

torskie, warsztaty malarskie itd.), sekcja kursów, świetlicowa, turystyczna, sportowa itp.

Za sprawność i skuteczność działania sekcji odpowiada kierownik, który ma obowiązek składania pisemnego sprawozdania z działalności sekcji kierownictwu oddziału (koła).

Aby oddział (koło) w danym środowisku prawidłowo i skutecznie działał, ważna jest systematyczna praca w zastępach i sekcjach.

5.6. Działalność na zewnątrz.

Z natury Stowarzyszenia, jakim jest KSM, wynika fakt działania na zewnątrz, działania w środowisku, w jakim się przebywa. W Statucie KSM-u § 13 czytamy: „Zasadniczym celem Stowarzyszenia jest kształtowanie dojrzałych chrześcijan oraz aktywne uczestnictwo we wspólnocie i misji Kościoła przez upowszechnienie katolickich wartości i zasad we wszystkich dziedzinach życia, zwłaszcza społecznego i kulturalnego”.

Przyjrzyjmy się teraz czterem płaszczyznom działalności w KSM:

- I. Działalność religijna
- II. Działalność patriotyczno-społeczna
- III. Działalność charytatywna
- IV. Działalność kulturalno-rozrywkowa i sportowa

Działalność religijna

Działalność religijna łączy się ściśle z formacją religijną, którą prowadzi KSM. Nie ogranicza się ona jednak tylko do formacji samych członków Stowarzyszenia lecz skierowana jest także na zewnątrz, szczególnie do parafian. Działalność KSM-u nie może ograniczać się do własnych członków lecz także wpływać na środowisko. Szczególnie przejawia się to w udziale Stowarzyszenia w życiu liturgicznym parafii, a zwłaszcza we Mszy św.. KSM odrzuca organizowanie tzw. Mszy św. KSM-owskiej, ale aktywnie włącza się w udział we Mszy św. parafialnej. W ten sposób stara się służyć innym. Podobnie i inne nabożeństwa litur-

giczne, paraliturgiczne i praktyki religijne, choć mogą być niekiedy skierowane tylko do członków KSM (np. dni skupienia, rekolekcje zamknięte dla KSM-owiczów) to raczej z zasady są otwarte.

II. Działalność patriotyczno-społeczna.

Z działalnością religijną łączy się ściśle działalność patriotyczna i społeczna, gdyż Kościół służy także narodowi i konkretnemu środowisku. Tak jak w religii dużą rolę odgrywa nawiązywanie do tradycji, tak i w patriotyzmie chodzi o strzeżenie i rozwijanie dziedzictwa ojców. Ojczyzna (łac. patria) bowiem to wartości, które wypracowali i przekazali nam nasi ojcowie (łac. pater - ojciec). KSM-owicze starają się dostrzegać zagrożenia bytu narodowego takie jak: zanik tradycji narodowych, spływanie religii oraz walka z nią, rozwój sekt, kryzys autorytetów i wartości, liberalizacja życia, amerykańizacja życia, wszechwładza mas mediów, kryzys rodziny, moda na internacjonalizm, kosmopolityzm, miłość Ojczyzny traktowana jako nacjonalizm i ksenofobia.

Jakie możemy podjąć przeciwdziałania?

Przede wszystkim dobrze poznać własną Ojczyznę, o czym wspominał Stanisław Jachowicz w wierszu „Wieś”: „Cudze chwalicie, swego nie znacie, sami nie wiecie co, posiadacie”. Dlatego oddziały i koła KSM organizują wycieczki krajoznawczo-turystyczne, rajdy, ogniska, gawędy, akademie, wieczornice, spotkania z weteranami walk o wolność i seniorami, wykłady, prelekcje, obchody rocznic, świąt narodowych, uczą się pieśni patriotycznych, wierszy, prowadzi pogłębioną refleksję o historii Polski, poznają kulturę ludową, regionalną, śpiewy, stroje, zapoznają się z katolicką nauką społeczną, itp

Poznanie prowadzi do działania, do konkretnych czynów, które są świadectwem miłości do Ojczyzny. Chodzi m.in. o wychowanie do odpowiedzialności za Państwo, czynny udział w wyborach, głosowaniu, także o kandydowanie, szczególnie do władz lokalnych, uczenie innych szacunku dla prawa i troska o zgodność

prawa państwowego z prawem moralnym, czynny udział w życiu społecznym i publicznym.

Patriotyzm to także troska o konkretnego człowieka. Stąd KSM-owicze nie tylko kontaktują się z elitami politycznymi, naukowymi, inteligencją, ale także są wrażliwi na ubóstwo nędzę, bronią poczętego życia, służą dzieciom zaniedbanym i opuszczonym, ludziom samotnym, chorym, dotkniętym nałogami, pomagają młodzieży bezrobotnej.

Ojczyzna to także dobra materialne. Wiele jest jeszcze do zrobienia, gdy chodzi o szacunek dla dóbr materialnych. Rażą domy pomalowane sprayem, czy zaniedbane cmentarze, przydrożne kapliczki, figury, krzyże, pomniki narodowe.

Nie można pomijać też szacunku dla przyrody - dobrze rozumianej ekologii.

Przedstawione tu niektóre działania stanowią tylko skrótowe naświetlenie potrzeb i możliwości służby Kościołowi i Ojczyźnie.

III. Działalność charytatywna.

Działalność charytatywna jest jednym z głównych zadań Kościoła. Przykładem jest postawa Jezusa służącego ludziom. Jezus uzdrawia ciało i duszę, wskrzesza zmarłych, pomaga młodym w Kanie Galilejskiej. Działalność charytatywna w KSM-ie wypływa z jednej strony z misji Kościoła, a z drugiej strony z Hasła KSM-u: „Służyć Bogu i Ojczyźnie”. Przez działalność charytatywną KSM nie tylko pomaga potrzebującym, ale także budzi aktywność własnych członków, wrażliwość na potrzeby innych, co stanowi istotny element formacyjny. KSM stara się docierać do osób starszych, samotnych, chorych, niepełnosprawnych, do dzieci z rodzin ubogich i zaniedbanych moralnie, dzieci z domów dziecka, dzieci ze szkół, przedszkoli, do chorych w szpitalach, osób starszych w domach starców, do młodzieży z marginesu społecznego. Wielka liczba potrzebujących, którą obserwujemy na co dzień wskazuje, że potrzebne są odpowiednie metody działania. Najpierw rozpoznanie terenu i potrzeb środowiska. Potrzebne więc będą dane z kartoteki parafialnej, od ks. Probo-

szcza, od wójta i radnych Gminy, wywiad środowiskowy. Układamy listę ludzi potrzebujących pomocy i zakres tej pomocy oraz program: co jest najbardziej potrzebne, co możemy zrobić, komu pomóc? Następnie szukamy środków finansowych z przeznaczeniem na konkretny cel: np. organizujemy koncerty, rozporowadzamy cegiełki, organizujemy loterie fantowe, przeprowadzamy kwesty w zakładach pracy, hurtowniach, sklepach, staramy się o fundusz z Urzędu Gminy. Środki prowadzące do celu muszą być jednak godziwe, dlatego np. nie organizujemy imprez dobroczynnych połączonych z reklamą i sprzedażą alkoholu. Najlepiej, gdy praca ta jest prowadzona w łączności z parafialnym zespołami charytatywnymi.

Ponadto nieodzowne są takie formy działania jak: odwiedziny w domach, pomoc w pracach domowych, w zakupach, czytanie prasy, książek chorym, organizowanie wigilii dla osób starszych, samotnych. Potrzebne czasami będą korepetycje dla dzieci z rodzin ubogich, zorganizowanie zabawy z prezentami na św. Mikołaja, choinki itp.

IV. Działalność kulturalno-rozrywkowa i sportowa.

1 Działalność kulturalno-rozrywkowa. W Encyklopedii Popularnej PWN czytamy: „Kultura (socjol.) całokształt materialnego i duchowego dorobku ludzkości gromadzony, utrwalony i wzbogacany w ciągu dziejów, przekazywany z pokolenia na pokolenie; ale także zasady współżycia społecznego, sposoby postępowania, wzory, kryteria ocen estetycznych i moralnych przyjęte w danej zbiorowości i wyznaczające obowiązujące zachowania”.

KSM-owicz winien być człowiekiem kulturalnym - jeżeli chodzi o pewne zasady współżycia społecznego, sposobów postępowania oraz stosowanie pewnych kryteriów ocen w zachowaniu, oraz człowiekiem kultury - czyli winien wzbogacać całokształt materialnego i duchowego dorobku ludzkości. KSM jako Stowarzyszenie w dziedzinie działalności kulturalnej ma wiele do zrobienia.

Działalność kulturalno-rozrywkowa ma niezwykle doniosłe cele: doskonalenie siebie, poszerzanie horyzontów myślenia, uczenie się kultury bycia, po prostu realizowanie siebie jako osoby rozumnej i wolnej.

W wymiarze społecznym działalność ta jest wkładem w tworzenie kultury narodowej, wywiera wpływ na kształt życia, style zachowań, rozrywki, zabawy. Jest niewątpliwie ewangelicznym zaczynem w świecie.

Ta dziedzina działalności KSM musi być szczególnie zgłębiana i w sposób staranny oraz odpowiedzialny przygotowana. Nie można sobie pozwolić na „bylejakość”.

Możliwości działalności kulturalno-rozrywkowej są niezwykle szerokie: wieczorki autorskie (poezja, poezja śpiewana itd.), organizowanie akademii związanych ze świętami i rocznicami narodowymi, festiwale muzyczne (np. piosenki religijnej), przeglądy muzyczne, organizowanie koncertów, przedstawienia teatralne, imprezy folklorystyczne, organizowanie spotkań ze znanymi twórcami kultury, organizowanie wszelkiego rodzaju warsztatów muzycznych, literackich czy plenerów malarskich, zorani-zowanie i prowadzenie biblioteki, czytelnicy, videotek, zaangażowanie w środkach masowego przekazu (np. audycje radiowe, artykuły w prasie).

Wyżej wymienione formy działania są z pewnością tylko pewną propozycją możliwości, jakimi można się posłużyć w działalności kulturalnej.

Wiemy, jak niski poziom rozrywki stał się codziennym zjawiskiem w Polsce. KSM ma na celu uczyć młodych ludzi kulturalnej i aktywnej formy rozrywki.

Warto więc przytoczyć niektóre zasady kulturalnej rozrywki:

1. Uświadomić sobie jej cele. Będą to: odpoczynek, nabranie sił do pracy i działalności, radość wewnętrzna, doskonalenie wrodzonych umiejętności, rozwijanie osobowości, przeżycie piękna.

Kulturalna rozrywka spełnia swój cel, gdy po jej zakończeniu uczestnicy czują się lepsi i bogatsi duchowo.

2. *Rozrywka musi być przygotowana.* Nie może być tylko spontaniczna, gdyż spontaniczność oznacza niejednokrotnie nieład organizacyjny. Przygotowanie polega na określeniu adresata i rozpoznaniu jego potrzeb i możliwości, doborze treści i formy rozrywki (zgranie potrzeb i naszych możliwości), przygotowanie miejsca na rozrywkę, przeszkolenie ludzi, skoordynowanie działań, podział czynności, zaproszenie gości.

3. *Niektóre rady dotyczące prowadzenia imprezy kulturalnej.* Najlepsza jest zasada jednoosobowego kierownictwa (reżyser, manager, disc jockey, itd.), który powinien stwarzać odpowiednią atmosferę, rozrywkę prowadzić mądrze i inteligentnie, dążyć do uaktywnienia uczestników, być otwartym na każdego biorącego udział w rozrywce, dbać o kulturę słowa.

Dla prowadzenia działalności kulturalno-rozrywkowej istnieje pilna potrzeba tworzenia przy parafiach klubów, kawiarni, sal spotkań prowadzonych przez KSM, które powinny być zawsze abstynenckie.

2. Działalność sportowa. Wiemy z szeregu publikowanych badań socjologicznych, jak niski jest poziom zaangażowania polskiej młodzieży w uprawianie sportu. W szkołach jest coraz więcej dzieci i młodzieży z wadami postawy i schorzeniami wynikającymi z niehigienicznego trybu życia. Młodzież wiele czasu spędza przy komputerach, telewizorach i video, a mało angażuje się w sport i rekreację.

Działalność sportowa KSM-u jest szansą zmiany takiego stanu rzeczy. Celem jej więc będzie rozwój fizyczny młodego człowieka, zdobywanie hartu ducha, uczenie systematyczności, wytrwałości, propagowanie kultury fizycznej w środowisku, podbudowanie kondycji psychicznej, organizowanie wolnego czasu oraz zawiązywanie wspólnoty rówieśniczej. Warto przytoczyć niektóre możliwości działania: organizowanie biegów przełajowych, biegów na orientację, organizowanie wyjazdów rowerowych w celach krajoznawczo-rekreacyjnych, zloty sportowe, organizowanie różnych imprez sportowych, ogólnopolskie spartakiady sportowe, prowadzenie zajęć korekcyjnych przy pomocy fachowców, organi-

zowanie spotkań połączonych z zabawami sprawnościowo-ruchowymi, organizowanie letnich obozów sportowych i innych form czynnego wypoczynku.

Z powyższego zestawienia wynika, że KSM ma różne możliwości działania na zewnątrz. Lista przedstawionych tu możliwości bynajmniej nie jest pełna i można ją uzupełniać w zależności od potrzeb, możliwości, pomysłów i inicjatywy członków Stowarzyszenia.

5.7. Kryzys w oddziale - objawy, przyczyny, metody przewyciężenia.

Kiedy podejmuje się jakąkolwiek działalność trzeba się liczyć z trudnościami, niepowodzeniami a nawet z rezygnacją. Tak samo jest z Oddziałami KSM. Niejeden Oddział w skali kraju już po krótkim czasie zapału i entuzjazmu - w konfrontacji z potrzebą stałego i długofalowego działania - przeżywa kryzys. Inne Oddziały do kryzysu dochodzą powoli i jakby niepostrzeżenie. Należy jednak zaznaczyć, że z jednej strony prawie niemożliwe jest uniknięcie go, a z drugiej strony może on odegrać ostatecznie pozytywną rolę weryfikującą ludzi i oczyszczającą motywacje działania.

Do KSM-u przychodzą ludzie z różnymi motywacjami i intencjami. Trudności obnażają je i mogą wpłynąć na ich udoskonalenie lub spowodować odejście z KSM-u ludzi niezdecydowanych. Taki fakt może być korzystny pod warunkiem, że w porę kryzys zauważymy. Podane niżej spostrzeżenia są owocem doświadczeń wielu Oddziałów i bynajmniej nie stanowią wyczerpującej listy.

A. Objawy kryzysu w oddziale

Kryzy przychodzi najczęściej niepostrzeżenie i daje znać o sobie, gdy sytuacja jest już bardzo zła. Wielu kryzysom dało by się zapobiec, gdyby były wcześniej rozpoznane. O nadchodzącym kryzysie oddziału świadczą już następujące objawy: brak napływu

nowych członków, oddział powoli zamienia się w kółko wzajemnej adoracji, spada frekwencja na spotkaniach, zauważalna coraz bardziej bierność, zniechęcenie, brak nowych pomysłów, coraz częstsze konflikty wewnątrz oddziału, zaniedbywanie spraw formalnych np. protokoły, kronika, zwlekanie z uregulowaniem składek członkowskich, brak kontaktu z Zarządem Diecezjalnym, absencja w akcjach diecezjalnych, zjazdach, szkoleniach, skupieniach, rekolekcjach, unikanie księdza asystenta, unikanie się nawzajem.

B. Przyczyny kryzysu

Ukazane wyżej objawy mogą mieć wiele przyczyn. Niektóre są prozaiczne i poznanie ich w porę łatwo mogłoby zapobiec kryzysowi. Warto więc przytoczyć rozpoznane w niektórych oddziałach przyczyny wywołujące kryzys: nieznajomość Statutu, niezrozumienie ducha KSM-u, wzajemna nieznajomość KSMowiczów, wzajemne antypatie, oddział zdominowany przez jedną osobę, dwóch rywalizujących ze sobą liderów, zły przepływ informacji, niesolidność, niepunktualność, brak formacji religijnej, przesadny aktywizm i w konsekwencji zmęczenie działaniem, brak podziału na sekcje i zastępy, brak konkretnego programu formacyjnego i działania, problemy finansowe, problemy sercowo-uczuciowe (zazdrość), niewłaściwa motywacja przynależności do Stowarzyszenia.

C. Metody rozwiązywania kryzysów

Już rozpoznanie przyczyn kryzysu nasuwa odpowiednią metodę jego rozwiązania. Tym niemniej warto podać przynajmniej kilka rad, które mogą zapobiec kryzysowi, a także pomóc rozwiązać już istniejące. Czasami warto zacząć po prostu od dogłębnego przestudiowania Statutu KSM i kierowania się nim w formacji i działalności. Inne sprawdzone rady to: wspólny wyjazd, rozmowy indywidualne, wizyty w domu, wzajemna modlitwa za siebie, rekolekcje, dni skupienia, kontakt z oddziałami działającymi prężnie, wymiana doświadczeń, zaproszenie na spot-

kanie kogoś z władz Stowarzyszenia, przeprowadzenie tzw. okrągłego stołu dla odbudowania wzajemnego zaufania.

Podane objawy, przyczyny i metody wychodzenia z kryzysów są tylko częściowe. Wydaje się że najważniejsze w wyjściu z kryzysu jest dbałość o wzajemne zaufanie, kierowanie się dobrem KSM-u oraz ciągle oczyszczanie własnych motywacji przynależności do Stowarzyszenia. Ważną również sprawą jest zrozumienie, iż będąc KSM-owiczem przyjmujemy na siebie obowiązek służenia swoim braciom i siostrom.

ROZDZIAŁ VI

Koło szkolne KSM

6.1. Jak założyć koło szkolne KSM.

KSM może istnieć i działać także w szkole średniej lub na wyższej uczelni. Nosi wtedy nazwę szkolnego (akademickiego) koła KSM. W strukturze organizacyjnej Stowarzyszenia jest równorzędne oddziałowi.

Aby cokolwiek móc powiedzieć o zakładaniu koła szkolnego KSM, czy zacząć działać w tej kwestii, należy najpierw przyjrzeć się podstawom prawnym, na które można się powołać przy zakładaniu koła szkolnego, oraz które pozwolą nam sprawnie i zgodnie z istniejącym prawem podjąć jakiegokolwiek działania. A mianowicie:

1. Ustawa z dnia 7 IX 1991 r o Systemie Oświaty (Dz. U. Nr 95, Warszawa, 25 XI 1991, art. 56, li 55,2).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 IV 1992 r w sprawie wniosków i sposobu organizowania nauki religii w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 36 § 7, pkt.3).
3. Dekret Episkopatu Polski z dnia 10 X 1990 r.
4. Rozporządzenie Ministra - Szefa Rady Ministrów z dnia 23 VI 1993 r (Dz.U. Nr 56, poz 263) w sprawie nadania osobowości prawnej Katolickiemu Stowarzyszeniu Młodzieży
5. Dekret Biskupa erygujący Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży w danej Diecezji.
6. Rozporządzenie Ministra - Szefa Urzędu Rady Ministrów w sprawie nadania osobowości Prawnej

Katolickiemu Stowarzyszeniu Młodzieży w danej Diecezji (nie podana została data takiego rozporządzenia ani nr Dz.U., gdyż każda Diecezja otrzymywała nadanie osobowości prawnej w trybie indywidualnym).

Po tym wstępie postawmy sobie pytanie: *jak założyć koło szkolne KSM?*

Inicjatywę powołania koła szkolnego KSM może podjąć nauczyciel, katecheta, samorząd uczniowski, czy grupa młodzieży - uczniów, po wcześniejszej konsultacji z proboszczem, na którego terytorium znajduje się szkoła (gdyż on odpowiada za KSM na terenie parafii). Grupa inicjatywna musi wypełnić następujące warunki konstytuujące koło KSM w szkole:

- a) wystąpić pisemnie do Dyrektora Szkoły z propozycją założenia Stowarzyszenia w szkole;
- b) wręczyć Statut KSM;
- c) dołączyć wyżej wymienione przepisy prawne, które zezwalają na założenie Stowarzyszenia;
- d) skierować prośbę o zgodę na podjęcie działalności oraz pytanie o postulaty (warunki działania);
- e) zaproponować opiekuna koła lub prosić o jego wyznaczenie, którym może być nauczyciel lub katecheta świecki (kapłan może być tylko asystentem);
- f) prosić o przydzielenie stałego miejsca spotkań i jego wyposażenie;
- g) oraz wypełnić te czynności, które są czynnościami wewnętrznymi w KSM-ie, a zostały już wymienione w rozdz. V (Czynności konstytuujące oddział KSM).

6.2. Działalność koła szkolnego.

Działalność koła szkolnego musi uwzględnić rytm pracy szkoły. Spotkania nie mogą kolidować z zajęciami szkolnymi. Bardzo ważnym elementem działania koła jest współpraca z organizacjami już istniejącymi w szkole, z Zarządem Diecezjalnym

KSM czy z kierownictwem oddziału w parafii, na terenie której znajduje się szkoła.

Szkolne koło KSM ma przyczyniać się do wszechstronnego rozwoju ucznia, ma wpływać na jego mobilizację do uczenia się, ma stanowić pomoc w kształtowaniu u młodzieży postaw moralnych, patriotycznych i społecznych, wyrażających się zaangażowaniem w życie szkoły.

A. Zadania KSM w szkole

1. Współpraca z dyrekcją szkoły w procesie dydaktyczno-wychowawczym.

2. Organizowanie młodzieży do jak najlepszego spełniania obowiązków szkolnych.

3. Przedstawienie władzom szkoły propozycji organizowania życia młodzieżowego w szkole i poza nią.

4. Udział w rozwijaniu zainteresowań naukowych, kulturalnych, organizowanie wycieczek krajoznawczo-turystycznych zapoznających z naszą kulturą, historią, organizowanie teatrzyków, wieczornic, okolicznościowych akademii.

5. Troska o rozwój duchowy, pogłębienie wiedzy religijnej przez organizowanie imprez o charakterze religijnym i patriotycznym (organizowanie montażu słowno-muzycznych, konkursów poezji i piosenki religijnej, spotkania opłatkowego, jasełek itp.).

6. Organizowanie dni skupienia, pielgrzymek, nabożeństw.

7. Organizowanie prelekcji, spotkań z ciekawymi ludźmi w celu wychowania do odpowiedzialności i miłości.

8. Prowadzenie gazetek, gablotek, wystaw książkowych, czasopism, propagowanie czytelnictwa.

9. Organizowanie pomocy koleżeńskiej dla uczniów mających trudności z nauką.

10. Troska o dobro szkoły, jej honor oraz wzbogacanie tradycji szkoły.

11. Dostrzeganie potrzeb innych ludzi, organizowanie pomocy charytatywnej.

12. Współpraca z Samorządem Szkolnym i innymi organizacjami szkolnymi.

13. Współpraca z Zarządem Diecezjalnym i oddziałami KSM w parafii, na której terenie znajduje się szkoła.

B. Prawa KSM w szkole

1. Przedstawienie propozycji do planu dydaktyczno-wychowawczego szkoły, wynikającego z potrzeb i zainteresowań uczniów.

2. Reprezentowanie opinii dotyczących problemów młodzieży oraz udział w formowaniu przepisów wewnątrzszkolnych, regulujących życie społeczności uczniowskiej.

3. Prowadzenie kronik, wydawanie gazetek szkolnych, korzystanie z radiowęzła szkolnego w celu informowania o swojej działalności oraz prowadzenie audycji radiowych, propagujących wartości chrześcijańskie.

4. Wnioskowanie do Dyrekcji Szkoły w sprawie powołania określonego nauczyciela na opiekuna koła.

5. Dysponowanie, w porozumieniu z opiekunem, funduszami będącymi w posiadaniu organizacji KSM.

6. KSM ma prawo do realizowania swoich postanowień bez ingerencji czynników szkolnych, o ile działania są zgodne ze Statutem KSM i Statutem Szkoły.

7. Członkowie Stowarzyszenia mają prawo wybierać i być wybierani do władz szkolnych Stowarzyszenia oraz Samorządu Szkolnego.

8. Członek szkolnego koła KSM ma prawo posiadać legitymację i znaczek Stowarzyszenia po wypełnieniu określonych warunków.

C. Obowiązki członków Stowarzyszenia

1. Realizowanie i przestrzeganie Statutu.

2. Wypełnianie zadań podjętych przez kierownictwo koła, zastępowych, kierowników sekcji.

3. Płacenie składek członkowskich lub wykonywanie pracy na rzecz Stowarzyszenia.

D. Struktura szkolnego koła KSM

1. Koło szkolne KSM podlega Zarządowi Diecezjalnemu, który powołuje i rejestruje koło.
2. Koło szkolne KSM działa w oparciu o plan pracy, przyjęty przez Zebranie Członków.
3. Najwyższą władzą Stowarzyszenia w szkole jest Walne Zebranie. Uczestniczą w nim wszyscy członkowie wraz z opiekunem (zwołuje się go raz w roku).
4. Organizacja KSM w szkole posiada opiekuna, który jest nauczycielem szkoły (reprezentuje on Dyрекcję Szkoły i Radę pedagogiczną) oraz posiada księdza asystenta, którym może być ksiądz katecheta pracujący w szkole.
5. Kierownictwo Stowarzyszenia w szkole stanowią: prezes, zastępca, skarbnik, sekretarz i jego zastępca oraz dwóch członków. Kierownictwo działa w porozumieniu z opiekunem.
6. Kierownictwo może powołać Komisję Rewizyjną i Sąd Koleżeński w celu rozpatrywania konfliktów i innych form naruszania Statutu.

E. Obowiązki Kierownictwa KSM w szkole

1. Prezes kieruje pracą organizacji i inspirowuje działania.
2. Zwołuje zebrania, prowadzi je, organizuje spotkania.
3. Reprezentuje szkolne koło KSM wobec władz szkolnych, Zarządu Diecezjalnego oraz innych szkół.
4. Nawiązuje współpracę z kołami z innych szkół czy oddziałami parafialnymi.
5. Utrzymuje stały kontakt z Zarządem Diecezjalnym przez obecność na zebraniach, radzie prezesów, spotkaniach, zlotach szkoleniach i wszelkiego rodzaju imprezach organizowanych przez Zarząd Diecezjalny.
6. Ustala plan pracy.
7. Aby skutecznie i wszechstronnie rozwijać swoją działalność proponuje powołanie sekcji, zastępów wybierając zarazem kierowników sekcji i zastępów.

8. Sekretarz odpowiada za prawidłowość prowadzonej dokumentacji.

9. Skarbnik odpowiada za całość spraw związanych ze zbieraniem składek i gospodarkę finansami Stowarzyszenia, prowadzi dokumentację finansową i działa w porozumieniu z opiekunem.

F. Dokumentacja szkolnego koła KSM

1. W skład dokumentacji wchodzi:

- materiały opracowane przez kierownictwo koła,
- materiały przysyłane przez inne kierownictwa,
- plan pracy koła,
- protokoły zebrań (prowadzone przez sekretarza),
- spis członków,
- deklaracje,
- zeszyt składek członkowskich,
- księga przychodów i rozchodów (prowadzona przez skarbnika).

2. Dokumentację przechowuje opiekun

- z organizowanych imprez (np. przeprowadzonych aukcji)
- z kwot uzyskanych z zysku z działalności gospodarczej
- ze środków przekazanych na ten cel przez Komitet Rodzicielski,
- ze środków przekazanych na ten cel przez inne instytucje czy osoby prywatne.

3. KSM deponuje fundusze w kasie szkoły z zaznaczeniem „Fundusz KSM” (większe sumy mogą być ulokowane na koncie Komitetu Rodzicielskiego lub koncie specjalnym organizacji).

4. Operacje finansowe powinny być księgowane przez skarbnika i sprawdzane przez opiekuna koła.

G. Obowiązki władz szkoły wobec KSM

1. Udzielanie pomocy w całości działalności, a szczególnie w przedsięwzięciach wymagających udziału pracowników szkoły.

2. Zapoznanie Kierownictwa z tymi elementami planu działalności wychowawczej szkoły, których realizacja uzależniona jest od aktywności i inicjatywy młodzieży, informowanie o postanowieniach szkoły.

3. Zapewnienie warunków materialnych i organizacyjnych do działalności koła (udostępnienie pomieszczeń, materiałów biurowych, radiowęzła itp.).

4. Czuwanie nad zgodnością działalności koła ze Statutem Szkoły (dyrektor ma prawo ingerencji, gdy organizacja wykracza poza ramy Statutu i działa sprzecznie ze Statutem).

5. Przyjmowanie uwag i opinii Kierownictwa.

6. Zapewnienie koordynacji działalności KSM-u i innych organizacji młodzieżowych.

7. Udzielenie pomocy opiekunowi i Kierownictwu w umożliwieniu udziału członkom organizacji w pracach i akcjach organizowanych przez inne koła czy oddziały, jeśli to nie będzie kolidowało z obowiązkami szkolnymi.

8. Dyrektor szkoły ma prawo uchylić lub zawiesić postanowienia Kierownictwa, jeśli są sprzeczne ze Statutem szkoły.

6.3. Rola opiekuna koła szkolnego.

Opiekun w KSM-ie pojawia się dopiero w strukturach Stowarzyszenia na szczeblu szkolnym.

Opiekun jest nauczycielem lub katechetą (świeckim) szkoły, w której jest KSM. Opiekun pełni role konsultanta, doradcy dla członków koła, a jednocześnie reprezentuje KSM na Radzie Pedagogicznej, przedstawiając propozycje i postanowienia Rady jak i Dyrekcji szkoły.

Opiekun służy radą i pomocą Stowarzyszeniu, korzystając ze swego doświadczenia pedagogicznego i organizacyjnego, a także inspiruje działania służące procesowi wychowawczemu i rozwojowi osobowości członków KSM-u.

Do jego obowiązków należy:

1. Udzielanie pomocy w realizowaniu zadań, szczególnie gdy wymagają one udziału nauczycieli jak i dyrekcji szkoły.

2. Zapewnienie młodzieży (z upoważnienia Dyrekcji Szkoły) niezbędnych warunków do samorządnej i samodzielnej działalności.

3. Czuwanie nad prawidłowym działaniem powierzonej mu organizacji KSM-u, zwłaszcza w zakresie prawidłowego dysponowania posiadanymi funduszami.

4. Pomaganie przy układaniu planu pracy, prowadzeniu dokumentacji, organizowaniu spotkań, sporządzaniu sprawozdań, przechowywanie dokumentacji koła.

5. Inspirowanie nauczycieli i wychowawców do współpracy z KSM.

6. Prezentowanie program pracy KSM na posiedzeniu Rady Pedagogicznej i innych zebraniach.

7. Informowanie o uchwałach Rady Pedagogicznej dotyczących młodzieży.

8. Uczestniczenie w ewentualnym ocenianiu pracy koła dokonywanym przez Dyrektora Szkoły, Radę Pedagogiczną, wizytatorów jak również władz tego Stowarzyszenia.

9. W przypadku niepełnoletniości Kierownictw koła szkolnego tylko opiekun w imieniu Stowarzyszenia ma prawo podejmować decyzje powodujące skutki prawne i bierze na siebie odpowiedzialność za nie. (Decyzje takie winny jednak być przedyskutowane z kierownictwem, by młodzież uczyć umiejętności rozważnego podejmowania decyzji, z którymi wiąże się odpowiedzialność prawna.)

Jak widać z powyższego opracowania, rola i miejsce opiekuna szkolnego koła jest kluczową i odpowiedzialną, gdyż odpowiada on za prawidłowe funkcjonowanie koła szkolnego KSM.

Ze szkolnym kołem KSM jest też bardzo ściśle związany ksiądz asystent, którym może być ksiądz katecheta lub ksiądz wyznaczony przez księdza proboszcza parafii, na terenie której znajduje się szkoła (patrz rozdz. VIII).

ROZDZIAŁ VII

Duchowość KSM-u

7.1. Podstawy duchowości KSM.

Duchowość Stowarzyszenia jest oparta na duchowości Kościoła. Założenia duchowości Stowarzyszenia zarysowuje statut. Warto je jednak krótko omówić i pogłębić.

1. „Wzrastanie” ewangeliczną definicją młodości.

Pojęcie „wzrastania” jest głęboko zakorzeniona w Biblii. Jest ono wspaniałym wezwaniem do świętości i pełnego wszechstronnego rozwoju człowieka. Jest zilustrowane życiem Mistrza i wielu świętych. Wokół zadania młodych, którym jest wszechstronne wzrastanie Jan Paweł II osnuł „List do Młodych” (List Apostolski z okazji Międzynarodowego Roku Młodzieży 1985).

2. Budowanie wspólnoty w Chrystusie.

Młodzi nie lubią samotności, alienacji. Budują więzy przyjaźni. Trzeba, by je budowali w oparciu o wewnętrzną więź z Chrystusem. Miłość do Mistrza otwiera na braci i siostry i buduje wokół Niego niezniszczalne więzy wspólnoty

3. Droga rad ewangelicznych.

Jak uczy Konstytucja o Kościele Soboru Watykańskiego II, bez świadomego wyboru rad ewangelicznych i praktykowania stylu życia według ich ducha, nie ma mowy o skutecznym apostołstwie. Życie według rad ewangelicznych prowadzi młodych do radykalizmu apostołskiego, chroni przed postawą konsumpcyjną, hedonizmem, indywidualizmem oraz postawą kontestacji niszczącej wszelkie autorytety.

4. Droga doświadczenia religijnego i nawrócenia.

Bez głębokiego przeżycia bliskości Boga, w Jego słowie, w wewnętrznej więzi sakramentalnej, w zjednoczeniu na modlitwie nie może być mowy o dojrzałości religijnej, przemianie życia, świadomego opowiedzenia się za Chrystusem i Jego Ewangelią.

Nawrócenie - metanoja - jest możliwe tylko na skutek świadomego wyboru Chrystusa jako Zbawcy i sensu życia. Jest możliwe na skutek zachwycenia się Chrystusem. „Dajcie się porwać Chrystusowi” (JPiI, Orędzie).

Warto dodać, że wzorem dla duchowości KSM-u może być Włoska Akcja Katolicka, która wypracowała 4 elementy gwarantujące tożsamość stowarzyszenia:

1. oratio - modlitwa,
2. lectio - nauka,
3. actio - konkretna praca,
4. oblatio - ofiara, którą składa każdy członek, uczestnik spotkania.

KSM czerpie swoją duchowość z duchowości Kościoła katolickiego, stąd naszą cechą jest myślenie Kościołem, czucie z Kościołem (sentire cum Ecclesia), działanie z Kościołem, uczestniczenie w Jego misji Zbawczej.

Fundamentem duchowości jest m.in. jedność i działanie - communio et actio. Jedność jest w porządku miłości (ordo caritatis), a działanie (actio) obejmuje wprowadzanie Ewangelii w każdą dziedzinę życia.

Cechy duchowości KSM:

1. Katolickość. Źródłem jest Pismo Św., Liturgia i Tradycja Kościoła. Przy ich pomocy nie chcemy dawać się kształtować historii, ale - jak tego chce od nas Papież - sami chcemy tę historię kształtować.

2. Formacja podstawą działania. Winna ona zgodnie ze statutem odbywać się w zastępach. Pogubimy ludzi w działaniu, jeśli

nie będzie pracy formacyjnej. Stowarzyszenie będzie prężne, jeśli każdy z członków indywidualnie pogłębi swoją wiedzę religijną, zwiąże się z Chrystusem, otworzy na braci i na uświęcanie świata.

3. Integralność. Cechą naszego stowarzyszenia jest przyjęcie pewnego stylu życia, który polega na uporządkowaniu siebie - harmonii ducha i ciała; umysłu, woli i uczuć; poszukiwaniu prawdy, dobra i piękna.

Duchowe i organizacyjne kształtowanie młodzieży w KSM:

Polega ono na:

a/ wychowaniu charakterologicznym - porządek w całym życiu, porządek w sumieniu, w szafie i na biurku, ład w gospodarowaniu czasem itd. Jedną z form jest prowadzenie notatnika pracy nad sobą pod kierunkiem księdza asystenta oraz codzienny rachunek sumienia. Niezwykle pomaga w tym codzienna medytacja.

b/ postawieniu Chrystusa na pierwszym miejscu. Ta zasada porządkuje hierarchię wartości. Konkretnie oznacza to codzienną modlitwę: „mówię do Chrystusa, ale też Go słucham” (Jan Paweł II w Denver 14 VIII 1993 r.). Nic nie zastąpi tu codziennej medytacji. Częsta i regularna spowiedź, najlepiej u stałego spowiednika (warto czasem ponieść dużo trudu, aby jednak mieć kierownictwo duchowe). Umiłowanie Mszy Św., nawet tej codziennej Mszy św., bo Msza św. nas uczy ducha ofiary. Cechą młodzieży KSM przed wojną było też umiłowanie Adoracji Najśw. Sakramentu. Stąd czerpali siły do tak wielkiej aktywności.

c/ znajdowaniu środka między aktywnością, a życiem wewnętrznym. Ułatwia to codzienny rachunek sumienia, codzienny pacierza zwłaszcza medytacja.

d/ wychowaniu ludzi wolnych: wewnątrz i zewnątrz - poprzez służbę - Bogu i Ojczyźnie.

e/ wychowaniu ludzi kontemplacji i czynu. Stąd KSM posługuje się na spotkaniach formacyjnych metodą Ewangelicznej Rewizji Życia wg zasady: widzieć, ocenić, działać:

- widzieć konkretną sytuację, problem, brak, zagrożenie;
- w postawie modlitewnej, prosząc Ducha Świętego o światło ocenić w świetle Ewangelii i nauki Kościoła (m.in. społecznej) Co na to Chrystus? Jaka jest Jego ocena?;
- podjąć konkretne postanowienia i działania, by w świetle oceny zgodnej z Ewangelią i nauką Kościoła przemieniać siebie, pomóc w przemianie bliźnim, mobilizować do przemiany i przemieniać swoje środowisko, naród - jego życie kulturalne, społeczne, gospodarcze itp. Postawić sobie pytanie - Co ja konkretnie mogę zrobić? Co konkretnie może zrobić zastęp, czy cały oddział stowarzyszenia, by wszystko odnowić w Chrystusie.

f/ wypracowywaniu postawy odpowiedzialności społecznej za wykonywaną pracę, co zobowiązuje do uczciwości, rzetelności, kompetencji i fachowości, mistrzostwa, profesjonalizmu.

g/ wypracowaniu ubóstwa i prostoty działania. Wiele organizacji upadło, wówczas gdy ich członkowie (młodzi) zaczęli przychodzić w ich szeregi, aby otrzymywać, aby brać. Stąd członkowie KSM-u zobowiązani są do wnoszenia osobistego wkładu na rzecz Stowarzyszenia, pracy, ofiar pieniężnych - składki.

Dobrze jest, gdy na spotkaniach prowadzący pyta, co chcemy ofiarować Stowarzyszeniu, co chcemy wnieść w jego rozwój, w jego ubogacenie.

Zgodnie z pięknym powiedzeniem Michela Quista: "Jeżeli mówisz, że wspólnota ci nic nie daje, to znaczy, że ty nic nie dasz". W ten sposób Stowarzyszenie uczy młodych żyć na rzecz dobra wspólnego - stowarzyszenia, a w dalszej konsekwencji przygotowuje przyszłych polityków chrześcijańskich, odpowiedzialnych za życie publiczne, za państwo.

Przedstawione podstawy duchowości, jego cechy, są zawarte w 10 zasadach KSM-owicza. Zasady te zostały opracowane jeszcze przed wojną. Gdy KSM odrodziło się w roku 1990 uzupełniono je zgodnie z myślą aktualnej nauki Kościoła.

7.2. Elementy formacji religijnej.

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży nie tworzy własnych programów formacyjnych, specyficznych tylko dla siebie. Jest organizacją kościelną, dlatego żyje Kościołem i głosi tylko to, co głosi Kościół. Formację religijną prowadzoną w Stowarzyszeniu można nazwać formacją podstawową lub katechizmową. Jej elementami są praktyki religijne Kościoła sprawdzone i wypróbowane od wieków, których, gdy chodzi np. o sakramenty nie można niczym zastąpić.

a/ Eucharystia i adoracje Najśw. Sakramentu

Eucharystia jest szczytem i źródłem całego życia chrześcijańskiego, dlatego też KSM stawia ją na pierwszym miejscu w formacji religijnej. KSM-owicze starają się dokładnie stosować do przepisów zawartych we „Wprowadzeniu do Mszału Rzymskiego”, gdy chodzi o jej sprawowanie i oprawę liturgiczną, a przede wszystkim podporządkowują jej całe życie.

Cechą charakterystyczną KSM-u od początku jego istnienia, jeszcze przed wojną, była adoracja Najśw. Sakramentu. Dziś wielu, szczególnie młodych zaniedbuje adorację. Dlatego KSM kładzie na nią szczególny nacisk. Adoracja może odbywać się w wielu formach i przy każdej sposobności. Np. adoracją można rozpoczynać spotkania, szkolenia, zjazdy itp. Oddziały (Koła) wraz z księżmi asystentami mają tu nieograniczone wprost pole do rozwijania kultu Eucharystii, co jest niezmiernie użyteczne dla owocnej działalności. Z tym oczywiście związane również Nawiedzenie Najśw. Sakramentu.

b) Medytacja

Księżą życia dla całego Kościoła jest Pismo Św. Lektura i rozważanie Słowa Bożego jest, obok Eucharystii, głównym źródłem mocy i mądrości KSM-owiczów. Każdy członek naszej organizacji powinien codziennie czytać i rozważać Pismo Św. przez kilkanaście minut. Metoda medytacji powinna być dostosowana do poziomu i wyrobienia religijnego członków KSM. Ksiądz asystent jest szczególnie odpowiedzialny za przygotowanie

i wprowadzenie KSM-owiczów w tę praktykę. Mamy też dziś wiele podręczników medytacji, którymi można się posługiwać. Należy przy tym tylko uważać, by nie sięgać po materiały obce naszej kulturze i niezgodne z duchem Kościoła. Dlatego najlepiej jest posługiwać się opracowaniami posiadającymi "imprimatur".

c) Notatnik pracy nad sobą

Jedną z najskuteczniejszych metod solidnej pracy nad swoim charakterem jest prowadzenie notatnika. Jego forma może być dowolna, zależnie od stopnia zaawansowania religijnego członków KSM. Ważne jednak, by praktyka ta była systematyczna i pogłębiona. Prowadzimy ją pod kierunkiem księdza asystenta. Ponieważ praktyka ta wchodzi w zakres życia wewnętrznego, Kierownictwo Oddziału (Koła) może sprawdzać jedynie sam fakt prowadzenia notatnika, a nie jego treść.

d) Sakrament Pokuty

Do całości pracy nad sobą należy też regularna spowiedź. W KSM-ie zachęcamy do praktyki obchodzenia pierwszych piątków miesiąca oraz posiadania stałego spowiednika. Wybór spowiednika należy oczywiście do KSM-owiczów. W parafiach o większej ilości księży, którzy często się zmieniają, zachęcamy do spowiadania się u księdza proboszcza. Szczególnie Kierownictwa Oddziałów (Kół) i Zarządy Diecezjalne ze względu na duże wymagania stojące przed nimi i ponoszony ciężar odpowiedzialności winny prowadzić pogłębioną formację religijną, w której stały spowiednik będzie wielką pomocą.

e) Cotygodniowe spotkanie formacyjne

Pomocą dla indywidualnej pracy nad sobą oraz dla owocnej działalności w parafii i środowisku jest spotkanie formacyjne w ramach zastępu lub całego Oddziału (Koła), jeżeli nie jest on zbyt liczny. Forma spotkania może być dowolna, zależna od potrzeb religijnych, wieku uczestników, programu itd. Zawsze jednak kładziemy nacisk na formację intelektualną, na zdobywanie i pogłębianie wiedzy religijnej. Jest ona podstawą całego życia religijnego. KSM nie akcentuje w pracy formacyjnej elementu uczuciowego, ale go nie pomija, poddając tylko uczucia kiero-

wnictwu rozumu i wolnej woli. Z tego względu metoda prowadzenia spotkań formacyjnych, choć pozostaje do wolnego wyboru prowadzących spotkanie, ma zasadzać się na solidnej wiedzy prowadzącej do pracy nad sobą i działania. Metod tych jest wiele, można na ich temat spotkać wiele opracowań. KSM preferuje metodę, która od Papieża Jana XXIII (w encyklice „Mater et Magistra”), poprzez wszystkich papieży jest oficjalnie aprobowana. Jest to Ewangeliczna Rewizja Życia. Metodę tą omówiliśmy w pierwszej części niniejszego rozdziału przy ukazaniu duchowości Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży (patrz pkt.1e niniejszego rozdz.). Tu można tylko podać schemat całego spotkania, oczywiście jako jedną z propozycji:

1. Modlitwa wspólna (np. Adoracja lub Nawiedzenie Najśw. Sakramentu).

2. Rozliczenie się z wykonania podjętych na poprzednim spotkaniu postanowień.

3. Zapowiedź tematu.

4. Realizacja programu danego spotkania - tematu, problemu:

a/ widzieć

b/ ocenić

c/ działać.

5. Zapisanie postanowień.

6. Modlitwa końcowa (np. dziesiątek Różańca św.).

7.3. Formacja duchowa w KSM.

Ideałem chrześcijanina w znaczeniu etycznym - jest człowiek doskonały. Może się takim stać, kiedy podejmie realizację przewidzianego przez Boga wzoru oraz sprosta zadaniom, które czekają go w ziemskim życiu.

Na treść tego posłania nakładają się dwie rzeczywistości: nadprzyrodzone powołanie, które jest wezwaniem do upodobnienia się do Boga oraz rozwijanie i udoskonalanie indywidualnych walorów ludzkiej osobowości.

Zaproszenie to jest wyborem. Na mocy łaski ukazuje się człowiekowi urzekający cel: udział w życiu Boga. Jest to zaproszenie o charakterze powszechnym i uniwersalnym, realizowane niezależnie od stanu, zawodu, pochodzenia społecznego, wieku i wykształcenia.

Mówiąc jednak o poszukiwaniach drogi człowieka świeckiego, pragniemy ten rys uwypuklić. Mówią o tym liczne dokumenty Kościoła (np. KK 31, 32, 48; DA 5; ChL 15). Powie w swoim nauczaniu Jan Paweł II: „**Człowiek świecki uświęca się poprzez poszukiwanie w sposób dla siebie właściwy Królestwa Bożego.** Jego powołaniem jest dążenie do świętości nie poza ramami powierzonych mu świeckich obowiązków, nie poprzez oderwanie się od świata po to, by służyć Bogu, ale raczej poprzez wypełnianie w duchu głęboko religijnym tego, co doń należy. Wówczas odkrywa on dzień po dniu, chwila po chwili obecność Ducha Bożego, który napędza świat, a zarazem jest przewodnikiem jego duszy. Świecki jest powołany do uświęcania się poprzez dawanie odpowiedzi na owo wewnętrzne działanie Ducha, pozostając równocześnie tym kim jest - człowiekiem wśród ludzi” (Jan Paweł II, Anioł Pański z Papieżem. T. 3. Watykan 1982 s. 251).

Tak też pojmują swoje cele Katolickie Stowarzyszenia Młodzieży, które w swoich zapisach statutowych mówi o kształtowaniu młodych chrześcijan ku dojrzałości przez aktywne uczestnictwo we wspólnocie i misji Kościoła we wszystkich dziedzinach życia (§ 13).

Zatrzymując się jeszcze przy ogólnym wprowadzeniu, trzeba zaznaczyć, iż nie ma jednej duchowości właściwej dla ogółu katolików Świeckich (vide: przykład świętych). To prawda, wszyscy wyznają jedną wiarę i prowadzą jeden rodzaj życia na świecie. Posiadają też wspólną tożsamość chrześcijańską otwartą wobec ludzi i spraw świata. Jednak metody, formy, środki w realizowaniu powołania ludzi świeckich mogą i są różne, uwzględniające właściwości konkretnych ludzi, środowiska, kultury... (por. ChL 15).

Aby więc odkryć swoje powołanie i wypełnić własną, niepowtarzalną misję, należy czynić formację (por. ChL 58).

W Katolickim Stowarzyszeniu Młodzieży, nawiązując do przedwojennej tradycji, formacja obejmuje trzy, wzajemnie się uzupełniające aspekty: duchowy, intelektualny i kulturalno-sportowy.

1. Co to jest formacja; jej charakterystyczne rysy

a) pojęcie

Pojęcie formacji jest niełatwe do zdefiniowania. Encyklopedia Katolicka formacją nazywa „wywieranie trwałych wpływów przez jedną osobę, grupę, instytucję na osobowość innego człowieka w celu ukształtowania w nim psychicznych struktur poznawczo-oceniających z internalizacją systemu przekonań i systemu wartości oraz wytworzenia z nich umiejętności działań w określonym kierunku” (EKT. 5, s. 389). Jest to więc pewien proces, który poprzez poznanie i weryfikację, w mocy autorytetu i zobowiązującej hierarchii wartości, prowadzi do realizacji działań.

Nas jednak nie interesuje formacja w znaczeniu ogólnym, czy tylko pojęciowym, lecz formacja chrześcijańska. O niej to mówi i ją określa Jan Paweł II w adhortacji apostołskiej o powołaniu i misji świeckich w Kościele i świecie „Christifideles Laici”. Jest to „stały proces osobistego dojrzewania i upodabniania się do Chrystusa, zgodnie z wolą Ojca, pod kierunkiem Ducha Świętego” (57). Jest to proces, który zakłada permanentny dialog między Bogiem a człowiekiem. Bóg jest tym, który wzywa, powołuje, a człowiek udziela odpowiedzi. Warto zwrócić uwagę na ten aspekt trynitarny, by wnikać głębiej w decyzję odpowiedzi. Nie wolno o tym zapominać w naszej pracy, wszelkiej działalności w KSM-ie. Na Bogu opieramy wszelkie zamierzenia, zadania. Upraszczając: On nas formuje, On nas uczy, On pozwala działać. Im bardziej istnienie i działalność KSM będzie oparta na oddaniu się Chrystusowi Królowi, tym silniejsze i dynamiczniejsze będą struktury poszczególnych oddziałów i kół, jak i całe Stowarzyszenie.

b) konieczność integralnej i stałej formacji świeckich (por. ChL 57)

Formacja, którą m.in. podejmujemy w KSM-ie, kieruje się ogólnokościelnymi wskazaniem. Jest ona koniecznością, niejako nieustanną pozytywną odpowiedzią, owocem dialogu. I obejmuje wszystkie dziedziny życia i władz człowieka, co zakłada jej integralność. Formacja powinna obejmować całą osobę. Powie św. Ireneusz: „Chwałą Boga jest żyjący człowiek”. Tak, człowiek w całej swej rzeczywistości. (kondycji) jest potrzebny do uświęcenia. Cała jego sfera poznawcza, afektywna, działanie winno być w harmonii. I nie tylko to, ale też i jego historia, środowisko, rodzina, wspólnota... Nie wystarczy sama pobożność, ani samo działanie.

Tej myśli Kościoła podporządkowuje się KSM, które w swoich zapisach statutowych mówi, iż szczególnym zadaniem tej organizacji jest: „pomoc we wszechstronnym rozwoju młodego człowieka” (§ 14 pkt. 1).

Formacja winna być permanentna, stała. Ten rys stałości w perspektywie czasu pozwala na nadzieję, że świat przemieni swe oblicze, a człowiek wróci do tego, do czego tęskni najbardziej. Odzywa się tu augustiańskie: „Stworzyłeś nas bowiem jako skierowanych ku Tobie. I niespokojne jest serce nasze, dopóki w Tobie nie spocznie” (Św. Augustyn. Wyznania. Wa-wa 1978 s. 5).

c) formacja to prawo i obowiązek wszystkich (por. ChL 63)

Formacja, aby spełniła wszystkie wymagania wynikające z definicji, nie jest i nie może być zastrzeżona tylko dla określonych instytucji czy niektórych osób. Nikt nie ma „monopolu” na Pana Boga. Mówi Kościół w swoich dokumentach (por. DM 21, 41, DB 15, KL 105), że formacja jest „prawem i obowiązkiem wszystkich” (ChL 63), to znaczy, że nie jest czymś fakultatywnym, ale ma charakter obligatoryjny.

Kiedy więc powołano, reaktywowano Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży pragniemy podkreślić to pierwsze słowo z nazwy, zobowiązano się by wszyscy jego członkowie, podjęli się

wypełnienia wskazań Kościoła dotyczących ludzi świeckich w ich powołaniu i misji. Nie podejmując się tych zobowiązań sprzeniewierzylibyśmy się Kościołowi, nie byłibyśmy autentycznymi katolikami.

Duchowość rozumiana tu jako życie według Ducha jest dla wszystkich typów charakterów, bo wszyscy są podmiotem życia łaski. Dla każdego jest miejsce w Kościele. Prawdziwy wymiar i rozwój duchowości może bazować tylko na zdrowym, normalnym człowieczeństwie.

2. Wymiar duchowy człowieka

Trzeba nam tu uczynić pewne zastrzeżenie natury ogólnej. Aby rozważać zasadniczy i pełny, duchowy wymiar człowieka można go li tylko zdefiniować na płaszczyźnie metafizyki. K. Wojtyła w książce pt.: „Osoba i czyn” pisze, że duchowy wymiar człowieka, zakłada ontyczną jedność podmiotu, który w swoim wewnętrznym stawaniu się i doświadczeniu swojej tożsamości jest niezależny od zachodzących zmian rozwojowych (por. K. Wojtyła, *Osoba i czyn*, Kraków 1985). Implikuje to, że najpełniej duchowy wymiar człowieka ukazuje się nam poprzez „transcendencję osoby w czynie” (j.w. s. 220n).

Przenieśmy jednak nasze rozważania na pole teologii życia duchowego, aby pogłębić i uczynić bardziej zrozumiałym to zagadnienie. W niej to właśnie czytamy człowieka, jego ludzką kondycję w relacji dialogu z Bogiem. Ona jest mediacją zbawczą. Warto zwrócić uwagę na to, że dziś często wyłącznym miejscem, gdzie niektórzy ludzie mogą spotkać Boga jest drugi człowiek. Ktoś powiedział: „Być może my chrześcijanie jesteśmy jedyną Biblią którą świat jeszcze czyta”.

Człowiek jest podmiotem łaski życia, jest miejscem teologicznym, w którym dokonuje się dzieło zbawienia.

Chrześcijanin jest człowiekiem Ducha. W każdym ochrzczonym mieszka Duch Święty, ale nie wszyscy są duchowymi. Wymiar duchowy chrześcijanina staje się widoczny dopiero na pewnym etapie jego rozwoju. Św. Paweł w liście do Galatów

(5, 22-23) wylicza owoce Ducha: „miłość, radość, pokój, cierpliwość, uprzejmość, dobroć, wierność, łagodność, opanowanie”. One to weryfikują i streszczają chrześcijański sposób bycia i działania. Dlatego spośród wszystkich wymiarów, które składają się na życie człowieka, **wymiar duchowy jest najważniejszy**.

Wymiar duchowy nie jest dodatkiem człowieczeństwa, ale stanowi o jego istocie. Już ze swej natury człowiek jest duchowy, bo posiada pewne wymiary typowo duchowe: wolność, pragnienie dobra, zdolność miłowania, nieśmiertelność, świadomość swojego początku i celu. I choć nie są to wymiary ściśle religijne to jednak stanowią prawdziwe wartości duchowe.

Wymiar duchowy nie jest również czymś „zamiast”. Skoro w wielu życiowych sprawach, z różnych przyczyn zewnętrznych niewiele można zrobić to rodzi się pokusa, że nie zostaje nic innego tylko „modlić się i pielgrzymować”. Swego czasu polemizował z tym Stefan Kisielewski. Pisał: „pokusa psychicznej zgody na klęskę, biedę czy chaos szerzy się u nas nawet bezwiednie (...). Modlitwa i pielgrzymka, pomocne w rozwoju i hartowaniu naszego «ja» wewnętrznego, odpowiednio przeżyte, dają siłę, ale nie zastąpią wszystkiego innego, nie mogą być ucieczką. Ucieczka od czynu rodzi postawę «życia ułatwionego» życia «zamiast»” (S. Kisielewski, Nowe pokusy szatańskie, Przegląd Katolicki nr 17/1984).

Wymiar duchowy w **człowieku pozwala przeżywać życie w pokorze** (prawdzie o sobie samym). Daje to świadomość, że jestem znany Bogu, i miłowanym przez Boga. I choć nie wolny od pokus i namiętności, to żyje największą z wartości, za którą uważa **miłość nadprzyrodzoną. Świat wartości ewangelicznych**, którym kieruje się **w codzienności**, to jego jakby **naturalne środowisko**. I to, że niekiedy musi się zdobyć na **heroizm, trudy, wybory**, aby zachować wolność, to odczytuje jako **normalność**. Człowiek duchowy bowiem umie odczytywać codzienne wydarzenia w duchu wiary. I to nie ci są „nawiedzeni”, którzy od-

czytują w sobie potrzebę uczestnictwa w codziennej Eucharystii, regularnej i częściej spowiedzi św., kierownictwa duchowego...

I dlatego, tak wiele jest osób pobożnych, a ludzi naprawdę duchowych tak bardzo mało.

3. Formacja duchowa

Permanentne doskonalenie się pod względem duchowym jawi się jako zadanie do zrealizowania w całej nauce teologiczno-moralnej Kościoła, począwszy od starożytności chrześcijańskiej, poprzez średniowiecze, czasy nowożytne, aż do współczesnych i jest wciąż aktualne. Aktualność tego zagadnienia potwierdzają tak dokumenty Kościoła ostatnich czasów jak i nauczanie papieskie.

Na czele integralnej formacji, dotyczącej całego człowieka, stoi realizacja jego formacji duchowej. Potrzebę tej formacji dostrzegał i doceniał Sobór Watykański II, poświęcając jej osobny artykuł w Dekrecie o apostołstwie świeckich (DA 4). W dokumentach Vaticanum II czytamy, że formacja duchowa implikuje i stanowi **warunek „każdego owocnego Apostolstwa”** (DFK 29). Potwierdza to w całej rozciągłości prawda ewangeliczna („po owocach poznacie”) oraz praktyka życia. Jan Paweł II odwołując się w swoim nauczaniu do tych przesłanek mówi: „Nie ulega wątpliwości, że w życiu każdego człowieka, który jest wezwany do stałego pogłębienia zażyłości z Jezusem Chrystusem, wierności woli Ojca oraz oddania się braciom w miłości i sprawiedliwości, **miejsce uprzywilejowane winna zajmować formacja duchowa**” (ChL 60).

Ta właśnie formacja winna inspirować wszelkie działania i rozpoczynać istnienie i działalność Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży. Może za bardzo liczymy na efekty i to szybkie, a za mało kształtujemy siebie od wewnątrz, aby potem dokonywać „consecratio mundi”. Czyż nie ta praktyka formacji pozwala nieść pomoc ku wszechstronnemu rozwojowi młodego człowieka, szczególnie przez stwarzanie atmosfery mobilizującej do pracy

nad sobą i do kształtowania osobowości katolika i Polaka. A przecież są to zobowiązania statutowe (por. § 14 pkt. 1).

Możemy pójść dalej i powiedzieć, że dzisiejsze czasy, sytuacja świata, domagają się, aby człowiek doskonał się duchowo, a nawet staje się to koniecznością i to nie tylko z przesłanek religijnych, dotyczących wierzących w Boga, ale również koniecznością uniwersalną, która jest zobowiązaniem ogólnoludzkim. Wszyscy bowiem winniśmy przeciwstawić się złu, a troszczyć się o kształtowanie sumień prawdziwych. Być odpowiedzialnym za swoje i innych życie i czyny.

4. Środki formacji duchowej

Wiemy już, że cała formacja winna się opierać na współpracy z łaską Bożą. Pytamy zatem o środki, które w tej duchowej formacji są niezbędne, aby człowiek mógł się duchowo rozwijać.

Nie powiemy tu nic zaskakującego, bo środki te należą do ogólnieklezjalnej formacji duchowej. Jest ich bardzo wiele. Niemniej jednak stanowią one dla KSM-owicza podstawę do zeralizowania siebie w domu rodzinnym, środowisku pracy i nauki, wspólnocie parafialnej oraz we wspólnocie Stowarzyszenia i jego działalności. Statut wylicza je, kiedy mówi o zadaniach, środkach i sposobach działania Stowarzyszenia (por. § 14 i 15).

Dla usystematyzowania i przejrzystości możemy mówić o trzech zasadniczych środkach formacji duchowej chrześcijanina, katolika, KSM-owicza:

a) życie sakramentalne i liturgia

- **kult Eucharystii**. Eucharystia stanowi źródło i szczyt całego życia chrześcijańskiego (por. KK 11), winna stać się centrum życia każdego świeckiego chrześcijanina. Dlatego zakłada pełne uczestnictwo we Mszy św., częstą Komunię świętą;

- **adoracja Najświętszego Sakramentu**. To osobiste, modlitewne a często kontemplacyjne spotkanie z Chrystusem Eucharystycznym, które wyzwala miłość, otwiera na potrzeby drugiego człowieka, daje siłę ducha do podejmowania zadań apostolskich. Podobnie nawiedzenie Najświętszego Sakramentu, nawet

duchowe. Te praktyki pogłębiające wewnętrzną więź z Chrystusem Eucharystycznym były bardzo pielęgnowana w formacji przedwojennego naszego Stowarzyszenia;

- **sakrament pojednania z kierownictwem duchowym.**

Sakrament pojednania jest to zerwanie z grzechem i zwrócenie się ku Bogu jako kochającemu Ojcu oraz najwyższemu Dobru, to także zwrócenie się ku realizacji dobra w życiu codziennym. To powrót do pierwotnej godności dziecka Bożego otrzymanej na chrzcie św., powrót do wewnętrznej więzi z Chrystusem, to wybór łaski uświęcającej, która jest darem życia nadprzyrodzonego właściwego Bogu samemu.

Z sakramentem pojednania łączy się kierownictwo duchowe co wymaga wyboru jednego spowiednika;

- **podjęcie bardziej świadomego przeżywania** na co dzień łask sakramentu **chrztu i bierzmowania**. Trzeba ażeby na co dzień mieć świadomość swojej tożsamości z Kościołem i odpowiedzialności za Kościół. Każdy ochrzczony i bierzmowany jest powołany i posłany ażeby uczestniczyć w misji apostoelskiej Kościoła, którą winien realizować w świecie, na co dzień, w każdej sytuacji życia. Nadto KSM-owicz winien mieć świadomość specjalnego powołania wynikającego z jego przynależności do Stowarzyszenia, aby realizować zadania wynikające z chrztu i bierzmowania w Kościele i świecie - Ojczyźnie.

b) życie modlitwy

- **medytacja nad Słowem Bożym**. Zgłębianie Słowa Bożego uczy Bożego myślenia, daje możliwość Bożego spojrzenia na siebie, bliźnich, sytuacje życiowe, świat. Słowo Boże jest „źródłem czystym i stałym życia duchowego” (KL 21);

- **rachunek sumienia**. Rachunek sumienia może być rozpatrywany przy sakramencie pokuty, ale również może to być wewnętrzny stan szczerości wobec Boga osiągniany na modlitwie. Im głębiej na modlitwie zatapiamy się w Bogu, tym głębsza w nas rodzi się miłość do Pana Boga, a w jej świetle coraz wyraźniej widzimy swoje niedostatki, grzech. Według św. Ignacego Loyoli

to nie tyle rozliczenie się z własnych słabości, co dialog człowieka z Bogiem o wzajemnej miłości. Tak prowadzony rachunek sumienia czyni nas ludźmi sumienia, katolikami, którzy winni być sumieniem świata. O ludzi sumienia apelował Jan Paweł II w homilii wygłoszonej w Skoczowie;

- **modlitwa osobista i wspólnotowa.** Najlepszym wzorem modlitwy osobistej jest modlitwa Pana Jezusa w Ogrójcu, w wyniku której człowiek rezygnuje z własnej woli i podejmuje decyzję realizacji woli Ojca. Modlitwa wspólnotowa uobecnia wśród nas Chrystusa. Pan Jezus bowiem powiedział: „Gdzie dwóch albo trzech zebranych w imię moje, tam ja jestem”. Do modlitwy zaprasza nas Chrystus, która jest niepowtarzalną intymną więzią z Nim: „Przyjdźcie do mnie wszyscy, którzy utrudzeni i obciążeni jesteście, a ja was pokrzepię”. Modlitwa stanowi podstawowy warunek uświęcenia i duchowej siły życia;

- **praca modlitwą.** Praca też może się stać modlitwą jeżeli u podstaw jej wykonania jest motyw miłości Boga i miłości bliźniego, tzn. jeżeli wykonujemy ją dla oddania chwały Bogu i dla dobra bliźnich. Ważne jest więc ażeby przy codziennej modlitwie porannej, planując razem z Chrystusem dzień, dołączyć motywację Jego miłości i miłości bliźnich. Nasza praca zyskuje przez to zupełnie inny wymiar - nadprzyrodzony.

c) wartości

- **Królestwo Chrystusowe.** „Budujmy Królestwo Chrystusowe” to pierwsze zawołanie i zadania KSM. Młodzież jest wrażliwa na budowanie Królestwa Chrystusowego, gdyż jest to Królestwa Prawdy, Miłości i Pokoju, a młodzież jest szczególnie uwrażliwiona na te wartości. W modlitwie „Ojcze nasz” wołamy: "Przyjdź Królestwo Twoje" czyli jest to program do realizacji w każdym dniu wyznaczony przez Pana Jezusa w tej modlitwie, którą nam zostawił, a którą Kościół zaleca do codziennego odmawiania.

Wartościami Królestwa Chrystusowego winniśmy przepajać każdą dziedzinę życia. Te wartości winny być u podstaw tworzenia historii naszej Ojczyzny - Polski;

- **wspólnota Kościoła - wspólnota Stowarzyszenia** jako części Kościoła. Rozumienie Kościoła jako „komunii” jest „ideą centralną i podstawową w dokumentach Soboru Watykańskiego II” (Synod Biskupów 1985). Źródłem tej komunijnej więzi członków Kościoła jest Duch Święty. „Świecki katolik nie może nigdy zamknąć się w sobie, odizolować się duchowo od wspólnoty lecz musi żyć w nieustannym kontakcie z innymi, z mocnym poczuciem braterskiej więzi” (JP II zakończenie Synodu Biskupów 1987) - słowa te trzeba odnieść do członków KSM-u, winni oni być związani wewnętrzną braterską więzią jako katolicy świeccy tworzący mistyczne ciało Chrystusa i realizujący szczególne powołanie w Kościele pod zwierzchnim przewodnictwem hierarchii Kościoła. Druhowie i drużyny stanowiący wspólnotę Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży winni więc być zjednoczeni w Duchu Świętym miłością do Chrystusa, do Jego Kościoła, który sami stanowią, a to zakłada ich jedność katolickiego myślenia, jedność uformowanego na Ewangelii sumienia, jedność zgodnego z misją Kościoła działania, jedność zgodnie z ojczyźnianą tradycją codziennych zachowań kulturalnych a także jedność wzajemnych przyjacielskich - rodzinnych odniesień;

- **Maryja, wzór i pomoc.** Maryja przewodniczy nam w pielgrzymce wiary na drogach doczesności (por. RM 5, 26). Jest dla nas szczególnym gwarantem wszystkiego co Boże. Dlatego Jej siebie zawierzamy. Dokonuje się to przez przyjęcie Jej oraz wprowadzenie w szczegóły naszego życia;

- **Patronowie Stowarzyszenia**, jako wzorce osobowe, wciąż aktualne: św. Stanisław Kostka (18 września) i bł. Karolina Kózkówna (18 listopada) (por. § 11);

- **metanoia, stały wysilek nawrócenia.** To nieustanna praca by, odrzucać uczynki ciała a realizować owoce Ducha. To praca nad sobą samym, najtrudniejsza praca. Również wolność od nałogów;

- **patriotyzm.** Jak to rozumieć? Najlepszą podpowiedź dał młodzieży Jan Paweł II podczas II Pielgrzymki do Polski na Jasnej Górze 18 VI 1983 r.: „czuję się odpowiedzialny za to wielkie, wspólne dziedzictwo, któremu na imię Polska. To imię nas wszystkich określa. To imię nas wszystkich zobowiązuje. To imię nas wszystkich kształtuje. Może czasem zazdrościmy Francuzom, Niemcom czy Amerykanom, że ich imię nie jest związane z takim kosztem historii. Że tak łatwo są wolni. Podczas gdy nasza polska wolność tak dużo kosztuje. Nie będę, moi Drodzy, przeprowadzał analizy porównawczej. Powiem tylko że to, co kosztuje, właśnie stanowi wartość. Nie można zaś być prawdziwie wolnym bez rzetelnego i głębokiego stosunku do wartości. Nie pragniemy takiej Polski, która by nas nic nie kosztowała. Natomiast czuwajmy przy wszystkim, co stanowi autentyczne dziedzictwo pokoleń, starając się wzbogacić to dziedzictwo. Naród zaś jest przede wszystkim bogaty ludźmi Bogaty człowiekiem. Bogaty młodzieżą! Bogaty każdym, który czuwa w imię prawdy, ona bowiem nadaje kształt miłości”;

- **świadectwo i apostołat.** Wyraża to hasło KSM: Służyć Bogu i Ojczyźnie przez cnotę (sprawność moralną) -naukę (być mądrym) -pracę (być uczciwym...). Gotów! W przedwojennym KSM-ie zwracano na to baczną uwagę, w myśl staropolskiego przysłowia, że nikt nie da drugiemu tego czego sam nie posiada. Warunkiem bowiem powodzenia pracy apostołskiej jest odpowiednio wysoki poziom życia duchowego. Dlatego i dziś powinno nam zależeć w pracy Stowarzyszenia, aby jego członkowie otrzymali takie warunki duchowego rozwoju, by stawali się świętymi a apostołskie posłanie okazało się skuteczną misją.

Oczywiście, powyższe wyszczególnienie nie wyczerpuje wielości środków dla realizacji formacji duchowej. Kiedy spojrzymy w Statut KSM, to w § 15 odczytamy wiele innych. Należy jednak zwrócić uwagę, że każda formacja duchowa winna zakładać cykliczne formy wspólnotowego pogłębienia życia duchowego przez dni skupienia, rekolekcje i pielgrzymki. To również

należy do zasadniczych środków uświęcenia KSM-owicza (por. § 15 pkt. 1).

Ta forma nie jest tylko godna polecenia, ale stanowi zobowiązanie statutowe. Bardzo chciałbym wyczulić na przeżycie tego sposobu formacji wszystkie Kierownictwa oddziałów i kół jak i poszczególnych członków KSM.

7.4. 10 zasad KSM-owicza.

1. "Kochaj Boga, szerz Królestwo Chrystusowe w swojej duszy, w swej rodzinie i swym środowisku".

Kochać Boga

Bóg powinien być największą wartością dla chrześcijanina.

Kochać kogoś to:

- chcieć przebywać z nim często - częsta Msza Św. nie tylko niedzielną, świąteczną,
- powierzyć swe problemy i radości,
- wierzyć w Boga i Bogu! - ufać Mu,
- starać się tak żyć, aby maksymalnie eliminować grzech i złe przyzwyczajenia - to zasmuca osobę, która nas kocha,
- umieć poświęcać siebie, coś jest nam drogie; umieć rezygnować,
- rozumieć sens cierpienia.

Szerzyć Królestwo Chrystusowe

a. W swojej duszy:

- Życie sakramentalne: regularna spowiedź, pełne uczestnictwo we Mszy Św.
- pogłębienie wiary (homilie, rekolekcje, dni skupienia),
- poszerzenie wiedzy religijnej (czytanie Pisma Św., książek religijnych, uczęszczanie na katechezy dla dorosłych, wykłady, wyjaśnianie wątpliwości przez zapytanie osoby kompetentnej np. kapłana).

b. W swojej rodzinie:

- dawanie właściwego przykładu,

- życie według zasad,
- konsekwencja (np. wcielanie w życie mądrości zawartej w Piśmie Św., Dekalogu),
- dialog na tematy religijne, moralności, etyki, wyjaśnianie wątpliwości,
- wspólne uczestnictwo we Mszy Św., nabożeństwach, wspólne przeżywanie świąt,
- kultywowanie tradycji,
- szeroko rozumiana miłość osób bliskich (szacunek, życzliwość, pomoc, zrozumienie, wyrozumiałość),
- czynny udział w życiu domowym (obowiązki codzienne).

c. W swoim środowisku:

- dawanie dobrego przykładu (pewne rzeczy nie przystają KSM-owiczom), nie schodzenie poniżej pewnego poziomu,
- dyskretne i prawidłowe napominanie,
- mówienie innym o Chrystusie,
- umożliwianie innym poszerzania wiedzy,
- umożliwianie innym pogłębiania wiary,
- zapoznawanie się z dokumentami Kościoła, szczególnie kierowanymi przez Papieża do młodych,
- konsekwentne trwanie w swoich poglądach, przekonaniach, postawach.

d. W swojej Ojczyźnie.

2. "Służ czynnie Kościołowi i Ojczyźnie".

Kochać Kościół, którego integralną częścią jesteśmy, oznacza:

- czynne uczestnictwo w nabożeństwach,
 - podejmować inicjatywy Kościoła tak na rzecz społeczności, jak i w celu podniesienia rangi Kościoła, stawać w obronie Kościoła kierując przeciwników do Boga,
 - dawać dobre świadectwo słowem i postępowaniem.
- Służyć Ojczyźnie możemy m.in.:
- poprzez kultywowanie tradycji narodowej,
 - czynne uczestnictwo w tworzeniu kultury narodu,

- wychowywanie siebie w szacunku dla dóbr kultury i tradycji narodowej, umożliwienie innym kontaktu z dobrym słowem, muzyką, rozrywką,

- czynienie wysiłku w celu kształtowania w sobie miłości do Ojczyzny,

- położenie nacisku na dbałość o poziom wiedzy własnej i w miarę możliwości umożliwienie innym jak najpełniejszego dostępu do jej źródeł,

- podejmowanie inicjatyw gospodarczych w celu pomnożenia majątku narodowego i zapewnienia sobie oraz współobywatelom lepszych warunków egzystencjalnych.

3. "Kształć swój umysł, swą wolę, swe serce".

Kształtować swój umysł - to podwyższać swoją wiedzę naukową, zainteresowanie problemami swojej Ojczyzny, a także wiedzy religijnej poprzez czytanie książek i prasy katolickiej, oglądanie filmów o treści religijnej, o wartościach moralnych.

Kształcić swoją wolę - to dotrzymywać danego słowa; być punktualnym; to umiejętność odmawiania sobie przyjemności dla Chrystusa (np. post w piątek) i dla ludzi; to być stanowczym, pracowitym (najpierw obowiązek, potem przyjemność). Kształcić serce - to być wrażliwym na potrzeby innych; być wyrozumiałym; pomagać najbliższym w domu; przebaczyć błędy; wyciągnąć przyjazną dłoń; przeproszać za swoje błędy.

4. "Sznuj swą godność, bądź prawy i czysty".

Jesteś najważniejszy dla Boga, bo On ukochał cię aż do śmierci na krzyżu. Przynależność do Boga i Kościoła nadaje ci godność dziecka Bożego i Chrześcijanina. Członek KSM ze szczególną troską pielęgnuje tę godność poprzez właściwe słowa i czyny. Dzisiejszy świat proponuje wiele zdobyczy cywilizacji, których celem jest rozchwiać i zniszczyć twoją osobowość, ciało i psychikę. Sugestywnie propagowane są cele materialne, za które płacisz swoją godnością. Członek KSM ma być człowiekiem prawym. Nie czyni on nic, co byłoby niezgodne z jego sumieniem i wartościami, którym chce być wierny.

Nie wybiera niczego, co jest sprzeczne z nauką Jezusa Chrystusa. Czystość ciała i umysłu, atakowana przez prasę i telewizję jest wartością twojej osoby. Czuwaj nad swoimi myślami, odruchami, zmysłami, abyś nie rozmył swojej energii na szkodę sobie i innym, ale oddał ją Bogu, rodzinie i Ojczyźnie.

5. "Pracuj chętnie, cudzą pracę szanuj, dąż do sprawiedliwości społecznej".

Jeżeli ktoś deklaruje się, że chce zostać członkiem KSM, to musi wiedzieć, że KSM, to ciężka praca zarówno fizyczna, jak i intelektualna. Ważnym aspektem jest też praca nad sobą, aby wiernie służyć Bogu i Ojczyźnie.

Pracować chętnie

- pracować nad sobą (udoskonalanie siebie, samowychowanie wewnętrzne, duchowe)

- KSM-owicz musi czynnie włączać się we wszelkie akcje organizowane przez oddział czy koło KSM. Nie może odcinać się od pracy, a wręcz przeciwnie, ma ona dawać mu satysfakcję.

Cudzą pracę szanować

- szanować to, co inni chcą mi przekazać (myśli, wartości),
- szanować wszelkie dobra materialne stwarzane przez innych,

Dążyć do sprawiedliwości społecznej

Gdziekolwiek KSM-owicz się znajdzie musi swoją postawą zapewnić bezpieczeństwo i oparcie w trudnych niepewnych sytuacjach. Musi być rozjemcą, stróżem prawa i sprawiedliwości.

KSM-owicz w myśl hasła "Służyć Bogu i Ojczyźnie" musi umieć rozwiązać każdy problem, który zaistnieje między jakimiś grupami społecznymi.

6. "Szerz chrześcijańską kulturę życia. Bądź uprzejmy, koleżeński, pomagaj chętnie bliźnim".

Grzeczność i uprzejmość charakteryzuje dojrzałego chrześcijanina, który nie ma rozchwianej osobowości, ale w każdej sytuacji potrafi się znaleźć i uszanować innych ludzi.

7. "Obowiązki spełniaj sumiennie, bądź karny i posłuszny".

Każdy ma pewne obowiązki - jeden mniejsze, inny większe. Aby wszystko zazębiało się, muszą one być sumiennie spełniane, tzn. dokładnie, tak jakby dla kogoś najważniejszego. Nie unikaj obowiązków w domu, w szkole, w swoim środowisku. Staraj się być odpowiedzialny nie tylko za siebie, ale i za oddział, parafię, diecezję - Polskę. Dobrze spełnione dają satysfakcję. Musisz pracować na najwyższym poziomie, na jaki cię stać. Masz do dyspozycji ludzi, którzy ciągle ci pomagają: rodziców, nauczycieli, księży, wychowawców. Mają oni dużą wiedzę i doświadczenie. Nie lekceważ ich, lecz naucz się słuchać i czerpać z ich doświadczenia. Praca zbiorowa w organizacji wymaga karności, gdy jej nie ma, marnują się siły członków i środki, następuje frustracja kierownictwa. Podstawą dobrego wykonania zadania jest sumienność i punktualność.

8. "Dbaj o zdrowie i sprawność fizyczną, uprawiaj ćwiczenia fizyczne, nie używaj napojów alkoholowych".

"W zdrowym ciele, zdrowy duch". KSM-owicz musi być silny i duchem i ciałem, ma być zahartowany, nie poddawać się przeszkodom. Ociężałość, lenistwo źle wpływają na samopoczucie i psychikę, powodują niezadowolenie. Masz zapanować nad swoim ciałem. Codziennie znajdź czas na ćwiczenia ruchowe. Nie zaniedbuj zawodów sportowych swojej diecezji, koła. Znajomość zasad dobrego wychowania jest znakomitą pomocą w poruszaniu się między ludźmi, a wysoki stopień odpowiedzialności stawia cię w gronie ludzi wiarygodnych, obowiązuje cię kultura godnego i honorowego zachowania się. Twoim celem jest też zupełna wstrzeźliwość od szkodliwych używek.

9. "Bądź gospodarny, oszczędny, cudze dobro szanuj".

Polska potrzebuje dzisiaj dobrych "gospodarzy". Budujemy nasze państwo po wielu latach rabunkowej gospodarki. Ucz się gospodarować mądrze swoimi pieniędzmi i staraj się je jak najlepiej "zainwestować".

10. "Bądź stały w przekonaniach i wytrwały w działaniu, pogodę ducha nieś w swe otoczenie".

Członek KSM jest chrześcijaninem. Źródłem jego działania jest nauka Kościoła i Pismo Św. Są to fundamenty, na których powinien się opierać i którymi winien się kierować w codziennym swym życiu. Jego przekonania winny być jednoznaczne i stałe, tzn. powinien mieć swoje zdanie zgodne z nauką Kościoła w różnych sytuacjach życiowych i w razie potrzeby powinien je obronić. Nie może być „chorągiewką na wietrze”, która zmienia się z każdą chwilą w zależności, z której strony zawieje wiatr. Każde działanie wymaga czasu, dlatego też potrzebna jest wytrwałość, cierpliwość w dążeniu do osiągnięcia zamierzonego celu. Nie powinien poddawać się i załamywać w razie niepowodzeń, lecz wytrwale podejmować próby do realizacji celu. Powinien być optymistą niosącym pogodę ducha innym ludziom, pomagać im i wspierać w trudnych chwilach i kłopotach oraz rozwiązywać wspólnie z nimi ich i swoje problemy.

7.5. Elementarna metoda pracy nad sobą KSM-owicza.

„Doskonałymi bądźcie, jak Ojciec wasz doskonały jest” (por. Mt 5,48). Do doskonałości wzywa nas Ojciec przez Syna w Duchu Świętym, obdarzając łaską przede wszystkim w sakramentach Kościoła. Chrystus zaprzyjaźnił się ze mną w sakramencie chrztu, uczynił częścią swego Mistycznego Ciała - Kościoła, a w sakramencie bierzmowania pełniej obdarzył mnie Duchem Św. Dlatego, jako KSM-owicz, chcę postępować według metody pracy nad sobą:

1. Chrystus obecny w Eucharystii jest najwyższym dobrem i miłością mojego życia
 - a) Nigdy nie opuszczam Mszy św. w niedzielę i święto.
W miarę możliwości biorę w niej udział także w dni powszednie.
 - b) Staram się mieć serce czyste, by zawsze przyjmować Komunię św.

- c) Biorę udział w adoracji i często nawiedzam Najświętszy Sakrament.
2. Chrystus mnie kocha i wymaga przemiany.
 - a) Spowiadam się raz na 4-8 tygodni.
 - b) Mam stałego spowiednika.
 - c) Prowadzę notatnik pracy nad sobą.
 - d) Znam swoją wadę główną i inne wady i staram się je usuwać.
 - e) Znam swoje zalety, staram się je rozwinąć i wypracowywać sprawności moralne - cnoty.
3. Chrystus chce ze mną rozmawiać.
 - a) Modlę się rano i wieczorem słowami pacierza.
 - b) Prowadzę codzienną medytację nad Słowem Bożym.
 - c) W czasie dnia wzbudzam akty serca i przenoszę się myślą przed tabernakulum w moim kościele parafialnym.
 - d) Modlę się wspólnie z moim oddziałem KSM.
4. Chrystus daje mi się poznać.
 - a) Czytam codziennie fragment Pisma św.
 - b) Studiuję Katechizm Kościoła Katolickiego i aktualną naukę Kościoła (dokumenty, encykliki, orędzia itp.).
 - c) Biorę udział w cotygodniowym spotkaniu mego zastępu KSM.
5. Chrystus oczekuje ode mnie wierności w codziennym życiu.
 - a) Żyję zgodnie z przykazaniami Bożymi i kościelnymi.
 - b) Żyję według 10 zasad KSM-owicza.
 - c) Maryja jest moim wzorem osobowym i pomocą. Naśladuję ją oraz patronów KSM - św. Stanisława Kostkę, bł. Karolinę Kózkównę.
 - d) Kocham moją Ojczyznę - Polskę i służę jej dobru.
 - e) Wszystkie moje dobre czyny, cierpienia, owoce pracy i nauki ofiarowuję Bogu w czasie Eucharystii.

7.6. Patronowie KSM-u.

Św. Stanisław Kostka

Urodził się w Rostkowie pod Przasnyszem w 1550 r. jako syn kasztelana zakroczymskiego. Mając 14 lat został wysłany ze starszym bratem Pawłem do Wiednia. Uczęszczał tam do gimnazjum. Żył intensywnym życiem religijnym. Od choroby w 1565 r. zdecydowanie zmierzał do realizacji powołania zakonnego. Natrafił jednak na trudności ze strony rodziny. By ich uniknąć w 1567 r. uszedł do Bawarii, skąd został skierowany do Rzymu, gdzie wstąpił do Towarzystwa Jezusowego. Zachwyciwszy wszystkich swoją duchową dojrzałością i rozmodleniem zapadł w sierpniu następnego roku na malarię i zmarł późnym wieczorem w wigilię Wniebowzięcia NMP. W 1670 r. został ogłoszony błogosławionym, a uroczysta kanonizacja nastąpiła w 1726 r.

Wezwania do św. Stanisława Kostki

Święty Stanisławie, Patronie Młodzieży

Wspieraj nas w dążeniu do Boga.

Święty Stanisławie, wierny swemu powołaniu,

Uproś nam poznanie naszej drogi życiowej.

Święty Stanisławie, gorliwy czcicielu Najświętszego Sakramentu,

Rozpalaj w nas ogień miłości do Eucharystii.

Święty Stanisławie, wierny sługo Najświętszej Dziewicy,

Naucz nas miłości do Niepokalanej.

Święty Stanisławie, pełen radości życia,

*Naucz nas cieszyć się wszystkim, co od Boga
otrzymujemy.*

Święty Stanisławie, odważny w pokonywaniu niebezpieczeństw,

Naucz nas odwagi w pokonywaniu trudności.

Święty Stanisławie, którego życie było zawsze czyste,

Uproś nam wytrwanie w czystości.

Święty Stanisławie, wielki orędowniku u Boga,

Wstawiaj się za nami.

Wezwanie: Módl się za nami, święty Stanisławie

Abyśmy się stali godni obietnic Chrystusowych.

Módlmy się

Święty Stanisławie, patronie dzieci i młodzieży, za Twoim wstawiennictwem prosimy Boga, aby młode pokolenie wzrastało w blaskach Chrystusowej Ewangelii, aby Chrystus stał się dla nich Prawdą, Drogą i Życiem. Święty Stanisławie, patronie tych, którzy pragną być lepszymi, naucz nas umiejętności trwania przy Bogu i odważnego zabierania głosu w obronie Dobrej Nowiny Jezusa Chrystusa, który obdarza świat wszelkimi dobrami teraz i na wieki wieków. Amen.

Bł. Karolina Kózkówna

Urodziła się w 1898 roku w wiosce Wał-Ruda (Parafia Radłów) jako czwarte spośród jedenaściorga dzieci Jana i Marii z domu Borzęckiej. Religijna atmosfera domu Kózków w swych różnorodnych i autentycznych przejawach z łatwością dostrzegana była przez sąsiadów, którzy chętnie schodzili się tutaj na czytanie książek religijnych, śpiewanie pieśni i wspólną modlitwę. Karolina, od wczesnej młodości, bardzo lubiła się modlić. W każde Maryjne święto udawała się do odległego o 40 km sanktuarium tuchowskiego lub do Odporyszowa. Z wielką radością nosiła w procesjach parafialnych feretron Matki Niepokalanej. Uczyła dzieci czytać i pisać oraz modlitwy z katechizmu. W dniu 18 listopada 1914 r. poniosła śmierć męczeńską z rąk rosyjskiego żołnierza w obronie czystości.

Święto Patronalne KSM

Świętem patronalnym KSM jest Uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata, które jest świętem patronalnym Akcji Katolickiej. Wymowa tej uroczystości jest ogromna, a przy tym łatwo czytelna. Jezus jest Panem wszechbytu, Panem czasu i przestrzeni, a więc również Panem człowieka we wszystkich wymiarach jego człowieczeństwa i we wszystkich wymiarach jego życia. Powołanie chrześcijańskie jest powołaniem do uczestnictwa w misji Chrystusa, do łączności z Chrystusem-Sługą i Chrystusem-Panem, jest zaproszeniem zarówno do służby, jak i królowania z Chrystusem.

ROZDZIAŁ VIII

Ksiądz asystent w Stowarzyszeniu

8.1. Rola księdza asystenta w Katolickim Stowarzyszeniu Młodzieży.

Istnienie i działalność Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży ma doświadczenie niewielkie, raczkujące. Jednakże reaktywowane na bazie przedwojennych doświadczeń, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży (dalej: KSM) twórczo poszerza płaszczyznę duszpasterską. Dokument kościelny, adhortacja apostołska o powołaniu i misji świeckich w Kościele i świecie „Christifideles Laici” (ChL), mówiąc o formach uczestnictwa zrzeszonego wśród katolików świeckich w czasach najnowszych, na pierwszym miejscu mówi o stowarzyszeniach, a potem dopiero o grupach, wspólnotach i ruchach. Tak się składa, że w Polsce, te trzy ostatnie są nam znane w duszpasterstwie posoborowym. Niestety o organizacji katolickiej i roli księdza w niej niewiele.

Ogólnie nakreślił je Jan Paweł II, przemawiając do przedstawicieli katolików włoskich, zrzeszonych w Akcji Katolickiej: „...Wy w Akcji Katolickiej macie szczególne <powołanie> do bezpośredniej współpracy z Pasterzami Kościoła. Akcja Katolicka rzeczywiście jest powołana do urzeczywistnienia osobliwej formy służebności świeckiej, skierowanej do plantatio Ecclesiae i do rozwijania Wspólnoty Chrześcijańskiej - w ścisłej łączności z oficjalnymi urzędami. Jest to racja, dla której świeccy w Akcji Katolickiej działają pod zwierzchnim kierownictwem hierarchii, która sankcjonuje tę współpracę także za pomocą

wyraźnego <mandatu>. Jest to cecha znamienne, która winna Was wyróżniać, ale ona jest także źródłem i sekretem owocności Waszej pracy dla budowania wspólnoty kościelnej. Bez tej specjalnej łączności z hierarchią kościelną, ujawniającą się przez obecność wśród Was asystenta kościelnego, nie może istnieć Akcja Katolicka”.

Jaka jest zatem rola i miejsce kapłana - jako asystenta kościelnego - w tym „novum” duszpasterskim w naszym kraju. Odwołajmy się do dokumentów Kościoła posoborowego i jego prawa, a także samego Statutu Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży.

A. Prawo Kościoła

a) Kodeks Prawa Kanonicznego.

Kodeks Prawa Kanonicznego mówi w kanonie 317 § 1, że władza kościelna mianuje kapelana czyli asystenta kościelnego stowarzyszenia. Funkcja kapelana suponuje i taka jest jego misja, aby troszczyć się nade wszystko o zakres życia wewnętrznego powierzonych osób. Nie wyklucza to innych funkcji z zakresu zewnętrznego, co bardziej dotyczy tytułu "asystenta kościelnego". Kapłan zatem z mandatu (urzędu) Kościoła, na polecenie biskupa, jest obecny w pracach i działalności stowarzyszenia. Jego rola to troska o formację powierzonych przez Kościół osób, aby jak najskuteczniej apostołowali. Ta formacja ma nade wszystko charakter posługi wynikający z pełnienia funkcji kapłańskich.

Szczególną, z urzędu, funkcję spełnia proboszcz. On to, na mocy kanonu 529 § 2 winien udzielać poparcia stowarzyszeniom, przez co daje dowód, że "uznaje i wspiera własny udział wiernych świeckich w misji Kościoła". Warto podkreślić „własny” udział świeckich, gdyż dla organizacji jest to pewne fundamento in re ich istnienia i działalności.

Pamiętać o tym winni wszyscy duchowni, którzy „powinni uznać i popierać misję, jaką świeccy, każdy według swojej roli, wykonują w Kościele i świecie”. Świeccy zaś mający prawo do swobodnego zakładania stowarzyszeń i kierowania nimi

w zakresie aktywności apostołskiej winni jednakże pamiętać o korzystaniu z tego prawa, które ogranicza je tak przez dobro wspólne i dobro innych, jak i przez obowiązki względem innych.

b/ Statut Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży.

Wczytując się w Statut KSM możemy odnaleźć wiele miejsc, które mówią o obecności kapłana w strukturze Stowarzyszenia. Jego miejsce jest różnorodne, zależne od roli, jakie spełnia w Stowarzyszeniu.

Struktura Stowarzyszenia zakłada pewną hierarchiczność i podział kompetencji. Inna jest też „forma” posługi kapłana. W Stowarzyszeniu kapłan jest asystentem kościelnym. Pełni tę funkcję na wszystkich szczeblach tej organizacji młodych katolików.

I tak, jest asystent generalny, są asystenci diecezjalni oraz asystenci poszczególnych oddziałów i kół. Prawo asystencji dla wszystkich jest takie samo, natomiast różny jest zakres oddziaływań, kompetencji oraz skala odpowiedzialności.

Asystent generalny, którego mianuje Konferencja Episkopatu Polski jest wyłaniany spośród diecezjalnych księży asystentów (§ 10 pkt 1). Do najważniejszych i najistotniejszych zadań, które zostały mu powierzone, to zobowiązanie do czuwania nad formacją i działalnością całego Stowarzyszenia (§ 1). Z racji wagi zobowiązań uczestniczy w naczelnych władzach jak: Krajowa Rada Stowarzyszenia (§ 9) oraz Prezydium Rady (§ 30). To on przed-stawia Konferencji Episkopatu Polski wszelkie zmiany i uzupełnienia, które dotyczą statutu, a wypracowane zostały przez Zebrania Krajowej Rady Stowarzyszenia (§ 47). To również w jego obecności podejmowane być mogą wszelkie uchwały wiążące całe Stowarzyszenie (§ 28 pkt 5).

Asystent diecezjalny wypełnia podobnie swój mandat w odniesieniu do KSM-u w diecezji. Mianowany przez biskupa diecezjalnego swoją troską i opieką wspomaga dzieło Stowarzyszenia w swojej diecezji. Z ramienia Biskupa diecezjalnego czuwa nad

formacją i działalnością (§ 4 i 10 pkt 1). Do jego kompetencji należy także co 2 lata, przy wyborze nowych władz Stowarzyszenia w diecezji, przedstawić biskupowi diecezjalnemu kandydata na prezesa spośród trzech wybranych przez Zjazd delegatów (§ 34 pkt 1). W diecezji wchodzi w skład Zarządu diecezjalnego (§ 35), natomiast na szczeblu ogólnopolskim jest członkiem Krajowej Rady (§ 9).

Najbardziej podstawową strukturą Stowarzyszenia jest oddział parafialny bądź koło środowiskowe (np. szkolne). Może ono powstać przez decyzję władz diecezjalnych Stowarzyszenia ale zawsze za zgodą księdza biskupa lub księdza proboszcza (§ 7). Asystent oddziału (koła) czuwa nad podstawowymi strukturami Stowarzyszenia. Asystentem oddziału parafialnego czy koła środowiskowego może być w myśl statutu ksiądz proboszcz lub wyznaczony przez niego ksiądz wikariusz albo ksiądz katecheta (§ 10 pkt 2). O roli asystenta w tej podstawowej strukturze mówi § 40 punkt 1 i 2 Statutu KSM. Asystent wchodzi w skład parafialnego kierownictwa, a to zobowiązuje go do uczestnictwa w comiesięcznych zebraniach tegoż gremium. Ta obecność w pracach oddziału jest bardzo ważna. Dziś, po kilku latach działalności KSM-u można zauważyć, że trudności w oddziałach (kołach) można by uniknąć, gdyby był obecny asystent.

Ważne do podkreślenia jest to, że księża asystenci, na wszystkich szczeblach organizacji, nie należą do KSM-u, tzn. nie są jego członkami, gdyż jest to organizacja ludzi świeckich. Na mocy statutu, z urzędu, wchodzi jednak na poszczególnych jej szczeblach - jak to zaznaczono powyżej - w skład Rady Krajowej, Zarządu Diecezjalnego bądź Parafialnego Kierownictwa oddziału czy koła (§ 9, 33, 40 pkt. 1).

Obecność kapłana, niezależnie od stopnia pełnionych zadań w Stowarzyszeniu należy do podstawowej struktury w funkcjonowaniu tej czy innej organizacji katolickiej. Swój mandat pełni na polecenie władzy zwierzchniej, jakim jest Konferencja Episkopatu Polski (co do struktur ogólnopolskich i posługi asystenta generalnego § 1, 10 pkt. 1, 47) i każdy biskup diecezjalny.

Asystent kościelny jest więc delegatem biskupa wobec młodzieży a także pośrednikiem oraz koordynatorem działań. Gdy zaś chodzi o misję biskupa diecezjalnego wobec Stowarzyszenia, jest ona zawiadująca i fundamentalna. Jego decyzją jest powoływane i rozwiązywane Stowarzyszenie w diecezji (§ 4). Czuwa nad nim poprzez diecezjalnego księdza asystenta oraz księży asystentów oddziałów parafialnych i kół środowiskowych (§ 4 i 10 pkt. 1). W sprawach spornych jest ostatnią instancją (§ 10 pkt. 2). Jego też kompetencją jest powoływanie prezesa Zarządu Diecezjalnego (§ 34).

Zasadniczy chodź ogólny tekst wyrażający postługę księdza asystenta odczytujemy z § 10, gdzie czytamy: „Z ramienia władzy kościelnej opiekę duchową nad Stowarzyszeniem sprawują księży asystenci. Czuwają oni nad duchową formacją członków oraz doktrynalną prawowiernością w sprawach wiary i moralności, a także nad zgodnością działalności ze statutem Stowarzyszenia”.

Uczestnictwo kapłana w organizacji katolickiej zmienia zasadniczo jego rolę, do której był przyzwyczajony w grupach, wspólnotach czy ruchach. Szczególnym posłaniem w KSM jest „opieka duchowa”. Należy ją rozumieć przede wszystkim jako obecność kapłana pośród młodzieży. Przypomniał o tym KSM-owiczom sam Jan Paweł II podczas specjalnej audiencji w dniu 15 kwietnia 1995 roku w Rzymie. Być „razem”, być „z” to dla przepracowanego duszpasterza w Polsce wcale niełatwa sprawa. To jest charyzmat. Niemniej jednak taka obecność decyduje o „powodzeniu” każdej formacji. Nauka z obecności jest obopólna. Dla kapłanów jest to kolejna sposobność rozumienia młodzieży, jej myślenia, wartościowania... Bardziej przez to można trafić do serc i umysłów, a przez to skuteczniej im pomóc.

Ta pomoc ze strony księdza asystenta - podkreślmy to wyraźnie - niezastąpiona, jest w pierwszym rzędzie natury duchowej, wynikająca z charyzmatu powołania kapłańskiego. Jest to posługa sakramentalna, głównie Eucharystii i sakramentu pojednania, także z kierownictwem duchowym; praktyka celebracji Słowa Bożego; wychowanie ku wartościom, które w KSM jako naczelne

są: idea Królestwa Chrystusowego, obecność Maryi jako wzoru i pomocy, wzorce osobowe, szczególnie Patronowie Stowarzyszenia, szkoła patriotyzmu, samorealizacji oraz walka z nałogami. Wszystko to ma służyć zasadniczemu celowi Stowarzyszenia, który pragnie młodych ludzi w Polsce kształtować na dojrzałych chrześcijan oraz uaktywnić do uczestnictwa we wspólnocie i misji Kościoła.

Jest i inny rodzaj kapłańskiej asystencji zapisany w cytowanym paragrafie: czuwanie nad zgodnością działalności, tak co do prawowiernej nauki Kościoła, jak i zgodności statutowej. Niewątpliwie kapłan w Stowarzyszeniu na mocy urzędu, który pełni, posiada głos decydujący w sprawach doktryny wiary i zasad moralnych. Ma prawo uczestnictwa we wszystkich zebraniach. Rozeznaje, wspiera, w sytuacjach szczególnych ma prawo, gdyby zaistniała sprzeczność z wyżej wymienionymi zasadami, zawiesić decyzje Stowarzyszenia

Natomiast w praktyce duszpasterskiej, analizując treść powyższej roli księdza asystenta, winien zapoznawać młodzież z dokumentami Kościoła, działalnością i posługą Papieża, budzić w nich zainteresowanie katolicką nauką społeczną, zachęcać do wprowadzania w życie różnorodnych form oddziaływania apostołskiego, o których mówi statut, tak, by duchem, sposobem życia i działania odpowiedzieć na literę prawa. Już z tego powyższego przedłożenia wynika, że uczestnictwo asystenta kościelnego w pracach Stowarzyszenia nie jest bierną obecnością, ale odpowiedzialną aktywnością za powierzonych ludzi w Kościele. Asystent kościelny winien młodzieży pomagać, a nie zastępować we wszelkich mądrych i roztropnych działaniach, tak wewnątrz, jak i na zewnątrz Stowarzyszenia. Głos doradczy kapłana, asystenta kościelnego podczas spotkań, zebrań KSM (różnych szczebli) jest pomocniczy, aby „zyskać” jak największe dobro. Taka właśnie posługa rozstrzyga o innej, zasadniczo różnej od dotychczasowych praktyk duszpasterskich obecności kapłana pośród młodzieży. Co więcej, sama struktura organizacyjna daje młodzieży o wiele większy zakres odpowiedzialności, a przez

to szersze pola działania niż w grupach, ruchach czy wspólnotach. Obecność prawna, cywilna i kościelna ukazuje moc i skuteczność oddziaływań apostołskich. Dlatego obecność asystenta kościelnego w takich strukturach pomaga zasadniczo w prawdziwym obrazie duszpasterskich poczynań. I tylko cierpliwa i konsekwentna praca dla dobra Kościoła i Ojczyzny pozwoli przełamać dotychczasowe stereotypy zachowań, postaw i działań. Jako asystenci kościelni wypełniamy tym samym przesłanie Vaticanum II, gdzie czytamy, że „młodzi powinni stać się pierwszymi i bezpośrednimi apostołami młodzieży”.

Zdarza się niekiedy, że założono oddział, wybrano władze, wysłano zgłoszenie do Zarządu diecezjalnego. Wie o oddziale Ksiądz Biskup, bo „pokazano” KSM podczas uroczystości parafialnej i ... może stać się kolejną atrapą pozorowanego duszpasterstwa młodzieży. Dziś jest nawet „moda” na KSM. Otóż, KSM nie musi być w parafii, ale też nie można zmarnować potencjału młodości, aby młodzi w parafii byli bezczynni. W pierwszej fazie tworzenia kapłańska inicjatywa jest niezbędna, bo młodzi często są zagubieni w Kościele. Co nie znaczy, by zastępować w ich świeckim posłannictwie i apostołstwie.

B. Nauczanie Kościoła.

W Kościele istnieje bardzo wielka różnorodność form apostołstwa, tak indywidualnego jak i zespołowego, wspólnotowego. Zrzeszanie się świeckich w ramach Kościoła, ich prawo do zakładania stowarzyszeń potwierdza Sobór Watykański II. Szczególnie wyakcentowuje Akcję Katolicką. Także późniejsze dokumenty Kościoła mówią z troską o zrzeszaniu się katolików świeckich i ich współpracy z hierarchią.

O roli asystenta kościelnego w nich niewiele. Są jednak przyczynki w dokumentach Kościoła posoborowego jak również nauczaniu ostatnich Papieży, które naświetlają drogę, którą należy pójść. Na szczególną uwagę zasługują dwa przemówienia skierowane do księży asystentów Włoskiej Akcji Katolickiej. Jedno - Papieża Pawła VI z dnia 4 lipca 1975 roku oraz drugie - Jana

Pawła II z dnia 23 czerwca 1987 roku. W nich to, szczególnie w bardziej obszernym, przemówieniu Jana Pawła II, nakreślone zostały elementy posługi asystenta kościelnego. Można je ująć w cztery punkty.

1. Jest to misja nade wszystko kapłańska, która nastawiona na wychowanie we wierze prowadzi do wzrostu życia wewnętrznego. Podkreśla tu Ojciec święty prymat życia duchowego. Na tej drodze księża asystenci mają być „pewnymi przewodnikami”.

2. Asystent kościelny winien pomagać świeckim w odczytywaniu i realizacji właściwego im świeckiego powołania. Sam w sobie oraz w formowanych winien uznawać i ukazywać godność świeckich oraz ich odpowiedzialność w misji Kościoła.

3. Kolejnym zadaniem asystenta kościelnego jest budzenie „sensus Ecclesiae” - zmysłu Kościoła w całej organizacji. Kapłan, asystent kościelny jest uczestnikiem misji biskupa, znakiem obecności i członkiem prezbiterium diecezjalnego. Jest powołany do budowania ewangelicznej, kościelnej wspólnoty.

4. Wreszcie asystent kościelny powołany jest do budzenia ducha misyjnego wśród świeckich, którzy przez uczestnictwo w potrójnym urzędzie Jezusa Chrystusa są zobowiązani do przepowiadania Bożego zbawienia aż po krańce świata.

Powyższe wskazania są pomocne w odczytywaniu drogi, jaką jest posługa asystenta kościelnego. Niewątpliwie dla każdego duszpasterza, tym bardziej asystenta kościelnego, również w KSM-ie, istotne jest to co powiedział także Jan Paweł II w „Christifideles Laici” odnośnie kryteriów eklezjalności organizacji świeckich. Jest to szczególna pomoc dla organizacji, także Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży. Jan Paweł II wylicza pięć podstawowych kryteriów:

- dążenie do świętości;
- ortodoksja wiary;
- wspólnota z hierarchią;
- apostołskość w ramach Kościoła;
- zaangażowanie w świat.

Dokumenty Kościoła mówią również, iż nie należy uchylać się od spełniania posług wobec Stowarzyszeń świeckich, a kapłani winni otaczać początkową i stałą formacją te dzieła oraz ułatwiać ich realizację, pamiętając o zachowaniu ich odrębnego powołania. Kapłan bowiem wobec powierzonych jego trosce, pełni rolę przewodnika, co do ich świętości. Ma stać się - jak mówi Pastores dabo vobis - pasterzem, ojcem, nauczycielem, bratem.

Zadaniem asystenta kościelnego jest rozwijanie i umacnianie więzów, relacji z innymi zrzeszeniami, tak by nie stać się wspólnotą hermetyczną. Celowa wydaje się edukacja młodych w KSM-ie w celu koordynowania działań wszystkich żywych grup, wspólnot ruchów i stowarzyszeń na terenie parafii. Szczególnie widoczna ta współpraca winna się ukazać podczas ważniejszych uroczystości parafialnych (święta kościelne, odpust, rekolekcje...)

To wyjście na zewnątrz widoczne powinno być w innych przedsięwzięciach organizacji także wobec władz świeckich, szczególnie samorządowych.

Otwarcie organizacji w Kościele na działanie Ducha Świętego jest ich specyficzna owocność. Szczególnie wyraża się to w przygotowaniu do życia w rodzinie chrześcijańskiej.

Mówi o tym Statut KSM-u jak również „Familiaris consortio”, w której to adhortacji oczekuje się od stowarzyszeń zaangażowania dla dobra rodzin chrześcijańskich. Natomiast adhortacja „Pastores dabo vobis” obliguje stowarzyszenia młodzieżowe, aby przyczyniały się do pomocy w formacji kandydatów do kapłaństwa.

Oto ogólne myśli i próba podjęcia kierunku drogi, jaką winien podążać kapłan, asystent kościelny w Katolickim Stowarzyszeniu Młodzieży. Jest to szkoła wspólnotowego i zorganizowanego działania. Kapłan asystent w tej szkole jest zatroskany o formację ewangeliczną w różnych jej rodzajach: duchową, doktrynalną, ludzką, społeczną i pastoralną.

Jego posługa to odpowiedź misji jaką pełni w kościele katolickim.

8.2. KSM w Wyższym Seminarium Duchownym.

Szczególnym miejscem do przygotowania się i pełnienia roli asystenta kościelnego Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży jest Wyższe Seminarium Duchowne. Jest to bezpośrednio zaplecze do tworzenia kadr merytorycznie przygotowanych do pełnienia tej funkcji. To właśnie m.in. członkowie KSM-u czynią wstępując w szeregi seminarzystów, kiedy pragną przedłużyć i pogłębić tę formę zrzeszania się młodych, oczywiście już w innym wymiarze. Seminarium Duchowne ma wiele różnorodnych zadań, wśród nich jest również pastoralne czytanie "znaków czasu". KSM jawi się takim w obecnej rzeczywistości Kościoła w Polsce.

Najlepszym sposobem realizacji tego dzieła jest łączenie teorii z praktyką. Na pewno nie można pominąć tematu organizacji katolickich - w tym KSM-u i ich specyficznej roli, zadań w wykładach z teologii pastoralnej oraz w innych przedmiotach teologicznych. Ta część teoretyczna winna być pogłębiona przez praxis. Praktyki duszpasterskie na poszczególnych latach studiów seminaryjnych twórczo poszerzają zdobytą wiedzę.

Niemniej - najskuteczniejszą formą praktyki jest inicjatywa powołania koła kleryckiego KSM w Seminarium. W tej formie pracy, w sposób możliwie najpełniejszy alumn wypróbowuje swoje umiejętności teoretyczne i nie tylko. Koło kleryckie KSM-u ma swoją szczególną rolę. Włącza się w nurt (mozaikę) zainteresowań i form prac duszpasterskich w Seminarium, które pomagają bardziej zrozumieć tych, którym niebawem - jako kapłani będą posługiwać. Jest to również miejsce, gdzie członkowie KSM-u wkraczają w normy Seminarium, odnajdują niejako swoje Stowarzyszenie teraz już jako alumni. Do chwili święceń są świeckimi i jako tacy mogą tę działalność prowadzić.

Tak jak powiedziano wyżej rola Koła Kleryckiego KSM-u jest specyficzna. Najpierw powołanie koła odbywa się za wiedzą i zgodą Rektora W.S.D., który przez to staje się asystentem KSM-u w Seminarium. Z reguły jednak funkcja ta powierzona jest - na

mocy mianowania Księdza Biskupa Diecezjalnego - któremuś z moderatorów Seminarium lub asystentowi diecezjalnemu.

Działalność kleryckiego koła KSM ma też swoją specyfikację. Obok statutowych, cyklicznych spotkań formacyjnych służy swoją pomocą, jest szczególnym "zapleczem" pracy dla diecezjalnego asystenta. To oni, klerycy przygotowują pod kierownictwem asystenta diecezjalnego materiały formacyjne do pracy w diecezji. Opracowują konspekty spotkań w grupach podczas szkoleń, obozów, rekolekcji i dni skupienia...

Na zewnątrz Seminarium - wszystko odbywa się za zgodą władz Seminaryjnych - klerycy koła KSM-u uczestniczą w ważniejszych uroczystościach KSM-u (np. Zjazd diecezjalny, spotkanie prezesów, spotkania w okręgach). Swoją wiedzę i zdolnościami dzielą się na spotkaniach z młodzieżą, poprzez kazania, prelekcje...

W ramach praktyk winni włączać się w grupy animujące podczas szkoleń, obozów, rekolekcji, dni skupienia.

Tak więc koło kleryckie KSM-u, choć specyficzne i niepowtarzalne, wychodzi naprzeciw całej pracy organizacyjnej szczególnie w ramach diecezji. Służy przygotowaniu do kapłańskiej posługi głównie wśród młodzieży. Uczy pracy organizacyjnej, która oznacza się stałością, systematycznością i pozwala na realizację wielu różnorodnych zadań. Jest więc niejako "szkołą asystenta", zachowując jednakże wymagania formacyjne seminarium i zobowiązania statutowe.

BIBLIOGRAFIA

- Bączkowski Antoni, ks., Formacja duchowa w Katolickim Stowarzyszeniu Młodzieży, w: "Miesięcznik Diecezji Pelplińskiej", z. 1, 1995, s. 51-58.
- Jan Paweł II, Przemówienie podczas audiencji w Wielką Sobotę, skierowane do przedstawicieli Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, przybyłych z pielgrzymką

do grobów Świętych Apostołów Piotra i Pawła,
w: "Miesięcznik Diecezji Pelplińskiej", z. 4, 1995.

- Jan Paweł II, Wierność wobec tradycji twórczości. Przemówienie do Włoskiej Akcji Katolickiej, w: Jan Paweł II, Nauczanie Papieskie t.III, rok 2 1980, Poznań - Warszawa 1986.
- Nowak Jan, bp, Akcja Katolicka w eklezjologii Soboru Watykańskiego II w: Materiały Synodalne diecezji sandomierskiej, nr 12/1995.
- Paweł VI, Przemówienie do księży asystentów Włoskiej Akcji Katolickiej z okazji ich kongresu w Fiugii, dnia 4 lipca 1975 w: Komisja Episkopatu do spraw Duchowieństwa, Dobry Pasterz, zeszyt XVI, styczeń - czerwiec, Gorzów Wlkp. 1995, s.6-10; Jan Paweł II, Przemówienie do asystentów kościelnych Włoskiej Akcji Katolickiej z dnia 23 czerwca 1987 r. w: tamże s.11-14.
- Socha P., bp, Asystent Kościelny Akcji Katolickiej, w: Komisja Episkopatu do spraw Duchowieństwa, Dobry Pasterz, zeszyt XVI, styczeń - czerwiec, Gorzów Wlkp. 1995.

ROZDZIAŁ X

Elementy tożsamości i jedności organizacyjnej

Każda organizacja posiada pewne charakterystyczne cechy, które wyróżniają ją spośród innych, a jednocześnie wyrażają jej naturę, cel, a nawet sposób działania. Są także wyrazem wewnętrznej jedności danej organizacji. Kształtują specyficzny świat symboli, zachowań, zwrotów słownych. Są zewnętrznym wyrazem wartości, którym organizacja służy, dlatego też i te cechy stają się wartościami domagającymi się respektowania. Tak jak państwo posiada swoją konstytucję, hymn, godło i flagę tak w stowarzyszeniu ważną rolę odgrywa Statut i pewne symbole. Tak jest i w KSM-ie. Jego naturę wyrażają trzy główne elementy tożsamości organizacyjnej: Statut, Hymn i Godło. Inne elementy z nich wynikają lub w jakiś sposób z nimi się łączą. Są to: sztandar, hasło, zawołanie, patronowie, święto patronalne, przyrzeczenie, legitymacja, pieczętki, składki członkowskie, kronika, biblioteczka KSM, księga protokołów.

9.1. Podstawowe elementy tożsamości KSM - Statut, Hymn, Godło

STATUT

Statut zatwierdzony przez 261 Konferencję Plenarną Episkopatu Polski obradującą w Warszawie w dniach od 29 IV do 1 V 1993 r. stanowi zbiór podstawowych praw określających istotę, cele i sposób działania KSM. Opisuje także prawa i obowiązki członków, władze i ich funkcjonowanie a także majątek Stowarzyszenia. Jako pozycja nr 1 w biblioteczce KSM winien

być w posiadaniu każdego członka organizacji. Dogłębna znajomość Statutu jest warunkiem poprawności i skuteczności działania. Od zapoznania ze Statutem rozpoczyna się proces zakładania oddziału (koła) KSM. Prawa przedruku Statutu zastrzeżone są dla Prezydium Krajowej Rady Stowarzyszenia.

Należy zaznaczyć, że Statut zawiera przepisy natury bardziej ogólnej (jak Konstytucja w państwie). Przepisy szczegółowe regulujące poszczególne dziedziny działalności KSM wydaje w postaci regulaminów Krajowa Rada Stowarzyszenia.

HYMN

Hymnem dzisiejszego KSM-u jest pieśń „Hej do apelu stańmy wraz” śpiewana na melodię Roty. Wyraża jeden z celów naszej organizacji, jakim jest budowa „Polski Bogu miłej”, zachęca do pracy i nauki („Ojczyzna wolna wzywa nas do pracy ręką, głową”), jednocześnie umieszcza całość naszej doczesnej działalności w perspektywie Bożej („sztaandarem naszym będzie Krzyż”), wzywając do apostołstwa katolickiego przez uświęcenie siebie i środowiska. Przedwojenny KSMM miał jeszcze drugi hymn: „My chcemy Boga”, który był hymnem wszystkich organizacji wchodzących w skład Akcji Katolickiej. Śpiewano wówczas „My chcemy Boga” na początku spotkań, zaś „Hej do apelu” na koniec. Warto szerzyć taką tradycję, biorąc pod uwagę fakt, że Akcja Katolicka ponownie zaczyna się odradzać, a także wysoki walor wychowawczy tej pieśni, streszczający ideę przewodnią naszego apostołstwa, by całość życia katolickiego narodu przepelnić Bogiem i Jego prawem. Hymn śpiewamy na uroczystych spotkaniach, zjazdach, uroczystościach, w chwilach szczególnie ważnych. Znajomość hymnu na pamięć powinna być jednym z warunków pełnego członkostwa.

*Hej do apelu stańmy wraz
Budować Polskę nową!
Ojczyzna wolna wzywa nas
Do pracy ręką głową
Nie wydrze nam jej żaden wróg
Tak nam dopomóż Bóg! (bis)*

*Młodzieży Polskę nową twórz
Potężną Bogu miłą
Gdy z nami Bóg przeciw nam któż
On jest najwyższą siłą
Zwycięzym znój i stromość dróg
Tak nam dopomóż Bóg! (bis)*

*Sztandarem naszym będzie Krzyż
Co ojców wiódł do chwały
I nas powiedzie także wzwyż
Gdzie buja orzeł biały
Ojczyźnie splacim święty dług
Tak nam dopomóż Bóg! (bis)*

GODŁO

Godło Stowarzyszenia powstało z połączenia Orła Polskiego i Krzyża. Określa wyraźne powołanie się po stronie Ojczyzny i Kościoła.

Barwy Godła.

Tłem godła jest kolor żółty symbolizujący Kościół Katolicki. Kolor biały i czerwony są barwami narodowymi. Kolor niebieski krzyża oznacza wewnętrzną więź z Matką Najświętszą, którą Stowarzyszenie obrało sobie za wzór do naśladowania i pomoc w pracy nad sobą.

Organizacja jest dla członków KSM-u narzędziem i szkołą realizacji tych treści, które godło symbolizuje, tj. gotowość służby Bogu i Ojczyźnie.

Godło powinien posiadać każdy oddział czy koło. Umieszcza się je w wyróżnionym miejscu spotkań.

9.2. Inne elementy tożsamości organizacyjnej.

ODZNAKA

Treścią odznaki jest godło. Mogą ją nosić członkowie KSM po przyrzeczeniu. Odznaka symbolizuje służbę Bogu i Ojczyźnie, jest nie tylko ozdobą, ale przede wszystkim jest wyrażeniem organizacyjnej i duchowej przynależności. Każdy, kto ją nosi winien pamiętać, że reprezentuje katolicką organizację, a po jego zachowaniu KSM będzie oceniane. Noszenie odznaki jest zarazem propagowaniem KSM-u.

Symbol godła jest też umieszczany na drukach organizacyjnych, dyplomach.

Odznakami dysponuje tylko Prezydium Krajowej Rady i są rozprowadzane za pośrednictwem Zarządów Diecezjalnych.

SZTANDAR

Sztandar jest symbolem naszej organizacji, jedności i zasad. Powinien być obecny w asyście trzyosobowego pocztu sztandarowego na ważnych uroczystościach kościelnych (np. procesja Bożego Ciała) i organizacyjnych (np. zjazdy, wybory, Uroczystość Chrystusa Króla). Podczas Mszy św. poczet sztandarowy zachowuje się według obowiązujących zwyczajów, ponadto sztandar opuszczamy podczas przyrzeczenia i hymnu. Powinien go posiadać Zarząd Diecezjalny, oddziałom i kołom zaleca się to w miarę możliwości. Aczkolwiek nie określa się ściśle wyglądu sztandaru, to jednak nie może na nim zabraknąć wizerunku patrona naszej organizacji, godła i hasła.

HASŁO I POZDROWIENIE ORGANIZACYJNE

Pozdrowieniem naszej organizacji jest słowo „Gotów!”. Ma ono głęboką treść ideową. KSM-owicz jest gotów oddać wszystkie siły na służbę Bogu i Ojczyźnie; jest gotów do wysiłku

i trudu dla osiągnięcia celu organizacji; jest gotów do stałego rozwoju duchowego przez ciągłe dokształcanie religijne; jest gotów ponieść upokorzenie i niewygodę, byle nie zaprzecić się swoich ideałów, które uważa za najlepsze; jest gotów do wysiłku fizycznego i wstrzemięźliwości; przez sumienną naukę stara się przygotować się do pracy dla dobra Ojczyzny w dorosłym życiu.

W oparciu o to słowo zbudowane jest nasze zawołanie: „Przez cnotę, naukę i pracę służyć Bogu i Ojczyźnie - Gotów?”
odzew: „Gotów!”.

Należy je używać na zakończenie zebrań. Wymawia je zawsze prezes lub zastępca ewentualnie ktoś z Kierownictwa czy Zarządu, a wszyscy zebrani głośno odpowiadają: Gotów!

PRYZRZECZENIE

Uroczycie przyrzekam pracować nad sobą, aby móc całym życiem wiernie służyć Bogu, Kościołowi i Polsce, czynić dobrze ludziom, być dobrym członkiem Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży.

Przyrzeczenie składa się po odbyciu stażu kandydackiego (w co powinno być wliczone odpowiednie szkolenie) przy przychylniej opinii prezesa i księdza asystenta. Aczkolwiek nie jest przysięgą, mimo to jednak jego złożenie zobowiązuje na całą młodość, nawet na całe życie. Należy je traktować poważnie, jako ważny moment życia. Dlatego niezbędna jest godna oprawa oraz troska kierownictwa, by kandydaci podeszli do niego świadomie i odpowiedzialnie. Tak potraktowane przyrzeczenie będzie na pewno dotrzymane. W przyrzeczeniu zawarta jest obietnica składana Bogu, Polsce i organizacji. Szanujący się oddział nie dopuści do przyrzeczenia kandydatów, co do których nie jest przekonany, że tego przyrzeczenia dotrzymają, a dotrzymają tylko ci, którzy ten cel znają i pragną realizować.

Przyrzeczenie powinno się odbywać raz w roku w święto patronalne KSM-u (Chrystusa Króla Wszechświata), najlepiej uroczycie podczas Mszy św. czy akademii w obecności Zarządu Diecezjalnego.

LEGITYMACJA

Legitymację otrzymuje członek KSM po złożeniu przyrzeczenia. Jest na niej zdjęcie, dane personalne, kod statystyczny, godło KSM. Forma legitymacji jest zunifikowana w całym kraju. Dysponuje nimi Prezydium Krajowej Rady, a wydawane są przez Zarządy Diecezjalne, które powinny prowadzić szczegółową ich ewidencję.

Posługiwanie się legitymacją razem z odznaką jest reprezentowaniem Stowarzyszenia na zewnątrz.

PIECZĄTKI

Zarząd Diecezjalny jak i Kierownictwo Oddziału (Koła) mogą posługiwać się pieczętkami: podłużną i okrągłą.

Oddziały (Koła) mogą stawiać pieczętki na wszystkich pismach wewnątrz organizacji. Natomiast na zewnątrz, w działaniach prawnych można posługiwać się tylko jedną pieczęcią będącą w posiadaniu Zarządu Diecezjalnego, gdyż tylko KSM diecezjalne reprezentowane przez tenże Zarząd posiada osobowość prawną cywilną, w której uczestniczą wszystkie Oddziały i Koła środowiskowe.

SKŁADKI CZŁONKOWSKIE

Wszyscy kandydaci, członkowie juniorzy i zwyczajni obowiązani są płacić miesięczne składki członkowskie, które zbiera skarbnik. Mają one duże znaczenie wychowawcze, gdyż:

- są obowiązkiem statutowym;
- są podstawowym funduszem oddziałów i Stowarzyszenia;
- są wyrazem woli przynależności do Stowarzyszenia;
- są świadectwem cenięcia sobie Stowarzyszenia i dowodem solidności i wyrobienia organizacyjnego;
- są uczestnictwem w utrzymaniu Stowarzyszenia;
- uczą służby dobru wspólnemu.

Wysokość składki członkowskiej ustala Kierownictwo Oddziału (Koła). Ono też może w sporadycznych wypadkach

zwolnić członka KSM z płacenia składki lub zmienić ją okresowo na inne świadczenia na rzecz Stowarzyszenia. W przypadku niepłacenia składek członek KSM może być nawet usunięty z organizacji.

DOKUMENTACJA DZIAŁALNOŚCI

KSM tworzy historię, jest nastawione dynamicznie, ekspansywnie do zastanej rzeczywistości. Każde działanie winno zostawiać ślad, tak w sercach ludzi, do których jest skierowane, jak i w dokumentach. Dziś często zaniedbuje się sprawy formalne, tymczasem są one niezmiernie ważne. Jednym z podstawowych dokumentów z działalności KSM-u jest protokół, który:

- jest potrzebny dla historii, dla tych którzy będą badać i opisywać przeszłość KSM, pisać prace naukowe itp.;
- jest dokumentem dla bieżącego kontrolowania działalności.

Protokół jest urzędowym sprawozdaniem z przebiegu zebrania i powinien w sposób krótki i zwięzły, ale adekwatny do rzeczywistości przedstawić treść i przebieg spotkania. W protokole unikamy subiektywnych ocen i komentarzy, natomiast staramy się zobiektywizować maksymalnie rzeczywistość. Protokół sporządza sekretarz i podpisuje go wraz z przewodniczącym zebrania.

Inne dokumenty gromadzone w oddziale to:

- Statut KSM,
- protokół z zebrania założycielskiego Oddziału/Koła;
- protokół z wyborów Kierownictwa Oddziału/Koła;
- decyzja powołania Oddziału/Koła;
- księga lub zeszyt przychodów i rozchodów;
- rachunki lub oświadczenia potwierdzające przychody i rozchody;
- zeszyt składek członkowskich;
- księga inwentarzowa;
- księga protokołów;
- ewidencja i archiwizacja pism przychodzących i wychodzących z Oddziału/Koła (książka korespondencyjna);

- ewidencja członków Oddziału/Koła: deklaracje przystąpienia do KSM, karty ewidencji członków, spis ogólny członków;
- spis zastępów i zastępowych, sekcji i kierowników sekcji;
- archiwizacja sprawozdań: rocznych i z poszczególnych działań, akcji;
- kronika Oddziału/Koła;
- materiały formacyjne - biblioteczka.

KRONIKA

Kronika spełnia podobne zadania, co protokół, jest jednak bardziej dziełem artystycznym. Tu właśnie jest pole do popisu dla tych, którzy potrafią trzymać w ręce pióro, fotografować, rysować. Kronika jest odzwierciedleniem życia Stowarzyszenia. Będą w niej opisy i komentarze, uwagi, oceny, refleksje itp. bogato ilustrowane zdjęciami i rysunkami. Kronika wraz z księgą protokołów daje już dość dokładny obraz dokonań Oddziału (Koła) KSM jak i Zarządu Diecezjalnego KSM. Kronikę sporządza sekretarz lub specjalnie wyznaczony kronikarz, który dobiera sobie ekipę współpracowników.

BIBLIOTECZKA KSM

Stowarzyszenie posiada już dość bogatą biblioteczkę materiałów formacyjnych, książek, broszur. Każda nowa pozycja posiada swój numer. Np. Statut KSM opatrzony jest numerem pierwszym. Konieczne jest, by każdy Oddział (Koło) posiadał pełny zestaw opracowań KSM-owskich, które mają być podstawą prowadzenia pracy formacyjnej. W bibliotece znajdują się też: Pismo św., dokumenty Kościoła, Katechizm Kościoła Katolickiego, czasopisma katolickie, śpiewniki itd. KSM żyje życiem Kościoła, dlatego wszystko, co posiada "imprimatur" winno stać się materiałem wykorzystywanym w pracy formacyjnej.

Spis pozycji książkowych znajduje się w Aneksie

9.3. Kody legitymacji

Lp. Kod	Wyjaśnienie	
	00 Metropol.	0 Diecezja -00 Dekanat 00 Parafia -0 O/K 00 Legit.
1. 011-0000-000	01 Białost.	1 Białostocka
2. 012-0000-000	01	2 Drohiczyńska
3. 013-0000-000	01	3 Łomżyńska
4. 021-0000-000	02 Częstoch.	1 Częstochowska
5. 022-0000-000	02	2 Radomska
6. 023-0000-000	02	3 Sosnowiecka
7. 031-0000-000	03 Gdańska	1 Gdańska
8. 032-0000-000	03	2 Pelplińska
9. 033-0000-000	03	3 Toruńska
10. 041-0000-000	04 Gnieźn.	1 Gnieźnieńska
11. 042-0000-000	04	2 Włocławska
12. 051-0000-000	05 Katow. 1 Gliwicka	
13. 052-0000-000	05	2 Katowicka
14. 053-0000-000	05	3 Opolska
15. 061-0000-000	06 Krakow.	1 Bielsko-Żyw.
16. 062-0000-000	06	2 Kielecka
17. 063-0101-101	06	3 Krakowska 01 Krak. 01 św.Anny 1 Oddz. 01 Nowak
18. 064-0000-000	06	4 Tarnowska
19. 071-0000-000	07 Lubelska	1 Lubelska
20. 072-0000-000	07	2 Sandomierska
21. 073-0000-000	07	3 Siedlecka
22. 081-0000-000	08 Łódzka	1 Łódzka
23. 091-0000-000	09 Poznańska	1 Kaliska
24. 092-0000-000	09	2 Poznańska
25. 101-0000-000	10 Przem. 1 Przemyska	
26. 102-0000-000	10	2 Rzeszowska
27. 103-0000-000	10	3 Zam.-Lubaczowska
28. 111-0000-000	11 Szcz.-Kam.1 Koszal.-Kołobrz.	
29. 112-0000-000	11	2 Szczec.-Kam.
30. 113-0000-000	11	3 Ziel.-Gorzowsk.
31. 121-0000-000	12 Warm. 1 Elbląska	
32. 122-0000-000	12	2 Elcka
33. 123-0000-000	12	3 Warmińska
34. 131-0000-000	13 Warsz. 1 Łowicka	
35. 132-0000-000	13	2 Płocka
36. 133-0000-000	13	3 Warszawska
37. 134-0000-000	13	4 Warsz.-Praska
38. 141-0000-000	14 Wrocł. 1 Legnicka	
39. 141-0000-000	14	2 Wrocławska

Kody metropolii i diecezji opracowane. Kody dekanatów i parafii do opracowania przez diecezje. Kody zostały opracowane wg porządku alfabetycznego. Mają służyć jako numery legitymacji członkowskich KSM.

ROZDZIAŁ X

Aneks i uwagi końcowe

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży zarówno na szczeblu diecezjalnym jak i parafialnym prowadzi szeroką korespondencję, sporządza protokoły z posiedzeń i wyborów władz, otrzymuje lub wydaje dokumenty formalnoprawne, prowadzi archiwum personalne, a także ksiązkę przychodów i rozchodów, kronikę itp.

W związku z tym potrzebne jest biuro, które by mieściło całą tę dokumentację wraz z materiałami formacyjnymi i innymi przedmiotami związanymi z działalnością KSM.

Aneks zawiera następujące załączniki:

1. Program Formacyjny Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży.
2. Formularz dekretu erygującego KSM w diecezji.
3. Nominację biskupią Ks. Asystenta.
4. Wzory protokołów:
 - a) z wyborów do Zarządu Diecezjalnego
 - b) z ukonstytuowania Zarządu Diecezjalnego
 - c) z wyborów do Kierownictwa Oddziału/Koła
 - d) z zebrania założycielskiego Oddziału
 - e) z zebrania założycielskiego Koła
5. Deklarację przystąpienia do KSM.
6. Kartę ewidencyjną członków KSM.
7. Decyzję o powołaniu Oddziału/Koła.
8. Wytyczne do rocznego sprawozdania z działalności Zarządu Diecezjalnego.
9. Wytyczne do rocznego sprawozdania z działalności Oddziału/Koła KSM.
10. Obrzęd Ślubowania nowych członków KSM.
11. Wpis do Krajowego Rejestru Sądowego - wzór pisma
12. Spis pozycji biblioteczki KSM

Program Formacyjny Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży

1. Czy program formacyjny KSM jest potrzebny?

Jednym ze statutowych celów KSM jest kształtowanie dojrzałych chrześcijan. Cel ten jest realizowany m.in. poprzez cotygodniowe spotkania formacyjne zastępów, przez co spotkania te są nie do przecenienia. Niczym nie można ich zastąpić. Od treści i sposobu ich prowadzenia zależy chyba wszystko, czym KSM jest i jak służy Bogu, Kościołowi i Ojczyźnie.

Od początku reaktywowania Stowarzyszenia istniał problem programu formacyjnego. Jako, że Stowarzyszenie w duchu Akcji Katolickiej realizuje misję Kościoła, więc i program formacyjny Kościoła niejako automatycznie staje się programem formacyjnym KSM. Jest nim, ni mniej, ni więcej, tylko Objawienie Boże przekazywane z pokolenia na pokolenie w kontekście konkretnych uwarunkowań czasu i miejsca.

Powstaje jednak pytanie, czy wobec tego program formacyjny KSM ma dublować katechezę szkolną czy treści przepowiadania w czasie liturgii, czy ma stanowić ich uzupełnienie a może całkowicie odrębną jakość? Ponadto, czy program ten, ma być jednolity w całej Polsce, czy zróżnicowany? Wprowadzenie programu jednolitego byłoby skutecznym i wyraźnym budowaniem jedności Stowarzyszenia, co nie przeszkadza oddolnym inicjatywom jako reakcja na partykularne wspomniane wyżej uwarunkowania.

KSM realizuje misję Kościoła, i stąd jego program jest już określony, ustalony i niejako „narzucony” osobiście przez Chrystusa. Jest nim depozyt Objawienia zawarty w Piśmie św. I Tradycji, strzeżony i nieomylnie głoszony przez Kościół.

Po drugie, to właśnie „oddolna inicjatywa” całej rzeszy członków KSM i księży asystentów Oddziałów i Kół coraz częściej domaga się utworzenia jednolitego programu formacyjnego dla całej Polski. Statut w par. 28 mówi, że zadaniem Krajowej Rady jest jedynie „planowanie kierunków formacji Stowarzyszenia”, ale czy takim właśnie kierunkiem na najbliższe lata nie może być konkretny program?

Zalety posiadania programu są niewątpliwie wielkie. Oto kilka powodów:

- 1) Jedność Stowarzyszenia, co przy atomizacji społeczeństwa oraz wzrastającej liczbie członków jest dziś koniecznością, zwłaszcza, że wiele osób przychodzących do KSM to chrześcijanie tylko formalni.
- 2) Uchronienie przed swoistym zlaicyzowaniem - spleceniem duchowym - niektórych Oddziałów i Kół lub nawet popełnieniem błędów doktrynalnych.
- 3) Ułatwienie pracy formacyjnej.
- 4) Ukazanie trwania w Stowarzyszeniu jako drogi do przebycia, jako czegoś dynamicznego, nieustannego rozwoju.
- 5) Podniesienie poprzeczki wymagań stwarzałoby możliwość skuteczniejszego „wyplłynięcia na głębię” życia duchowego.
- 6) Wyraźniejsze ukazanie KSM-u jako żywej części Kościoła.
- 7) Ułatwienie biskupowi diecezjalnemu „czuwania nad formacją” Stowarzyszenia (Statut, par.4)

2. Założenia i realizacja programu formacyjnego KSM

Z inicjatywy Prezydium Krajowej Rady KSM powstał zespół, który zajął się opracowaniem propozycji programowej dla całego Stowarzyszenia. Proponujemy więc siedmioletni program wg następujących zasad:

1. Dwa lata formacji kandydata począwszy od 14 roku życia, dwa lata formacji członka juniora i trzy lata formacji członka zwyczajnego.

2. Osoby wstępujące do KSM-u w wieku późniejszym niż 14 lat realizowałyby cały program kandydacki a następnie włączałyby się w program juniorów lub seniorów od etapu aktualnie realizowanego w Oddziale.

3. Program obejmowałby 30-35 spotkań formacyjnych w ciągu roku i obóz wakacyjny odpowiedniego stopnia. Pozostały czas byłby do dowolnego zagospodarowania przez Oddział, by nie zaniedbać oddolnej twórczości i odpowiedzialności i podjąć tematy charakterystyczne dla swego środowiska.

4. Przejście na kolejny stopień odbywałoby się w święto patronalne Chrystusa Króla po dokonaniu jakiejś weryfikacji (ustalenie jej zasad odkładamy na przyszłość).

5. Każdy rok formacji posiada swoje przewodnie hasło rozpatrywane w pięciu aspektach - biblijnym, teologicznym, moralnym, liturgicznym, organizacyjnym.

6. Po zakończeniu siedmiu lat formacji KSM-owicz mógłby powtarzać, niektóre wybrane zagadnienia, wymagające pogłębienia oraz poświęcić się formacji młodszych.

3. Schemat programu formacyjnego KSM

Proponujemy następujące hasła poszczególnych stopni (lat) formacji:

- I. Kandydat – „Spotkanie z Chrystusem”**
- II. Kandydat – „Spotkanie z Kościołem”**
- III. Członek junior – „Ja - człowiek”**
- IV. Członek junior – „Ja i ty”**
- V. Członek zwyczajny – „Ja i my - rodzina”**
- VI. Członek zwyczajny – „Ja i my - ojczyzna”**
- VII. Członek zwyczajny – „Ja i my – świat”**

Program kandydatów byłby programem typowo ewangelizacyjnym, podejmującym podstawowe prawdy wiary i wprowadzającym w KSM, przygotowującym do złożenia przyrzeczenia.

Program juniorów, a więc osób w wieku intensywnego dojrzewania psychicznego i religijnego pomagałby poznać siebie i odpowiedzieć na podstawowe pytania egzystencjalne człowieka, pomagałby poznać i realizować elementarne relacje interpersonalne takie jak przyjaźń i miłość, oraz określić swoje miejsce w KSM-ie oraz efektywną pracę dla dobra organizacji.

Program członków zwyczajnych wprowadzałby w życie człowieka dorosłego, przygotowującego się do założenia rodziny, służby ojczyźnie i podejmowania zagadnień globalnych oraz naukę służenia młodszym KSM-owiczom. Przygotowywałby też do wstąpienia do Akcji Katolickiej zrzeszającej dorosłych.

Tematy umieszczone w programie oraz podana lektura nie są czymś zupełnie nowym i nieznanym w KSM-ie. Mamy wielkie bogactwo treści przekazane nam przez Ks. Andrzeja Zwolińskiego w jego publikacjach pisanych przede wszystkim z myślą o KSM-ie. Dlatego przy każdym prawie temacie jest odnośnik do tychże materiałów. Nie wyklucza to oczywiście możliwości korzystania także z innych opracowań o podobnej treści, których mamy w Polsce bardzo dużo.

Realizacja siedmioletniego programu formacyjnego pociąga za sobą konieczność szkolenia szerokich kadr zastępowych, instruktorów, kierownictw i innych liderów. Program bowiem nie zastąpi świadectwa żywego człowieka i oczywiście nie wprowadzi się w życie sam. Istnieje też potrzeba szkolenia księży asystentów, by coraz lepiej rozumieli, czym jest Stowarzyszenie, jakie jest jego miejsce w Kościele, życiu społeczno-publicznym, i podejmowali odpowiedzialność za jego właściwe oblicze, przede wszystkim duchowe.

4. Jak prowadzić spotkanie formacyjne?

Podstawowa praca oddziału i koła odbywa się podczas cotygodniowego spotkania formacyjnego prowadzonego w ramach całego oddziału, jeżeli jest on niewielki lub w mniejszych grupach zwanych zastępami (liczących 3-9 osób). Spotkania formacyjne prowadzi wyznaczony przez kierownictwo oddziału i odpowiednio przeszkolony zastępowy. Zarząd Diecezjalny KSM organizuje w tym celu szkolenia, przeznaczone dla kandydatów na zastępowych. Właściwymi zastępowymi winni być członkowie Kierownictwa Oddziału. Kierownictwo bowiem powinno stanowić zastęp kierowniczy formowany i przygotowywany (np. raz w miesiącu) przez księdza do zadań zastępowego. Spotkania prowadzić mogą także inne osoby, jak np. opiekunowie kół szkolnych, a przede wszystkim księża asystenci, szczególnie gdy oddział jest początkujący. Celem spotkań formacyjnych jest zbliżenie ich uczestników do Boga i doskonalenie siebie oraz uczenie się, jak innym w tym pomagać. Spotkanie formacyjne więc winno dostarczać odpowiedniej wiedzy, uczyć modlitwy, kształtować katolickie postawy moralne. Spotkania winny odbywać się co tydzień o stałej porze i miejscu i być otwarte, tzn. dostępne dla wszystkich, także nie należących do KSM-u.

Spotkanie formacyjne musi być dobrze przygotowane, aby było ciekawe i bogate treściowo. Przygotowanie zawiera modlitwę osobistą prowadzącego, medytację nad treściami, które mają być przekazane, zapoznanie się z tematem, ustalenie celu spotkania, analizę lektury, sporządzenie konspektu i konsultację z księdzem asystentem. Konspekt, umieszczony w specjalnym zeszycie lub teczce, zawiera sporządzony na piśmie plan spotkania wg określonej metody, temat, cel, pytania pomocnicze i odpowiedzi, odnośniki do lektury, propozycje praktycznych zastosowań oraz datę i miejsce spotkania.

Optymalny czas trwania spotkania to 1-2 godz. Ważne jest punktualne rozpoczęcie, pamięć o temacie, celu, trzymanie się treści spotkania. Prowadzący ma być nie tyle nauczycielem, ile

świadkiem przekazywanych prawd, ma nie tyle podawać gotowe rozwiązania, ile kierować wspólnym ich odkrywaniem.

Metod prowadzenia spotkań formacyjnych może być wiele. KSM poleca szczególnie metodę tzw. rewizji życia, albo ewangelizacji życia: „**widzieć – ocenić – działać**”. Jest to metoda stosowana przez Akcję Katolicką jeszcze przed wojną. Dziś wraca się do niej powszechnie, jest stosowana także przez wiele ruchów formacyjnych. Istotą jej jest trójstopniowy schemat, który stawia na pierwszym miejscu solidną wiedzę, intelekt, rozeznanie rzeczywistości, a nie tylko przeżycia; dalej uczy krytycyzmu i oceny rzeczywistości i w końcu prowadzi do wypracowania postawy czynnej, wyrażającej się w realizowaniu konkretnych zadań. Jest to więc metoda najlepiej służąca realizacji ideałów, którym służy KSM.

Przebieg spotkania wg powyższej metody może wyglądać następująco:

1. Modlitwa rozpoczynająca spotkanie.
2. Nawiązanie do treści poprzedniego spotkania i rozliczenie się z podjętych postanowień.
3. Zapowiedź tematu i przebieg spotkania:

Widzieć - zobaczyć rzeczywistości, jej realia. Dostarczenie maksimum wiedzy na podany temat poprzez wykład, referat, wspólną lekturę rozdanych kopii tekstu, zadawanie pytań, wyświetlenie filmu, odtworzenie taśmy z magnetofonu itd. Gdy chodzi o przedstawiony poniżej program formacyjny KSM, będzie to zapoznanie się z treścią lektury podanej przy temacie.

Ocenić. Ocena zastanej rzeczywistości wg Pisma św. (aspekt biblijny), nauki Kościoła (aspekt teologiczny). Postawienie pytań typu: Jak jest a jak być powinno? Dlaczego tak jest?

Działać. Podjęcie i zapisanie przez uczestników konkretnych zadań do wykonania w świetle poznanej prawdy Ewangelicznej i nauki Kościoła (aspekt moralny), by przemieniać siebie, pomóc w przemianie bliźnim, przemieniać swoje środowisko, naród, jego życie kulturalne, społeczne, gospodarcze itp. Konieczne jest przy tym ukazanie związku podjętych zadań

z liturgią, sakramentami, życiem modlitwy (aspekt liturgiczny) oraz życiem KSM-u w parafii (aspekt organizacyjny). Zadania mogą być indywidualne bądź zespołowe.

4. Zapowiedź tematu, który będzie realizowany za tydzień, omówienie spraw bieżących.

5. Omówienie spraw bieżących.

6. Modlitwa kończąca spotkanie.

Warto korzystać również z literatury pięknej (choćby cytowanej obficie przez ks. A. Zwolińskiego w przytoczonych poniżej opracowaniach). Oczywiście, nie może zabraknąć śpiewu pieśni i piosenek religijnych, patriotycznych i innych stosownych do treści spotkania.

I rok formacji

KANDYDAT

Hasło:

„Spotkanie z Chrystusem”

Wstęp

Program I roku formacji w KSM-ie jest typowo ewangelizacyjny. Młody człowiek wstępując do Stowarzyszenia przynosi ze sobą bardzo zróżnicowane doświadczenia wiary i postaw moralnych w zależności od środowiska, w którym się wychowywał. Konieczne jest więc wprowadzenie go nie tylko w podstawy działania KSM-u, by dobrze przygotował się do złożenia przyrzeczenia, ale też w podstawy wiary. Niewątpliwie wiele tematów formacyjnych będzie identycznych z katechezą szkolną, ale będą inaczej ujęte, przyswajane metodą bardziej przeżyciową i w innym środowisku – w gronie przyjaciół z zastępu, którzy mają podobne poglądy i postawy.

I rok formacji prowadzony jest pod hasłem: „Spotkanie z Chrystusem”. Wiara wielu młodych ludzi ogranicza się do tradycji i obrzędów wyniesionych z domu. Praktyki religijne przypominają swoiste „odrabianki” zadanych w szkole lekcji. Taka postawa, zwłaszcza w konfrontacji z propozycjami „świata”, prowadzi do odrzucenia praktyk, których się nie rozumie, a w konsekwencji nawet do ateizmu. Wierzyć, to spotkać Chrystusa Martwychwstałego. Wtedy dopiero widzi się sens praktyk religijnych, które „ożywają” i stają się drogą do dalszego spotykania się z Jezusem.

Mała grupa – zastęp w oddziale KSM ma stać się gronem uczniów Jezusa, którzy podążają śladami swego Mistrza i –przeżywają przygodę spotkania z Nim, identycznie jak apostołowie.

Na tej drodze potrzebny będzie przewodnik – zastępowy, który sam spotkał wcześniej Chrystusa i teraz z entuzjazmem równym uczniom z Emaus dzieli się swoim doświadczeniem wiary. Przygotowane tematy, konspekty, opracowane metody spotkań nie zastąpią tego świadectwa a są jedynie pomocą. Wiara rodzi się z wiary, miłość z miłości, życie z życia. W przeciwnym wypadku, najdoskonalszy nawet program będzie tylko martwą literą.

Podane niżej tematy dotyczące podstaw wiary podzielono na obowiązkowe (konieczne do zrealizowania) i dodatkowe, jako propozycje pogłębienia przekazanych treści w zależności od potrzeb i możliwości.

Natomiast tematy wprowadzające w KSM należy zrealizować w całości. Członkostwo w KSM-ie rozpoczyna się z chwilą złożenia przyrzeczenia w święto patronalne – uroczystość Chrystusa Króla. KSM-owicz winien wtedy mieć ukończone 16 lat. Kandydat natomiast (którym można stać się już od 14 roku życia) ma za zadanie poznać KSM od strony organizacyjnej i duchowej a także praktycznej – ma uczestniczyć we wszystkim, co dzieje się w oddziale. Służą temu tematy o KSM-ie przygotowane poniżej. Tematy te, o ile to możliwe, zostały opracowane w zgodności z hasłem I roku formacji: „Spotkanie z Chrystusem”, tak by ukazać Stowarzyszenie jako narzędzie autentycznego spotkania ze Zbawicielem. Zapoznanie kandydata w ramach zastępu z KSM-em nie wyklucza, oczywiście, różnego rodzaju szkoleń prowadzonych na szczeblu diecezjalnym, przeciwnie, jest ich koniecznym uzupełnieniem, bo dokonuje się w kontekście funkcjonowania konkretnego oddziału (koła).

Przejście na kolejny rok formacji powinno dokonać się po dokonaniu jakiejś weryfikacji na szczeblu oddziału, tak aby była pewność, że nastąpił rozwój wiary i zaangażowania w KSM a nie tylko przyswojenie dawki wiedzy.

KSM – tematy obowiązkowe:

1. Czy warto wstąpić do KSM-u?
2. Cele i zadania KSM

3. Statut (zapoznanie z treścią i quiz ze znajomości)
4. Hymn (nauka na pamięć)
5. Treść hasła i zawołania organizacyjnego KSM
6. Symbolika Godła KSM i odznaki organizacyjnej
7. Coniedzielna Komunia św. jako spotkanie KSM-owicza z Chrystusem (Zwoliński, Źródło życia, 8)
8. 10 zasad KSM (ogólnie)
9. I zasada KSM – Kochaj Boga, szersz Królestwo Chrystusowe w swojej duszy, w swej rodzinie i w swym środowisku
10. Święto patronalne – uroczystość Chrystusa Króla (treść święta i jego znaczenie dla KSM-owicza i całej organizacji)

Tematy zalecane:

1. Istnienie Boga (Zwoliński, Boga Ojca miłujcie, 1; Zwoliński, Zakryłeś te rzeczy, 1)
2. Tajemnica Trójcy Świętej (Zwoliński, Zakryłeś te rzeczy, 3)
3. Stworzenie świata (Zwoliński, Zakryłeś te rzeczy, 4)
4. Bóg jest Miłością (Zwoliński, Boga Ojca miłujcie, 10, Zwoliński, W domu Mistrza, 9)
5. Ojciec (Zwoliński, Boga Ojca miłujcie, 14; Materiały formacyjne KSM, Pelplin)
6. Tajemnica Wcielenia (Materiały formacyjne KSM, Pelplin)
7. Jezus Synem Bożym (Zwoliński, Zakryłeś te rzeczy, 14; Materiały formacyjne KSM, Pelplin)
8. Jezus Chrystus – Bóg i Człowiek (Zwoliński, Syna Bożego słuchajcie, 1, 2)
9. Boże Narodzenie i dzieciństwo Jezusa (Zwoliński, Syna Bożego słuchajcie, 4, 5)
10. Nauka Jezusa (Zwoliński, Syna Bożego słuchajcie 13, 14)
11. Nauka Krzyża (Zwoliński, Syna Bożego słuchajcie, 24)
12. Zmartwychwstanie (Zwoliński, Syna Bożego słuchajcie, 27)
13. Zbawienie (Zwoliński, Syna Bożego słuchajcie 15)
14. Tajemnica Odkupienia (Materiały formacyjne KSM, Pelplin)
15. Śmierć i sąd (Zwoliński, Zakryłeś te rzeczy, 18)
16. Piekło (Zwoliński, Zakryłeś te rzeczy, 19)

17. Niebo (Zwoliński, Zakryłeś te rzeczy, 20)
18. Uwierzyć (Zwoliński, Boga Ojca miłujcie, 20,21)
19. Rok liturgiczny (Zwoliński, Źródło życia, 22)
20. Świętowanie niedzieli (Zwoliński, Źródło życia, 23)
21. Chrzest. Jestem chrześcijaninem (Zwoliński, Źródło życia, 3,4)

Tematy uzupełniające:

1. Objawienie i jego etapy (Zwoliński, Boga Ojca miłujcie, 18, 19)
2. Przymioty Boga (Zwoliński, Boga Ojca miłujcie, 4, 6, 7, 8, 9)
3. Kim jest dla mnie Jezus Chrystus? (świadczenia ludzi wierzących)
4. Jezus postacią historyczną (Zwoliński, Zakryłeś te rzeczy, 13)
5. Paruzja (Zwoliński, Syna Bożego słuchajcie, 30)
6. Wiara a rozum (Jan Paweł II, encyklika „Fides et ratio”)
7. Porozmawiać z Bogiem (Zwoliński, Na modlitwie, 1)
8. Mój codzienny pacierz: „Ojcze”, „Ojcze nasz” (Zwoliński, Na modlitwie, 19, 20)
9. Modlitwa Jezusa (Zwoliński, Na modlitwie, 17)
10. „Przyjdź Królestwo Twoje” (Zwoliński, Na modlitwie, 23)

II rok formacji

KANDYDAT

Hasło:

„Spotkanie z Kościołem”

Wstęp

II rok formacji kandydata to bezpośrednio przygotowanie do złożenia przyrzeczenia członkowskiego i podjęcia przez to pełniejszej odpowiedzialności za Stowarzyszenie. Hasło roku: „Spotkanie z Kościołem” jest logiczną kontynuacją hasła roku poprzedniego. Chrystusa spotykamy w Kościele i przez Kościół. Wobec współczesnej tendencji negowania widzialnej wspólnoty Kościoła, czy wręcz ataków na Kościół, konieczne jest, w ramach cyklu spotkań ewangelizacyjnych dla kandydatów do KSM-u, doprowadzenie do swego „spotkania z Kościołem” na tej samej zasadzie, co „spotkanie z Chrystusem”. Chodzi o przekonanie do prawdy, że przyjęcie Chrystusa prowadzi do przyjęcia Kościoła, miłość do Chrystusa automatycznie winna pociągać za sobą miłość do Kościoła.

I znów, nie chodzi tylko o teoretyczne ukazanie tej prawdy ale danie świadectwa przez zaangażowanie w konkretną wspólnotę. Będzie nią własna parafia i oddział KSM. Ksiądz asystent, prezes oddziału, zastępowy, to świadkowie wiary w Kościół. Są przykładem zaangażowania i bezinteresownej służby wspólnocie. Jest to niezmiernie ważny element formacji kandydatów, zwłaszcza, że w tym roku będą pojawiać się już pierwsze kryzysy i trudności potęgowane jeszcze przez kolegów a nawet rodziców mówiących: „Co ty z tego masz?” Od tego roku formacyjnego będzie więc ogromnie zależeć nawet całościowa wizja KSM-u, jako „wspólnoty we wspólnocie”.

Wybrane tematy mają ukazać istotę Kościoła, miejsce świeckich w Kościele, oraz sakramenty i Słowo Boże jako dane Kościołowi i tylko Kościołowi do szafowania i głoszenia. Oprócz tematów obowiązkowych, podobnie, jak w ubiegłym roku mamy zestaw tematów uzupełniających. Tematy o KSM-ie też ustawione są pod kątem hasła roku, ukazują Stowarzyszenie jako mały Kościół, pielęgnujący w sobie wszystkie elementy życia Kościoła powszechnego.

Należy zwrócić wielką uwagę na wdrożenie kandydatów do prowadzenia notatnika pracy nad sobą i codziennej medytacji nad Słowem Bożym, co jest koniecznym wymogiem dopuszczenia do przyrzeczenia i koniecznym elementem metody pracy nad sobą KSM-owicza. Od złożenia przyrzeczenia rozpoczyna się czas pewnej dojrzałości w byciu w Stowarzyszeniu i podejmowaniu odpowiedzialnych zadań. Nie uda się to bez postawienia tych większych wymagań. „Komu więcej dano...” – a dano nie byle co, tylko uczestnictwo w zorganizowanej formie apostołstwa i pełnieniu misji Kościoła poprzez swoiste narzędzie powołane przez Episkopat Polski, jakim jest KSM. Właściwie każdy chrześcijanin winien codziennie rozważać Słowo Boże, a jeśli tego nie robi nie będzie rozumiał ni modlitwy, ni Eucharystii ani innych sakramentów i nie będzie się utożsamiał z Kościołem. Podobnie i KSM-owicz. To więc, co proponuje KSM w dziedzinie pracy nad sobą, jest jedynie „powrotem do normalności”.

KSM – tematy obowiązkowe:

1. Struktura organizacyjna KSM
2. Historia KSM w Polsce i w swojej diecezji
3. Ks. Karol Wojtyła jako asystent KSM
4. Metoda pracy nad sobą KSM-owicza (ogólnie)
5. Notatnik pracy nad sobą
6. Codzienne rozważanie Słowa Bożego
7. Znaczenie Eucharystii w pracy nad sobą KSMowicza (Zwoliński, Źródło życia, 9)
8. Nawiedzenie i adoracja Najśw. Sakr.

9. II zasada KSM – Służ czynnie Kościołowi i Ojczyźnie
10. V zasada KSM – Pracuj chętnie, cudzą pracę szanuj, dąż do sprawiedliwości społecznej
11. Treść przyrzeczenia. Jak przygotować się do złożenia przyrzeczenia?
12. Zasady pracy Kierownictwa Oddziału
13. KSM w parafii
14. Służba liturgiczna KSM

Tematy zalecane:

1. Kościół (Zwoliński, Zakryłeś te rzeczy, 16)
2. Kościół katolicki (Materiały formacyjne KSM, Pelplin)
3. Apostołowie (Zwoliński, Syna Bożego słuchajcie, 9)
4. Prymat Piotra (Zwoliński, Syna Bożego słuchajcie, 10)
5. Kapłaństwo (Zwoliński, Źródło życia, 16)
6. Wokół stołu – Eucharystia buduje Kościół (Zwoliński, W domu Mistrza, 7)
7. Kapłańska, prorocka, królewska misja ludzi świeckich (KK, Christifideles Laici)
8. Kościół jeden, święty, powszechny, apostołowski
9. Pismo Święte (Zwoliński, Zakryłeś te rzeczy, 10)
10. Szacunek wobec Biblii (Pindel, Spotkania nad Biblią, I)
11. O sposobach czytania Pisma Św. (Pindel, Spotkania nad Biblią, IV)
12. Modlitwa z Biblią (Pindel, Spotkania nad Biblią, VI)
13. Pustynia ogrodem – czytać i rozważać Pismo św. (Zwoliński, W domu Mistrza, 6)
14. Modlitwa: W Kościele (Zwoliński, Na modlitwie, 5)
15. Biblia – podręcznik życia chrześcijańskiego (Pindel, Spotkania nad Biblią, XII)
16. Maryja (Zwoliński, Zakryłeś te rzeczy, 15)
17. Obecność Matki (Zwoliński, W domu Mistrza, 10)
18. Duch Święty (Zwoliński, Zakryłeś te rzeczy, 17; Zwoliński, Ducha nie gaście, 1)
19. Duch Św. w Kościele (Zwoliński, Ducha nie gaście, 4;

Materiały formacyjne KSM, Pelplin)

20. Bierzmowanie (Zwoliński, Ducha nie gaście, 5; Zwoliński Źródło życia, 5)
21. Sakramenty święte (Materiały formacyjne KSM, Pelplin)
22. Eucharystia – sakrament nowego życia (Materiały formacyjne KSM, Pelplin)
23. Wartość i ważność Mszy św. (Materiały formacyjne KSM Pelplin)

Tematy uzupełniające:

1. Czym jest Kościół w świetle „Lumen gentium”
2. Kościół Mistycznym Ciałem Chrystusa
3. Misja świeckich w Kościele w świetle „Christifideles laici”
4. Jak i dlaczego Jezus ustanowił Kościół?
5. Królestwo Boże (Zwoliński, Syna Bożego słuchajcie, 11)
6. W Kościele (Zwoliński, Posyłam was, 4)
7. Słowo Boże (Materiały formacyjne KSM, Pelplin)
8. Ewangelia księgą życia (Materiały formacyjne KSM, Pelplin)
9. Dlaczego tyle różnych tłumaczeń? (Pindel, Spotkania nad Biblią, III)
10. Sensy Pisma Św. (Pindel, Spotkania nad Biblią, V)
11. Tradycja (Zwoliński, Zakryłeś te rzeczy, 11)
12. Biblijny obraz Maryi (Pindel, Spotkania nad Biblią, XI)
13. Charyzmaty w służbie Kościoła (Zwoliński, Ducha nie gaście, 15)
14. Symbole Ducha Św. (Zwoliński, Ducha nie gaście, 6)
15. Dary Ducha Św. (Zwoliński, Ducha nie gaście, 7)
16. Sekty, mechanizm ich powstawania i cechy charakterystyczne

III rok formacji

JUNIOR

Hasło:

„Ja człowiek”

Wstęp

Świeżo upieczony po złożeniu przyrzeczenia członek KSM niemal natychmiast stawia sobie pytanie: „Co dalej?” Czy jest już dojrzałym KSM-owiczem o ukończonej formacji, czy dopiero jest to początek drogi? Weźmy pod uwagę, że wiek 16 lat to czas intensywnego dojrzewania fizycznego, duchowego, emocjonalnego. To także czas przeżywania pierwszych uczuć miłości, przyjaźni, otwartości na świat, poszukiwania sensu życia. To także czas niebezpieczeństw. Otwartość na świat zawiera w sobie otwartość na zło, które jest w świecie. W tym wieku najczęściej sięga się po pierwszy kieliszek i papierosa. Dochodzą do tego trudności w rodzinie, kryzys autorytetu, potrzeba akceptacji ze strony grupy rówieśniczej.

KSM więc proponuje pomoc w odpowiedzi na pytanie: „Kim jestem i dokąd dążę?” Trzeci rok formacji przeżywany pod hasłem: „Ja człowiek” ma za zadanie wprowadzić młodego człowieka w głąb samego siebie i zachęcić do najpiękniejszej i jednocześnie najtrudniejszej pracy – pracy nad sobą. Program formacyjny jest tak skonstruowany, by junior zauważył konieczność tej pracy w oparciu o środki nadprzyrodzone. Inaczej będzie to tylko sztuka dla sztuki. Zrozumienie i akceptacja samego siebie najpełniej dokonuje się przez pryzmat osoby Jezusa Chrystusa wedle pamiętnych słów Jana Pawła II, że człowieka nie sposób zrozumieć bez Chrystusa. Zastęp KSM, gdzie młody człowiek znajdzie akceptację i zrozumienie, ma stanowić przyjazne środowisko rozwoju duchowego.

Tematy ściśle formacyjne zostają uzupełnione przez tematy „KSM-owskie” ale o zabarwieniu treściowym mieszczącym się w hasle roku. KSM zostaje ukazany jako narzędzie własnego wzrostu duchowego. Trzeba wyraźnie uświadomić juniorom, że KSM nie „eksperymentuje” na człowieku, ale posiada ukształtowaną propozycję w postaci metody pracy nad sobą i 10 zasad KSM. Drogą tą poszły w przeszłości tysiące młodych ludzi, którzy wyrosli na prawych i szlachetnych synów Ojczyzny i Kościoła.

KSM – tematy obowiązkowe:

1. KSM jako sposób realizacji swego powołania
2. Metoda pracy nad sobą: Chrystus mnie kocha i wymaga przemiany
3. Sakrament pokuty w życiu KSM-owicza (Materiały formacyjne KSM, Pelplin)
4. Poznanie siebie, znaczenie codziennego rachunku sumienia (Materiały formacyjne KSM, Pelplin)
5. Maryja moją pomocą i wzorem osobowym (Zwoliński, Drogi młodości, 9; Materiały formacyjne KSM, Pelplin)
6. Modlitwa: Z Maryją (Zwoliński, Na modlitwie, 4)
7. Patronowie KSM moim autorytetem
8. III zasada KSM- Kształć swój umysł, swą wolę, swe serce
9. VIII zasada KSM – Dbaj o zdrowie i rozwój fizyczny
10. X Zasada KSM – Bądź stały w przekonaniach i wytrwały w działaniu, pogodę ducha nieś w swe otoczenie.

Tematy zalecane:

1. Człowiek – znakiem Boga (Zwoliński, W kierunku domu, 3; Zwoliński, Zakryłeś te rzeczy, 8)
2. Człowiek wolny (Zwoliński, W kierunku domu, 1; Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 9)
3. Mam ciało (Zwoliński, W kierunku domu, 6; Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 7)
4. Kimże jest człowiek? (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 5)
5. Pytania serca (Zwoliński, W domu Mistrza, 2)

6. Duchowy wymiar człowieka (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 6)
7. Osoba ludzka (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 8)
8. Godność człowieka (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 10)
9. Prawa człowieka (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 11)
10. Sumienie i moralność (Zwoliński, Być dobrym; Zwoliński, Do młodych, 6)
11. Człowiek wobec zła (Zwoliński, Być dobrym)
12. Grzech i pokuta (Zwoliński, Być dobrym; Zwoliński, Źródło życia, 11,12)
13. Drogi fałszywe (Zwoliński, Drogi młodości, 8)
14. Pornografia, alkoholizm, narkomania
15. List Apostolski Ojca Św. Jana Pawła II „Do młodych całego świata” z okazji międzynarodowego roku młodzieży’85
16. Chrystus rozmawia z młodymi (Zwoliński, Do młodych, 2)
17. Młodość jest szczególnym bogactwem (Zwoliński, Do młodych, 3)
18. Projekt życia a powołanie chrześcijańskie (Zwoliński, Do młodych, 9)
19. Talenty i zadania (Zwoliński, Do młodych, 12)
20. Samowychowanie a zagrożenia (Zwoliński, Do młodych, 13)
21. Postawa na modlitwie (Zwoliński, Na modlitwie, 13)
22. Rozmyślanie (Zwoliński, Na modlitwie, 15)

Tematy uzupełniające:

1. Powołanie (Zwoliński, W kierunku domu, 2)
2. Szatan (Zwoliński, Być dobrym; Zwoliński, Zakryłeś te rzeczy, 7)
3. Grzech pierworodny (Zwoliński, Zakryłeś te rzeczy, 9)
4. Drogi młodości – drogi odejścia (Zwoliński, Drogi młodości, 7)
5. Młodość jako „wzrasatnie” (Zwoliński, Do młodych, 14)
6. Trudności w modlitwie (Zwoliński, Na modlitwie, 12)
7. Walka na modlitwie (Zwoliński, Na modlitwie, 18)
8. Pytanie o żywot wieczny (Zwoliński, Do młodych, 5)

IV rok formacji

JUNIOR

Hasło:

„Ja i Ty”

Wstęp

Człowiek w pełni realizuje siebie we wspólnocie z innymi ludźmi. Jako stworzony na obraz i podobieństwo Boże, zdolny jest do miłości, która nadaje sens życiu. Kontynuacją poprzedniego roku formacji – odkrywania siebie, jest odkrycie, że obok mnie są tacy sami ludzie, jak ja. Mają te same pragnienia, tak samo cierpią i radują się. Tak samo jak ja potrzebują miłości i szukają jej. Skoro ja potrzebuję drugiego człowieka to i sam jestem innym potrzebny. Człowiek, skażony grzechem nie zawsze zauważa tę prawidłowość. Nieraz egoizm bierze górę. Dlatego Bóg ukazuje, na czym polega miłość dając ludziom przykazania. Jezus zaś głosi swoistą konstytucję Królestwa Bożego opartego na miłości w 8 błogosławieństwach. Stanowią one osnowę całego roku formacji.

Wiek życia juniorów też podsuwa zakres tematyczny tego roku. Jest to czas budzenia się uczuć, ale już tych trwałych, które mogą zaważyć na całym dalszym życiu. Nie zawsze łączy się to z planami założenia rodziny, ale do tego prowadzi bardziej lub mniej bezpośrednio. Jednocześnie młody człowiek odczuwa napięcie między własnym „ego” i wszystkim, co się z tym wiąże a powołaniem do miłości bezinteresownej, do pielęgnowania najwyższych ideałów. Cóż więc robić? Czy zamknąć się w ciasnym kręgu własnej ograniczoności a do drugiego człowieka zwracać się tylko po to, by coś od niego „wziąć”, czy może raczej przyjąć postawę otwartą na dar, jakim jest drugi człowiek, tego człowieka poznać, zaakceptować i służyć mu bezinteresownie.

KSM stara się pomóc w dokonaniu właściwego wyboru. Dlatego też dobór i realizacja tematów wychodzi naprzeciw potrzebie miłości i bezinteresownej służby. Zastępowy ma być wzorem takiej postawy. Ukazuje, że przykazania Boże i 8 błogosławieństw są możliwe do zrealizowania a miejscem ich realizacji jest m.in. nasze Stowarzyszenie. Tematy o KSM-ie są tak dobrane, by ukazywały, że Stowarzyszenie daje szansę młodym przełamania egoizmu i otwarcia się na drugiego człowieka.

KSM – tematy obowiązkowe:

1. Rola i miejsce stowarzyszeń katolickich w życiu i posłannictwie Kościoła
2. Potrzeba organizacji katolickich dziś
3. Teologiczne podstawy duchowości KSM
4. Modłę się z oddziałem i za oddział KSM
5. Znaczenie cotygodniowego spotkania formacyjnego zastępu
6. IV zasada KSM – Szanuj swą godność, bądź prawy i czysty
7. VI zasada KSM – Szerz chrześcijańską kulturę życia. Bądź uprzejmy, koleżeński, pomagaj chętnie bliźnim.
8. VII zasada KSM – Obowiązki spełniaj sumiennie, bądź karny i posłuszny
9. IX zasada KSM – Bądź gospodarny, oszczędny, cudze dobro szanuj
10. Znaczenie składki członkowskiej
11. Rola księdza asystenta w KSM-ie

Tematy zalecane:

1. Potrzebuję człowieka (Zwoliński, W kierunku domu, 4)
2. Przyjaźń
3. Imię miłości (Zwoliński, W kierunku domu, 5)
4. Dar z siebie (Zwoliński, Posyłam was, 3)
5. Dekalog (Zwoliński, Być dobrym)
6. Inni bogowie – I przykazanie (Zwoliński, Być dobrym)
7. Imię Boże – II przykazanie (Zwoliński, Być dobrym)
8. Święcić – III przykazanie (Zwoliński, Być dobrym)

9. Rodzice – IV przykazanie (Zwoliński, Być dobrym)
10. Życie – V przykazanie (Zwoliński, Być dobrym)
11. Kochać – VI przykazanie (Zwoliński, Być dobrym)
12. Kłopoty z przykazaniem VI (Zwoliński, W kierunku domu, 8)
13. Dlaczego nie przed ślubem (Zwoliński, W kierunku domu, 11)
14. Własność – VII przykazanie (Zwoliński, Być dobrym)
15. Prawda – VIII przykazanie (Zwoliński, Być dobrym)
16. Kobieta – IX przykazanie (Zwoliński, Być dobrym)
17. Bogactwo – X przykazanie (Zwoliński, Być dobrym)
18. Miłość bliźniego a miłość samego siebie (Zwoliński, Być dobrym)
19. 8 błogosławieństw: smutny (Zwoliński, Posyłam was, 13)
20. 8 błogosławieństw: cichy (Zwoliński, Posyłam was, 14)
21. 8 błogosławieństw: miłosierny (Zwoliński, Posyłam was, 16)
22. 8 błogosławieństw: czysty (Zwoliński, Posyłam was, 17)
23. Świętość – cel chrześcijanina (Materiały formacyjne KSM, Pelplin)

Tematy uzupełniające:

1. Żywa ikona – świadectwo chrześcijanina wobec bliźniego (Zwoliński, W domu Mistrza, 1)
2. Przekroczyć próg (Zwoliński, W domu Mistrza, 3)
3. Jezus mieszka obok – w bliźnim (Zwoliński, W domu Mistrza, 4)
4. Jezus mieszka pośród ludzi (Zwoliński, W domu Mistrza, 5)
5. Drogi młodości – drogi krzyżowe (Zwoliński, Drogi młodości, 1)
6. Drogi młodości – drogi samotne (Zwoliński, Drogi młodości, 6)
7. „Odpuść nam nasze winy, jako i my...” (Zwoliński, Na modlitwie, 26,27)
8. Eutanazja
9. Współczesne eksperymenty medyczne
10. Być bliżej (Zwoliński, W kierunku domu, 7)

V rok formacji

CZŁONKOWIE ZWYCZAJNI

Hasło:

„Ja i My – Rodzina”

Wstęp

Członkowie zwyczajni, czyli mający ukończone 18 lat, podejmują dalszy wachlarz zagadnień. Przeszli drogę spotkania z Jezusem i Kościołem, starali się poznać i kształtować siebie w szkole Jezusa, poznali, czym jest miłość bliźniego. Czas więc podjąć zagadnienia społeczne. Dojrzałość społeczna przejawia się w tym, że dorośli, choć młody jeszcze człowiek podejmuje decyzję założenia rodziny, służy Ojczyźnie a nawet zajmuje się problematyką globalną. Trzy lata formacji członka zwyczajnego, które proponuje ten program, wypełnione są tematyką społeczną w ujęciu katolickim, tematyką nie znaną szerszym kręgom katolików świeckich, choć jest to ich domeną. Zagadnienia te przeciętny człowiek poznaje z telewizji, która raczej zniekształca ich obraz. Tym bardziej KSM musi te zagadnienia ustawiać prawidłowo.

Tematy dotyczące KSM-u wprężnięte są w tematykę haseł poszczególnych lat. Mają dać w miarę już całościową wizję Stowarzyszenia oraz pomóc w przygotowaniu się do pełnienia różnych funkcji w ramach organizacji. Członek zwyczajny niejednokrotnie, będąc do tej pory raczej „formowany”, sam staje się podmiotem formacji w odniesieniu do młodszych druhów, którzy wstępują do KSM-u. Ma więc nadal dbać o własny rozwój, ale podejmować w coraz większym zakresie odpowiedzialność za innych.

Na pewno nie będzie łatwo wprowadzić w życie tematy trzech lat formacyjnych członków zwyczajnych. Należy pamiętać,

że będzie to czas matur, zdawania egzaminów na studia, szukania pracy, zakładania rodziny. Wiele osób może właśnie wtedy, gdy najbardziej są potrzebni, odchodzić ze Stowarzyszenia. Potrzebne jest wtedy budzenie ich świadomości, że czas poświęcony na zapoznanie się z tematyką społeczną przyniesie niewątpliwie korzyści dla nich samych i dla tych, których spotkają na swej drodze. Konieczne będzie zachęcanie, by podejmowali funkcje w kierownictwie oddziału, zarządzie diecezjalnym, władzach krajowych, by zdobywali kwalifikacje instruktorskie i oczywiście zasiliли szeregi Akcji Katolickiej. Gdy chodzi o służbę Ojczyźnie, trzeba, aby nie obawiali się zasiąść w Parlamencie, władzach samorządowych i innych. Tam ich Chrystus powołuje by byli dobrym zaczynem Królestwa Bożego.

KSM – tematy obowiązkowe:

1. KSM – gronem przyjaciół. Budowanie wspólnoty w oddziale.
2. Zastęp i sekcja - jak je prowadzić?
3. Metoda „widzieć – ocenić – działać” jako podstawa prowadzenia spotkań formacyjnych
4. Metody prowadzenia spotkań formacyjnych
5. Objawy, przyczyny, rozwiązywanie kryzysów w oddziale
6. Kronika
7. Specyfika koła szkolnego KSM
8. Współpraca z oddziałami i kołami w sąsiednich parafiach, współpraca w Okręgu
9. Współpraca z Zarządem Diecezjalnym
10. Analiza przemówienia Jana Pawła II do KSM-owiczów – Watykan, Wielka Sobota, 15.04.1995 r.
11. Jan Paweł II o KSM-ie (wzmianki przy różnych okazjach)

Tematy zalecane:

1. Małżeństwo (Zwoliński, Źródło życia, 18)
2. Kochający (Zwoliński, Źródło życia, 19)
3. W rodzinie (Zwoliński, Posyłam was, 5)
4. Ku macierzyństwu (Zwoliński, W kierunku domu, 9)

5. Ku ojcostwu (Zwoliński, W kierunku domu, 10)
6. Przeszkody do małżeństwa (Zwoliński, W kierunku domu, 12)
7. Sakrament miłości (Zwoliński, W kierunku domu, 13)
8. Planowanie rodziny (Zwoliński, W kierunku domu, 14)
9. Prawo do życia (Zwoliński, W kierunku domu, 15)
10. Wychowanie (Zwoliński, W kierunku domu, 17)
11. Wiara w rodzinie (Zwoliński, W kierunku domu, 18)
12. Trudności rodzinne ((Zwoliński, W kierunku domu, 19)
13. Konflikt pokoleń w rodzinie
14. Małżeństwo i rodzina w Katolickiej Nauce Społ. (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek 19,20)
15. Prawa rodziny (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 21)
16. Problem antykoncepcji
17. Naturalne metody planowania rodziny
18. Modlitwa i rok liturgiczny w rodzinie
19. Niedziela – Dzień Pański (Materiały formacyjne KSM, Pelplin)
20. Wychowanie patriotyczne w rodzinie
21. Pogrzeb chrześcijański (Zwoliński, Źródło życia, 21)

Tematy uzupełniające:

„Familiaris consortio”

VI rok formacji

CZŁONKOWIE ZWYCZAJNI

Hasło:

„Ja i My – Ojczyzna”

KSM – obowiązkowe:

1. Jak oceniam wpływ KSM-u na życie społeczne w Polsce?
2. Współpraca KSM z ruchami i stowarzyszeniami katolickimi
3. ABC redaktora pisma parafialnego (Anna Balon, ABC redaktora pisma parafialnego)
4. Jak pisać protokoły?
5. Jak zorganizować np. wieczór patriotyczny
6. Prowadzenie dokumentacji oddziału KSM
7. Powstawanie programów formacyjnych i działania
8. Współpraca KSM z mediami
9. Praca Komicji Rewizyjnej
10. Praca Sądu Koleżeńskiego
11. Gromadzimy biblioteczkę KSM
12. Gdzie i jak wykonać sztandar i pieczętę KSM?

Tematy zalecane:

1. Katolicka Nauka Społeczna (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 2, 3)
2. Człowiek społeczny (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 12)
3. Społeczeństwo (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 13)
4. Prawo, poszanowanie prawa (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 14)
5. Sprawiedliwość (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 15)

6. Zasada dobra wspólnego (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 16)
7. Zasada pomocniczości (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 17)
8. Zasada solidarności (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 18)
9. Naród (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 22)
10. Patriotyzm (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 23)
11. Państwo (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 24)
12. W państwie (Zwoliński, Posyłam was, 7)
13. W narodzie (Zwoliński, Posyłam was, 6)
14. Obywatele wobec państwa (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 25)
15. Państwo a Kościół, konkordat (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 26)
16. Jesteśmy posłani (Zwoliński, Posyłam was, 1)
17. Świadkowie: Kard. Stefan Wyszyński
18. Świadkowie: Ks. Jerzy Popiełuszko
19. Świadkowie: Św. Maksymilian Maria Kolbe

Tematy uzupełniające:

1. Czy Kościół politykuje? (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 4)
2. Drogi młodości – drogi historii (Zwoliński, Drogi młodości, 3)
3. Umiłowanie czystości i piękna języka ojczystego
4. Zachowanie tradycji chrześcijańsko-patriotycznych
5. Troska o wykształcenie i kulturę osobistą
6. Pamięć o poległych za Ojczyznę

VII rok formacji

CZŁONKOWIE ZWYCZAJNI

Hasło:

„Ja i My – Świat”

KSM- tematy obowiązkowe:

1. Akcja Katolicka i KSM. Działalność w KSM-ie jako przygotowanie do wstąpienia do Akcji Katolickiej dorosłych.
2. KSM-owicze w partiach politycznych i samorządach
3. Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży
4. Jak zostać instruktorem KSM?
5. Jak pomóc innym założyć nowy oddział KSM?
6. Podstawy prawne KSM
7. Analiza regulaminów

Tematy zalecane:

1. Ludzkość (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 27)
2. Przeludnienie świata? (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 28)
3. Pokój (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 29)
4. Środki społecznego przekazu (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 33)
5. Ekologia (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 34)
6. Kultura (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 35)
7. Nauczanie społeczne Jana Pawła II (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 38)
8. Życie gospodarcze – ekonomia a etyka (Zwoliński, Owoc pracy, 1, 2)
9. Praca i jej znaczenie (Zwoliński, Owoc pracy, 8, 9)
10. Obowiązek i prawo do pracy (Zwoliński, Owoc pracy, 10, 11)
11. Płaca (Zwoliński, Owoc pracy, 12)
12. Bezrobocie (Zwoliński, Owoc pracy, 13)
13. Jaka Europa? (Zwoliński, Jaka Europa?)

14. Przyszłość świata, problem globalizacji (Zwoliński, Owoc pracy, 44)
15. W świetle (Zwoliński, Posyłam was, 8)
16. Zdziwić świat (Zwoliński, W domu Mistrza, 8)
17. Wiara apostoła (Zwoliński, Posyłam was, 9)
18. Nadzieja apostoła (Zwoliński, Posyłam was, 10)
19. Miłość apostoła (Zwoliński, Posyłam was, 11)
20. Opcja preferencyjna na rzecz ubogich i odepchniętych (Materiały formacyjne KSM, Pelplin)
21. 8 błogosławieństw: ubogi w duchu (Zwoliński, Posyłam was, 12)
22. 8 błogosławieństw: sprawiedliwy (Zwoliński, Posyłam was, 15)
23. 8 błogosławieństw: niosący pokój (Zwoliński, Posyłam was, 18)
24. 8 błogosławieństw: prześladowany (Zwoliński, Posyłam was, 19)

Tematy uzupełniające:

1. „Gaudium et spes”
2. Dialog (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 31)
3. Rozwój (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 32)
4. Komunizm (Zwoliński, Owoc pracy, 5)
5. Faszyzm (Zwoliński, Owoc pracy, 6)
6. Kapitalizm (Zwoliński, Owoc pracy, 7)
7. Ochrona pracy (Zwoliński, Owoc pracy, 14)
8. Ubezpieczenia społeczne (Zwoliński, Owoc pracy, 16)
9. Związki zawodowe (Zwoliński, Owoc pracy, 17)
10. Strajki (Zwoliński, Owoc pracy, 18)
11. Przedsiębiorstwo (Zwoliński, Owoc pracy, 91)
12. Własność prywatna (Zwoliński, Owoc pracy, 20, 21, 22, 23)
13. Przedsiębiorczość (Zwoliński, Owoc pracy, 24)
14. Bogactwo, bieda, ubóstwo (Zwoliński, Owoc pracy, 25, 26, 27)
15. Handel, giełda (Zwoliński, Owoc pracy, 30, 31)

16. Pieniądz (Zwoliński, Owoc pracy, 32)
17. Konsumpcja a oszczędzanie (Zwoliński, Owoc pracy, 33,34)
18. Rolnictwo (Zwoliński, Owoc pracy, 41)
19. Kościół o gospodarce (Zwoliński, Owoc pracy, 3)
20. Przemoc, terroryzm (Zwoliński, Zbiorowy obowiązek, 30)

UWAGA:

1. Co roku, w programie formacyjnym, należy uwzględnić
 - a) wyznaczone kierunki formacji przez Prezydium Krajowej Rady
 - b) kierunki wyznaczone przez Zarządy DiecezjalnePowyższe wskazania władz Stowarzyszenia są opracowywane w oparciu o:
 - a) Orędzia Ojca Świętego skierowane do młodzieży
 - b) Program duszpasterski Episkopatu
 - c) Program duszpasterski diecezji
2. W najgłębszej i ciągłej formacji dokonuje Chrystus działający w sakramentach świętych. Stąd należy dbać o comiesięczną spowiedź i pełne uczestniczenie w niedzielnej Mszy św., a także praktykowanie pierwszych piątków miesiąca, ze szczególnym uwzględnieniem pracy nad sobą.
3. W nawiasach (przy poszczególnych tematach) podano propozycję literatury stanowiącej bibliotekę KSM mogącą pomóc w prowadzeniu spotkań.
4. Bieżące dokumenty Kościoła.
5. Bieżące wydarzenia związane z życiem Kościoła.

DEKRET

Biorąc pod uwagę zasadnicze kierunki określone na Soborze Watykańskim II o roli i zadaniach ludzi świeckich w Kościele /DA 15, 19/, w nawiązaniu również do ogłoszonej 30.12.1988 roku przez papieża Jana Pawła II Adhortacji apostolskiej - „Christifideles laici”, o powołaniu i misji świeckich w Kościele i świecie /nr 29, 46/, a zarazem widząc potrzebę i konieczność spotęgowania działalności apostolskiej młodych katolików świeckich, niniejszym powołuję Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Diecezji

Stowarzyszenie działa zgodnie z Dekretem Konferencji Episkopatu Polski z dnia 10.10.1990 r. i w oparciu o Statut Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, zatwierdzony przez 261. Konferencję Plenarną Episkopatu Polski, obradującą w dniach 29 kwietnia do 1 maja 1993 r.

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Diecezji posiada kościelną osobowość prawną (kan. 313-313 KPK).

Zarządowi i wszystkim Członkom Stowarzyszenia, jak również ich duszpasterzom udzielam pasterskiego błogosławieństwa.

Biskup Diecezji

..... dnia

..... dnia

Lp.

Przewielebny Ksiądz

.....

Chrześcijańska formacja dzieci i młodzieży, ich zaangażowanie w dzieło apostołskie Kościoła oraz umiejętne scalanie katechezy ze świadomym uczestnictwem w sakramentach, domaga się udziału wielu kapłanów w przekazywaniu wiary ludziom młodym.

„Chociaż tylu młodych szuka Chrystusa, ciągle nieliczni są apostołowie, którzy potrafią Go głosić w sposób wiarygodny”.

/Orędzie do młodych Jana Pawła II 1992 p. 3/

Powierzając troskę o wyjście naprzeciw tej ważnej dla Kościoła potrzebie, mianuję Księdza Asystentem Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży w parafii

.....

Z pasterskim błogosławieństwem

Biskup

/pieczęć/

/pieczęć podłużna Zarządu/

.....dnia.....

Protokół
z wyborów Zarządu Diecezjalnego KSM

Dnia w na Zjeździe Diecezjalnym Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Arch/diecezji, dokonano wyboru nowych władz diecezjalnych Stowarzyszenia.

Ustępujący Zarząd KSM arch./diecezji na podstawie decyzji powołania oddziałów i kół ustalił, że uprawnieni do głosowania są przedstawiciele oddziałów i kół.

W czasie wyborów obecni byli przedstawiciele oddziałów (kół), co stanowi 2/3 uprawnionych do głosowania.

Zarząd sporządził listę uprawnionych do głosowania i wydał mandaty.

Ustępujący Zarząd Diecezjalny złożył sprawozdanie ze swojej działalności.

Po przedstawieniu swojego sprawozdania Diecezjalna Komisja Rewizyjna skierowała wniosek o udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi.

Stosunkiem głosów: za wnioskiem; przeciw; przy wstrzymujących się Zjazd Diecezjalny (nie) udzielił absolutorium ustępującemu Zarządowi.

W jawnym głosowaniu przez podniesienie ręki dokonano wyboru Komisji Skrutacyjnej w składzie:

przewodniczący -

członek komisji -

członek komisji -

Od tego momentu prowadzenie wyborów przejęła Komisja Skrutacyjna.

Delegaci zgłosili następujące kandydatury do Zarządu Diecezjalnego:

1.
2.
3. itd.

Zjazd Diecezjalny zdecydował o przebiegu i sposobie głosowania, decydując się na wybory

/przykład dla wyborów w II turach: w I-wszym głosowaniu wybór trzech kandydatów na prezesa; w II-gim wybór 4 osób, które po mianowaniu prezesa, z jego udziałem rozdzielają między sobą pozostałe funkcje/

I tura:

W tajnym głosowaniu poszczególni **kandydaci na prezesa** uzyskali następującą liczbę głosów:

1. -
2. -
3. -
4. - itd.

Kandydatami na prezesa ZD zostali:

1.
2.
3.

W II turze dokonano wyboru czterech **członków Zarządu:**

	/ilość głosów/	/podpisy członków Zarządu/
1.	-
2.	-
3.	-
4.	-

Pozostali kandydaci uzyskali następującą liczbę głosów:

- -
- -
- - itd.

Jako kandydatów do **Diecezjalnej Komisji Rewizyjnej** zgłoszono następujące osoby:

1.
2.
3. itd.

W wyniku tajnego głosowania wyłoniono Komisję Rewizyjną w składzie:

	/ilość głosów/	/podpisy członków Kom.Rew./
1..... -
2..... -
3..... -

Pozostali kandydaci uzyskali następująca liczbę głosów:

..... -
 - itd

Osoby wybrane do Komisji Rewizyjnej objęły następujące funkcje:

	/imię i nazwisko/	/podpis/
przewodniczący -
z-ca przew. -
członek KR -

podpisy komisji skrutacyjnej:

pieczęć
 okrągła

podpis Ks. Asystenta

.....

(kserokopię niniejszego protokołu należy przesłać do biura Prezydium KR KSM)

/pieczęć podłużna Zarządu/dnia.....

P r o t o k ó ł
z ukonstytuowania się Zarządu Diecezjalnego KSM

Wybrani przez Zjazd Diecezjalny członkowie Zarządu Diecezjalnego KSM na posiedzeniu w dniu w dokonali podziału funkcji.

Biskup Diecezjalny dekretem z dn. nr Prezesem Zarządu Diecezjalnego z pośród trzech wybranych kandydatów mianował

/imię i nazwisko/

Nowomianowany prezes funkcję przyjął co własnoręcznym podpisem potwierdza

Pozostali członkowie objęli następujące funkcje, co stwierdzają własnoręcznym podpisem:

	<i>/imię i nazwisko/</i>	<i>/podpis/</i>
z-ca prezesa	-
sekretarz	-
z-ca sekretarza	-
skarbnik	-
członek	-
członek-delegat	-

Protokołował:

.....

Podpis Ks. Asystenta:

.....

(kserokopię niniejszego protokołu wraz z adresami członków Zarządu i Księdza Asystenta i nominacją Prezesa wydaną przez Biskupa Diecezjalnego należy przelać do biura Prezydium KR KSM.)

/pieczęć podłużna oddziału/koła/ dnia

Protokół
z Wyborów Kierownictwa Oddziału / Koła
Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży

Dnia w na
Walnym Zebraniu Oddziału (Koła) Katolickiego Stowarzyszenia
Młodzieży przy parafii (szkole itp)

w z udziałem członków (co
stanowi więcej niż połowę ogólnej liczby członków) dokonano
wyboru nowego Kierownictwa Oddziału (Koła).

Ustępujące Kierownictwo sporządziło listę uprawnionych
go głosowania zgodnie z § 17 Statutu i złożyło sprawozdanie ze
swojej działalności.

Po przedstawieniu swojego sprawozdania Komisja
Rewizyjna skierowała wniosek o udzielenie absolutorium
ustępującemu Kierownictwu.

Stosunkiem głosów: za wnioskiem; przeciw;
przy wstrzymujących się Walne Zebranie (nie)udzieliło
absolutorium ustępującemu Kierownictwu.

W jawnym głosowaniu przez podniesienie ręki dokonano
wyboru Komisji Skrutacyjnej w składzie:

przewodniczący -

członek komisji -

członek komisji -

Od tego momentu prowadzenie wyborów przejęła Komisja
Skrutacyjna.

Zgłoszono następujące kandydatury..... itd.

(ciąg dalszy jak w protokole z Zebrania Założycielskiego Oddziału/Koła)

*(kserokopię niniejszego protokołu wraz a adresami członków Kierownictwa Oddziału/Koła i Ks.
Asystenta należy przesłać do Zarządu Diecezjalnego)*

..... dnia

P r o t o k ó ł
z Zebrania Założycielskiego
Oddziału Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży

Dnia przy parafii p.w.
..... w w diecezji
..... z udziałem członków
założycieli odbyło się Zebranie Założycielskie Oddziału
Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, na którym dokonano
wyboru Kierownictwa Oddziału.

Komisja skrutacyjna w składzie: przewodniczący
....., członek i protokołujący
..... sporządziła listę uprawnionych do głosowania
zgodnie z § 17 Statutu i stwierdziła, że jest obecnych
członków założycieli mających prawo głosu, a więc więcej niż 5
osób mogących stanowić pełny zastęp kierowniczy co stanowi, że
wybory są prawomocne.

Zgłoszono następujące kandydatury do Kierownictwa
Oddziału:

1.
2.
3. itd.

Kandydaci wyrazili zgodę na ewentualny ich wybór.

Komisja skrutacyjna ustaliła z obecnymi sposób
przeprowadzenia głosowania, decydując się na
.....

*/przykład dla wyborów większościowych z oddzielnym głosowaniem na
prezesa oraz na 4 osoby, które wybierają spośród siebie pozostały skład/*

W tajnym głosowaniu na prezesa poszczególni kandydaci
uzyskali następującą liczbę głosów:

1. -
2. -
3. - itd.

W związku z powyższym prezesem Kierownictwa został

.....
funkcję przyjmuję

/podpis nowowybranego Prezesa/

Z pozostałych kandydatów dokonano wyboru czterech członków:

	/ilość głosów/	/podpisy członków Kier.Par./
1.	-	
2.	-	
3.	-	itd.

Pozostali kandydaci uzyskali następująca liczbę głosów:

- -
- -
- - itd.

Jako kandydatów do Komisji Rewizyjnej zgłoszono następujące osoby:

1.
2.
3. itd.

W wyniku tajnego głosowania wyłoniono Komisję Rewizyjną w składzie:

	/ilość głosów/	/podpisy Kom.Rew./
1.	-	
2.	-	
3.	-	

Pozostali kandydaci uzyskali następująca liczbę głosów:

- -
- - itd

Osoby wybrane do Kierownictwa po naradzie objęły następujące funkcje:

	/imię i nazwisko/	/podpisy członk.Kier./
z-ca prezesa	-	

sekretarz -
z-ca sekretarza -
skarbnik -

Osoby wybrane do Komisji Rewizyjnej objęły następujące funkcje:

	/imię i nazwisko/	/podpisy Kom.Rew./
przewodniczący	-
z-ca przew.	-
członek Kom.Rew.	-

Księdzem Asystentem mianowanym przez księdza Proboszcza został

W załączeniu lista Członków Założycieli Oddziału.

Podpisy komisji skrutacyjnej:

.....
.....
.....

pieczęć parafii

.....
podpis ks. Proboszcza

(kserokopię niniejszego protokołu wraz a adresami członków Kierownictwa Oddziału należy przesłać do Zarządu Diecezjalnego. Na podstawie tego dokumentu Zarząd wydaje decyzję powołania Oddziału.)

.....dnia.....

**Protokół
z Zebrania Założycielskiego
Koła Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży**

Dnia W.....

/nazwa szkoły, uczelni, zakładu pracy itp./

znajdującym(ej) się na terenie parafii p.w
w z udziałem członków
założycieli odbyło się Zebranie Założycielskie Koła
Środowiskowego (Szkolnego) Katolickiego Stowarzyszenia
Młodzieży, na którym dokonano wyboru Kierownictwa.

Komisja skrutacyjna w składzie: przewodniczący
....., członek i protokołujący
..... sporządziła listę uprawnionych do
głosowania zgodnie z § 17 Statutu i stwierdziła, że jest obecnych
..... członków założycieli mających prawo głosu, a więc więcej
niż 5 osób mogących stanowić pełny zastęp kierowniczy co
stanowi, że wybory są prawomocne.

Zgłoszono następujące kandydatury do Kierownictwa Koła:

1.
2.
3. itd.

Kandydaci wyrazili zgodę na ewentualny ich wybór.

Komisja skrutacyjna ustaliła z obecnymi sposób
przeprowadzenia głosowania, decydując się na

*/przykład dla wyborów większościowych z oddzielnym głosowaniem na prezesa oraz na 4
osoby, które wybierają spośród siebie pozostały skład/*

W tajnym głosowaniu na prezesa poszczególni kandydaci uzyskali
następującą liczbę głosów:

1. -

2. -
3. - itd.

W związku z powyższym prezesem Kierownictwa został

funkcję przyjmuję
 /podpis nowowybranego Prezesa/

Z pozostałych kandydatów dokonano wyboru czterech członków:

	/ilość głosów/	/podpisy członków Kierown./
1. -		
2. -		
3. -		itd.

Pozostali kandydaci uzyskali następująca liczbę głosów:

- -
- -
- - itd.

Jako kandydatów do Komisji Rewizyjnej zgłoszono następujące osoby:

1.
2.
3. itd.

W wyniku tajnego głosowania wyłoniono Komisję Rewizyjną w składzie:

	/ilość głosów/	/podpisy Kom.Rew./
1. -		
2. -		
3. -		

Pozostali kandydaci uzyskali następująca liczbę głosów:

- -
- - itd

Osoby wybrane do Kierownictwa po naradzie objęły następujące funkcje:

	/imię i nazwisko/	/podpisy członk.Kier./
z-ca prezesa	-	
sekretarz	-	
z-ca sekretarza	-	
skarbnik	-	

Osoby wybrane do Komisji Rewizyjnej objęły następujące funkcje:

	/imię i nazwisko/	/podpisy Kom.Rew./
przewodniczący	-
z-ca przewodn.	-
członek Kom.Rew.	-

Księdzem Asystentem mianowanym przez księdza Proboszcza został

Opiekunem z ramienia Dyrekcji został

W załączeniu lista Członków Założycieli Koła.

podpisy komisji skrutacyjnej:

.....
.....
.....

pieczęć parafii

.....
podpis ks. Proboszcza

pieczęć instytucji

.....
podpis Dyrektora

(kserokopię niniejszego protokołu wraz a adresami członków Kierownictwa Koła należy przesłać do Zarządu Diecezjalnego. Na podstawie tego dokumentu Zarząd wydaje decyzję powołania Koła.)

Nr
(nad.Kier.Oddz./Koła)

W N I O S E K
o przyjęcie do Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży

Ja chcę być
członkiem
(imię i nazwisko)

Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, mam szczerą wolę postępować zgodnie ze statutem, kierować się jego prawami i przestrzegać obowiązków Stowarzyszenia.

Przez działalność w Stowarzyszeniu i troskę o jego rozwój chcę brać pełny udział w życiu Kościoła i Ojczyzny.

.....
(podpis)

....., dnia200 r.

Dane personalne:

imię i nazwisko:.....

data ur.: imiona rodziców:.....

wykształcenie:..... zawód:

dokładny adres:.....

..... tel.

Poreczenie:

.....

(imię i nazwisko poręczającego)

.....

(podpis)

=====

DEKLARACJA CZŁONKOWSKA

Nr leg.
(nad.Zarz.Diec.)

Nr ident. | | | | - | | | | - | | | |

PRZYRZECZENIE

Ja uroczyście przyrzekam
(imię)
pracować na sobą, aby móc całym życiem wiernie służyć
BOGU, KOŚCIOŁOWI I OJCZYŹNIE,
czyńć dobrze ludziom, być dobrym członkiem
Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży.

.....
(podp.przyjm.przyrz.)

.....
(podp.skład.przyrz.)

....., dnia 200 ... r.

(Oryginal nieniejszego dokumentu przechowuje się w Oddziale/Kole KSM-u a kopie w biurze Zarządu Diecezjalnego jako załącznik do uchwały przyjmującej w poczet członków Stowarzyszenia.)

EWIDENCJA CZŁONKÓW KATOLICKIEGO STOWARZYSZENIA MŁODZIEŻY		
1. Dane personalne		<i>zdjęcie</i>
Imię:	Nazwisko:	
Adres- ulica:		
miejsowość:	ko d:	poczta:
Tel.domowy:		Tel.praca:
e-mail:		
Data ur.:	Miejsce ur.:	
Imiona rodz. – ojciec:		matka:
2. Członkostwo w KSM		
Data wstąpienia:	Data przyrzeczenia:	
Nr identyfikacyjny:	Nr delaracji:	Nr legitymacji:
Funkcje:		
Uwagi:	Pieczęć oddziału/koła	

(pieczęć podłużna) dnia

DECYZJA
powołania Oddziału / Koła

Zarząd Diecezjalny Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Arch/diecezji na podstawie otrzymanego protokołu z Zebrania Założycielskiego i Wyborów Kierownictwa Oddziału/Koła przeprowadzonych dnia w decyzją podjętą zgodnie ze Statutem (Rozdz. 1 § 7) dnia, powołuje Oddział Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży przy parafii pod wezwaniem w (Koło przy Szkole, w parafii) oraz wpisuje go do katalogu Oddziałów/Kół KSM i nadaje mu numer

Równocześnie potwierdza, że czynności prawne w imieniu Oddziału/Koła mogą podejmować:

Prezes -
Z-ca prezesa -
Skarbnik -

W przypadku ich niepełnoletniości Opiekun Koła -

(Pieczęć okrągła)

.....
Diecezjalny Ksiądz Asystent Prezes Zarządu Diecezjalnego

(dokument sporządza się w 2-ch jednobrzmiących egzemplarzach po jednym dla każdej ze stron.)

**Wytyczne do rocznego sprawozdania z działalności
Zarządu Diecezjalnego KSM**

1. Od kiedy działa obecny Zarząd, jego skład i adresy kontaktowe.
2. Kto jest Księdzem Asystentem - adres.
3. Siedziba Zarządu i dyżury w biurze.
4. Aktualny stan KSM-u w diecezji: ilość oddziałów, kół, ilość członków.
5. Prowadzona działalność gospodarcza, wymienić jej rodzaj.
6. Działania Zarządu w diecezji: częstotliwość spotkań Zarządu, Rady Prezesów, ilość i rodzaj szkoleń i rekolekcji i inne akcje na rzecz Stowarzyszenia i nie tylko.
7. Czy jest wydawany biuletyn diecezjalny.
8. Ośrodki i domy Stowarzyszenia w diecezji (adres).
9. Największe trudności z jakimi boryka się Zarząd.
10. W załączeniu propozycja programu działania i formacyjnego na rok następny z ujęciem kierunków formacji rocznej Stowarzyszenia.

Sprawozdanie należy przesłać do biura Prezydium KR KSM do 30 stycznia.

	Rodzaj	Ilość uczestników
Szkolenia		
Wieczornice		
Kursy		
Zawody sportowe		
Sztuki teatralne		
Obozy turystyczne		
Wycieczki autokarowe		
Pielgrzymki		
Święto patronalne		
Udział w życiu parafii		
Inne		

Podpisy:

Ks. Asystent:

Prezes:

Sekretarz:

Data sporządzenia:

**Obrzęd ślubowania
członków Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży**

/podczas Mszy św./

1. Po homilii Ks. Asystent wprowadza w obrzęd ślubowania:

Za chwilę grupa kandydatów na członków Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży naszej Diecezji złoży swoje uroczyste ślubowanie. Proszę o odśpiewanie hymnu w postawie stojącej.

2. Odśpiewanie hymnu KSM

3. Prezes Stowarzyszenia odczytuje uchwałę Zarządu Diecezjalnego o przyjęciu nowych członków. Po jej odczytaniu wzywa:

Niech przystąpią ci, którzy mają złożyć ślubowanie.

/kandydaci robią krok do przodu/

4. Ks. Biskup lub Ks. Asystent:

Pytam każdego z was, druhu i drużno czy jesteś gotów:

- Kochać Boga, szerzyć Królestwo Chrystusowe w swej duszy, w swej rodzinie i w swym środowisku?

Mł.: Gotów!

- Służyć czynnie Kościołowi i Ojczyźnie?

Mł.: Gotów!

- Kształtować swój umysł, swą wolę, swe serce?

Mł.: Gotów!

- Szanować swą godność, być prawym i czystym?

Mł.: Gotów!

- Pracować chętnie, cudzą pracę szanować i dążyć do sprawiedliwości społecznej?

Mł.: Gotów!

- Szerzyć chrześcijańską kulturę życia, być uprzejmym, koleżeńskim i bliźnim chętnie pomagać?

Mł.: *Gotów!*

- *Spełniać sumiennie obowiązki, być karnym i posłusznym?*

Mł.: *Gotów!*

- *Dbać o zdrowie i rozwój fizyczny, nie używać napojów alkoholowych, ani innych środków odurzających?*

Mł.: *Gotów!*

- *Być gospodarnym, oszczędnym, szanującym cudzą własność?*

Mł.: *Gotów!*

- *Być stałym w przekonaniach i wytrwałym w działaniu, nieść pogodę ducha w swoje otoczenie?*

Mł.: *Gotów!*

5. Celebrans:

Droga młodzieży, jeśli jesteście gotowi podjąć się zadań wynikających z przynależności do Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży powtarzajcie za mną słowa przysięgi

***Ja /imię własne/
uroczyście przyrzekam pracować nad sobą,
aby móc całym życiem wiernie służyć
Bogu, Kościołowi i Ojczyźnie
czynić dobrze ludziom,
być dobrym członkiem
Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży***

Modlitwa:

Błogosławiony jesteś, Panie, Boże Wszechmogący. Ty w swoim Synu dałeś nam przedziwny przykład miłości i ofiary, i przez Niego przykazałeś, abyśmy się wzajemnie miłowali w Duchu Świętym. Obdarz hojnie błogosławieństwem + tych wiernych, którzy ochotnie poświęcają się, aby służyć Bogu i Ojczyźnie stanowiąc Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży. Niechaj w pilnych potrzebach, z całej duszy i ze wszystkich sił wiernie służą Tobie, który jesteś obecny w naszych bliźnich. Przez Chrystusa pana Naszego.

Wszyscy: Amen

Wpis do Krajowego Rejestru Sądowego

Wzór Pisma (wersja ogólna)

I N F O R M A C J A

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży w Polsce informuję, że zostało powołane Dekretem Konferencji Episkopatu Polski z dnia 10 października 1990 roku otrzymując jednocześnie osobowość prawną kościelną. Natomiast osobowość prawną cywilną trzymało Rozporządzeniem Ministra – Szefa Urzędu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 1993 roku.

Stowarzyszenie zostało powołane oraz otrzymało osobowość prawną cywilną na mocy Ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej. Stąd Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży nie podlega ustawie o stowarzyszeniach. Ponadto Stowarzyszenie jako podmiot kościelny nie ma obowiązku wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

Wydział ds. Wyznań ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, który obecnie zajmuje się m.in. sprawami organizacji kościelnych nie wydaje odpisów z rejestru, gdyż organizacje te otrzymują osobowość prawną na mocy rozporządzeń, dlatego też przedstawiamy kopie Rozporządzenia Ministra – Szefa Urzędu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 1993 roku.

Spis pozycji książkowych wg numeracji Biblioteczki:

Nr bibl. Tytuł Autor Rok wyd.

A. MATERIAŁY FORMACYJNE

I. Pismo Święte

12 Spotkania nad Biblią Ks. R. Pindel 1994

II. Katechizm

6 Zakryłeś te rzeczy Ks. A. Zwoliński 1995

7 Być dobrym Ks. A. Zwoliński 1996

8 Źródło życia Ks. A. Zwoliński 1998

9 W kierunku domu Ks. A. Zwoliński 1994

53 Na modlitwie Ks. A. Zwoliński 1998

56 Syna Bożego słuchajcie Ks. A. Zwoliński 1999

III. Nauczanie Ojca Świętego

11 Do młodych Ks. A. Zwoliński 1993

13 Bogactwo życia Ks. A. Zwoliński 1993

15 Posyłam was Ks. A. Zwoliński 1995

43 Drogi młodości Ks. A. Zwoliński 1996

50 W domu Mistrza Ks. A. Zwoliński 1997

54 Ducha nie gaście Ks. A. Zwoliński 1998

57 Boga Ojca miłujcie Ks. A. Zwoliński 1999

B. MATERIAŁY POMOCNICZE

2 O narodzie Ks. A. Zwoliński 1992

3 O państwie Ks. A. Zwoliński 1993

5 Wokół masonerii Ks. A. Zwoliński 1993

10	O świecie	Ks. A. Zwoliński	1994
14	Tajemne niemoce	Ks. A. Zwoliński	1994
16	W kołowrocie istnień	Ks. A. Zwoliński	1995
20	Na drogach Azji	Ks. A. Zwoliński	1995
21	Oblicza Ameryki Łacińskiej	Ks. A. Zwoliński	1995
22	Katolik i polityka	Ks. A. Zwoliński	1995
23	Jaka Europa?	Ks. A. Zwoliński	1995
24	Blaski i cienie Ameryki Półn.	Ks. A. Zwoliński	1995
25	Różne barwy Australii i Oceanii	Ks. A. Zwoliński	1995
26	Czarne pytania Afryki	Ks. A. Zwoliński	1995
27	Amway	Ks. A. Zwoliński	1995
28	Yoga	Ks. A. Zwoliński	1995
29	Antropozofia	Ks. A. Zwoliński	1995
30	Satanizm	Ks. A. Zwoliński	1995
31	Bioenergoterapia	Ks. A. Zwoliński	1995
32	Reiki	Ks. A. Zwoliński	1995
33	Spirytyzm	Ks. A. Zwoliński	1995
34	Różokrzyżowcy	Ks. A. Zwoliński	1995
35	D&D	Ks. A. Zwoliński	1995
36	Sztuki walki	Ks. A. Zwoliński	1995
37	UFO	Ks. A. Zwoliński	1995
38	Ekologizm	Ks. A. Zwoliński	1995
39	Rock	Ks. A. Zwoliński	1995
40	Objawienia	Ks. A. Zwoliński	1995
41	Ateiści	Ks. A. Zwoliński	1995
42	Anatomia sekty	Ks. A. Zwoliński	1996
44	Wobec komunizmu	Ks. A. Zwoliński	1996
44	Wegetarianizm	Ks. A. Zwoliński	1996
45	Astrologia	Ks. A. Zwoliński	1996

46	Jasnowidzenie	Ks. A. Zwoliński	1996
47	Radiestezja	Ks. A. Zwoliński	1996
49	Drogami sekt	Ks. A. Zwoliński	1998
51	Feminizm	Ks. A. Zwoliński	1997
52	To już było	Ks. A. Zwoliński	1997
58	Zbiorowy obowiązek	Ks. A. Zwoliński	1999

C. POZYCJE PODRECZNIKOWE

1	Statut KSM		1993
4	Podręcznik KSM	praca zbiorowa	1999
	Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży	Tarnów	1990
	Co to jest Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży?	Tarnów	1991
	Duchowość kandydata	Ks. J. Zimny Przemyśl	1997
	Wspólnota wiary i działania	Ks. A. Przybylski Częstochowa	‘98

D. INNE

	Starsi bracia	Ks. A. Zwoliński	1994
17	ABC redaktora pisma paraf..	A. Balon	1994
18	Diec. Instyt. Akcji Katol. do 1939	Ks. P. Natanek	1995
19	Bractwa i Stow. Kośc. Diec. Krak.	Ks. P. Natanek	1995
48	Przysięga Hipokratesa (dramat)	Maria Radym	1997
55	Kontrasty (poezja)	Vitalis	1998
	DRAMATY - W cieniu krzyża i gilotyny –		
	Węzeł gordyjski	Ks. I. Okarmus	1998

Przemówienie Ojca Świętego Jana Pawła II podczas audiencji w Wielką Sobotę, skierowane do przedstawicieli Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, przybyłych z pielgrzymką do grobów Świętych Apostołów Piotra i Pawła.

1. Serdecznie witam przedstawicieli Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży - KSM, którzy przybyli do Rzymu pod przewodnictwem swych duszpasterzy, z Asystentem Generalnym ks. prał. Antonim Sołtysikiem na czele. Reprezentujecie tutaj w tej chwili młodzież KSM-owską z całej Polski, którą poprzez was pragnę serdecznie pozdrowić. I to przy Wielkiej Sobocie, a więc na Wielkanoc.

Gdy na was patrzę, tak licznie tu obecnych, bardzo się raduję, wszak młodzie są nadzieją, są młodością Kościoła. Raduję się nade wszystko jednak z tego powodu, że po tylu latach przerwy Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży mogło się w Polsce na nowo odrodzić. Pamiętam, że jeszcze jako młody wikariusz w parafii w Niegowici, potem w Krakowie, byłem asystentem kół KSM-u. Wkrótce jednak, w ramach brutalnej walki z Kościołem, KSM został rozwiązany przez władze komunistyczne. Pamiętam jeszcze ostatnie spotkanie w Krakowie, w Domu Katolickim z młodzieżą akademicką. Była taka grupa studiująca ABC tomizmu. Ja byłem jej asystentem. Już się toczył wtedy proces Kurii Krakowskiej, a więc był to rok 1954. Myśmy jeszcze działali. To były już ostatnie spotkania. Parę tygodni potem KSM został ostatecznie zlikwidowany, tam gdzie istniał. Istniał wtedy tylko w dwóch archidiecezjach - w Krakowie i w Poznaniu.

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży, jako składowa część Akcji Katolickiej, zapisało w dziejach Kościoła w Polsce piękne karty. Dysponujecie bogatym dziedzictwem, do którego trzeba nawiązywać. Chodzi jednak zawsze o nawiązywanie twórcze, które potrafi odczytać „znaki czasów” i do nich dostosować metody pracy apostołowskiej.

Wiem, że chociaż istniejecie jako Stowarzyszenie od niedawna, to jest was w Polsce już około 20 tysięcy; że działacie w 35 diecezjach w około 1000 kół parafialnych i szkolnych. Te cyfry mówią same za siebie i pozwalają z chrześcijańskim optymizmem patrzeć w przyszłość./

2. Przybywacie do Rzymu w okresie Triduum Paschalnego i Wielkanocy. Pragniecie bowiem tutaj, w Rzymie przyjąć od Chrystusa to samo posłanie, jakie udzielił On apostołom po swoim zmartwychwstaniu: „Jak Ojciec Mnie posłał, tak i ja was posyłam” (J 20, 21). Słowa te - jak może pamiętacie - stanowiły temat tegorocznego Światowego Dnia Młodzieży, jaki obchodziliśmy w Niedzielę Palmową, a wcześniej jeszcze w Manili na Filipinach.

W perspektywie trzeciego tysiąclecia chrześcijaństwa - narodzin Chrystusa - które przybliża się, wam młodym Chrystus zawiera szczególne zadanie apostołskie. Chrystus posyła każdego z was i każdą z was z osobna i wszystkich razem jako apostołów, najczęściej jako apostołów świeckich, abyście głosili Jego ewangelię słowem i życiem wszędzie tam, gdzie jesteście, uczycie się czy pracujecie. Bardzo ważne jest to „posłanie razem”. Tutaj dokonamy bowiem sprawy niezmiernie doniosłej dla apostołstwa, to znaczy roli rozmaitych zrzeseń, grup i wspólnot Kościoła. Dzisiaj, kiedy wielu chce zredukować religię wyłącznie do sfery życia prywatnego, szczególnej wagi nabiera budzenie świadomości społecznego wymiaru wiary, jej przeżywania oraz zaangażowania apostołowskiego. Wyraża się w tym społeczna natura człowieka. W apostołstwie wspólnotowym, zespołowym - takim jak

wasze - wyraża się także sama tajemnica Kościoła, Kościoła jako znaku wspólnoty i jedności w Chrystusie.

Stowarzyszenia, organizacje i ruchy katolickie dają swym członkom duchowe oparcie oraz stanowią dzisiaj wręcz niezastąpione środowisko formacji dojrzałych postaw chrześcijańskich (por. Christifideles laici, 29).

Jak widzicie, odsłania się tutaj przed Katolickim Stowarzyszeniem Młodzieży, przed KSM-em, olbrzymie pole działania apostołskiego w jedności z waszymi pasterzami: biskupami, kapłanami. Chrystus zmartwychwstały mówi do was dzisiaj ze szczególą mocą: „Jak Ojciec Mnie posłał, tak i Ja was posyłam” (J 20, 21).

Bardzo dobrze, że usłyszałem dzisiaj tutaj to dawne KSM-owskie „gotów”. Pamiętam z przed wojny. Pamiętam także z okresu powojennego to słowo takie bardzo związane, wiele mówiące. To jest właśnie odpowiedź na to posłanie Chrystusa. „Ja was posyłam” - „gotów!”.

3. Przybyliście do Rzymu z pielgrzymką - do miasta, które dla chrześcijaństwa ma znaczenie szczególne. Strzeże ono grobów Świętych Apostołów Piotra i Pawła i tylu innych męczenników, którzy własną krwią przypieczętowali swoją wiarę w Chrystusa. Wczoraj odprawialiśmy Drogę Krzyżową wieczorną w Coloseum - to jest symbol, który to wszystko wyraża. Przy Grobach Apostołów Piotra i Pawła pragniecie uczyć się, co to znaczy dawać świadectwo Chrystusowi. Męczennicy są bowiem dla nas ciągłym wyzwaniem, zmuszają nas poniekąd do krytycznej rewizji naszych postaw i naszej wiary, nieraz zbyt uległej wygodnym kompromisom. Tu, w Rzymie, przy grobach apostołów, męczenników - martyres, czyli świadków, pragniecie zaczerpnąć odwagi do bardziej autentycznego świadectwa wiary. A dzisiaj w Polsce odwagi potrzeba niemało. Czasy się zmieniły. Pod pewnym względem stały się trudniejsze. Te dawne czasy pamiętam z własnego doświadczenia. O tym mówię na podstawie informacji, obserwacji, pośrednio także i doświadczenia.

Zdaje mi się, że czasy stały się poniekąd trudniejsze. Wzmógł się bowiem zamęt w umysłach i sercach wielu wierzących także w sercach wielu waszych rówieśników. W takiej sytuacji łatwo ulec: sugestiom fałszywych proroków i mistrzów podejrzeń, jak to się mówi w filozofii. Wiele potrzeba dzisiaj wam - młodym - ducha mądrości i umiejętności „rozdzielania duchów”, abyście potrafili odróżnić prawdę od fałszu, abyście - wtedy gdy zajdzie potrzeba umieli pójść „pod prąd” naciskom środowiska, obowiązującej mody, czy jeszcze bardziej presji ze strony prasy, radia, telewizji. Musicie być mocni w wierze! Chrystus na was liczy i wzywa was do wielkich rzeczy. Nie wstyďte się waszych ideałów - wręcz przeciwnie, głoscie je i brońcie ich! Liczy na was Chrystus, liczy na was Pani Jasnogórska, liczy na was Kościół. Liczy na was i potrzebuje was Polska! Właśnie jako KSM. Wszak waszym hasłem jest zawołanie: „Przez cnotę - naukę - pracę służyć Bogu i Ojczyźnie!” „Gotów!” - jak ustyszeliśmy przed chwilą.

„Jak Ojciec Mnie posłał, tak i Ja was posyłam” (J 20, 21).

Dziękuję wam za to dzisiejsze spotkanie w Wielką Sobotę i życzę, aby rosły w liczbę wasze szeregi; życzę, abyście to posłanie Chrystusa zmartwychwstałego ciągle na nowo przyjmowali i dawali na nie odpowiedź na miarę dzisiejszych potrzeb Kościoła, świata i Polski. Na tę drogę każdemu i każdej z was, waszym duszpasterzom i całemu Katolickiemu Stowarzyszeniu Młodzieży w Ojczyźnie z całego serca błogosławię.

Niech was błogosławi Bóg Wszechmogący: Ojciec, Syn i Duch Święty! Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Watykan, Wielka Sobota, 15 kwietnia 1995 r.